



# RECULL DE PREMSA CAP DE SETMANA

19/01/2015



Col·legi  
de Periodistes  
de Catalunya

 **accesso**

# ÍNDICE

PRENSA

2

INTERNET

70



# PRENSA

SELECCIÓN DE LAS NOTICIAS DE SU INTERÉS



Col·legi  
de Periodistes  
de Catalunya

## COL·LEGI DE PERIODISTES DE CATALUNYA

Fecha	Titular/Medio	Pág.	Docs.
17/01/15	LA FOTOGRAFIA TINDRÀ EL SEU MUSEU A MONTJUÏC / ARA	7	2

## PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Fecha	Titular/Medio	Pág.	Docs.
17/01/15	LA CIUTAT EN EL VISOR / ARA (BARCELONA)	10	2
17/01/15	EL DIRECTOR DEL CANAL LOCAL BARCELONÍ PRESENTA EL SEU PROJECTE, QUE INCLOURÀ CONTINGUTS EN ANGLÈS / ARA	12	1
17/01/15	REBAJAS DE MUJER. INFORME SOBRE TRES AÑOS DE SEXISMO PUBLICITARIO / EL MUNDO (EDICION NACIONAL)	13	3
17/01/15	LA MORT CONVERSE A LIÓ (1), PER GREGORIO MORÁN / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	16	1
17/01/15	ORGULL KOUACHI A ISTANBUL / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	17	1
17/01/15	LA PROTESTA CONTRA LAS VIÑETAS DERIVA EN DISTURBIOS EN VARIOS PAÍSES ISLÁMICOS / EL PAIS (ED. NACIONAL)	18	1
17/01/15	L'OPOSICIÓ DESTITUIRÀ EL CAP DE BADALONA COMUNICACIÓ / EL PUNT AVUI	19	1
17/01/15	LA DIGNITAT. CARTA A CRISTINA PUIG per Albert Om / ARA	20	1
17/01/15	ALDARULLS AL PAKISTAN PER 'CHARLIE HEBDO' / EL PUNT AVUI	21	1
17/01/15	LA MAMA I EL COP DE PUNY, PER MANUEL CASTELLS / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	22	1
17/01/15	T DE TERRORISME / ARA	23	1
17/01/15	UN PERIODISTA COMPLET. JOHN FREEMAN (1915-2014) / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	24	1
17/01/15	EL DOCUMENTAL «CIUTAT MORTA» S'ESTRENA AQUESTA NIT AL PROGRAMA «SALA 33» / DIARI DE GIRONA	25	1
17/01/15	RECOMANAR IMAGINACIÓ / EL PERIODICO CAT(ED. CAT)	26	1
17/01/15	EL COLECTIVO GAY PREMIA A EL MUNDO / EL MUNDO (EDICION NACIONAL)	27	1



## PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Fecha	Titular/Medio	Pág.	Docs.
17/01/15	EITB ANUNCIA UNA REDUCCIÓ DE PERSONAL EN SUS RADIOS / EL ECONOMISTA	28	1
18/01/15	CINC DIES QUE CANVIARAN França i Europa / EL PUNT AVUI (PRESENCIA)	29	6
18/01/15	DE DOMINI PÚBLIC / EL PUNT AVUI (PRESENCIA)	35	2
18/01/15	Jaime Cantizano: «EN LA RADIO VAS A CALZÓN QUITADO, SE TE NOTA LO BUENO Y TAMBIÉN LO MALO» / LA RAZON	37	1
18/01/15	Patrick Cockburn: «S'HA DE PRESSONAR TURQUIA PERQUÈ TANQUI LA FRONTERA AMB SÍRIA» / EL PERIODICO CAT(ED.CAT) MES PERIODICO	38	2
18/01/15	JOSE ANTONIO GONZALEZ CASANOVA, ESCRITOR: "A ESPANYA NO HI HA SEPARACIÓ DE PODERS" / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	40	1
18/01/15	UN CANAL 24 HORAS PARA LLAMAR A ATACAR «COMO SEA» / LA RAZON	41	2
18/01/15	Paco González, Director de «Tiempo de juego»: «HACEMOS UN PROGRAMA SIN GUIÓN, NUNCA SABES CUÁNDO SE VA A LIAR» / ABC (EDICION NACIONAL)	43	2
18/01/15	Els periodistes catalans no avalen l'autocensura religiosa / ARA	45	1
18/01/15	LA PRENSA ESPAÑOLA, CONTRA EL PAPA / EL MUNDO (EDICION NACIONAL)	46	1
18/01/15	LA RADIO DE LA FEDERACIÓ DE VEÏNS OPTA AL PREMIO '(RE)CONEIXEMENTS VEÏNALS' / DIARI DE TARRAGONA	47	1
18/01/15	ESTAT ISLÀMIC PREPARA UNA TELEVISIÓ A INTERNET PER CAPTAR COMBATENTS / EL PUNT AVUI	48	1
18/01/15	LA LLIBERTAT D'EXPRESSION I ELS SEUS LÍMITS / DIARI DE GIRONA	49	1
18/01/15	SÍ, PERÒ per Joan Cañete / EL PERIODICO CAT(ED. CAT)	50	1
18/01/15	IGLESIAS ACUSA DÍAZ DEVETAR-LOACANALSUR / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	51	1
18/01/15	PÀGINA AMB LUXE I FAM. EL DEFENSOR DEL LECTOR Josep Rovirosa / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	52	1
18/01/15	EL LÍMITE DE LA LIBERTAD por LUIS OZ / EL MUNDO (EDICION NACIONAL)	53	1
18/01/15	CERRARÍA TV3. DOLORS MONSERRAT PROPONE CELEBRAR CATALANAS Y GENERALES EL 27-S / ABC (EDICION CATALUÑA)	54	1

## PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Fecha	Titular/Medio	Pág.	Docs.
19/01/15	LAS TELES AUTONÓMICAS MANTIENEN LAS SUBVENCIONES EN PLENO AÑO ELECTORAL / EL ECONOMISTA (ED. LUNES)	55	2
19/01/15	TVE I LA PURGA CATALANA / EL PUNT AVUI	57	1
19/01/15	L'ARA.CAT, LÍDER DEL 2014 AMB 1.953.493 NAVEGADORS MENSUALS DE MITJANA / ARA	58	1
19/01/15	LA RETIRADA, A L'OBJECTIU DELS CORRESPONSALS ESTRANGERS / EL PUNT AVUI (GIRONA)	59	1
19/01/15	LA DECADENCIA DE AL YAZIRA / EL PAIS (ED. NACIONAL)	60	1
19/01/15	PLANIFICAR CON DATOS EN TIEMPO REAL, POR GERARDO MARIÑAS / CINCO DIAS	61	1
19/01/15	UN ESTÚPID ACTE REFLEX per Pepa Masó / EL PUNT AVUI	62	1
19/01/15	TIEMPOS DE HORROR por ANTONIO NAVALÓN / EL PAIS (ED. NACIONAL)	63	1
19/01/15	POLÍTICS, PERIODISTES I EMPRESARIS, AMB ELS CENTRES OBERTS / SEGRE (ESPORTS)	64	1
19/01/15	CCOO CREU QUE EL COMIAT DE CRISTINA PUIG ÉS UNA "PURGA IDEOLÒGICA" / ARA	65	1
19/01/15	LA REVISTA 'SAÓ' ARRIBA ALS 400 NÚMEROS / LA VANGUARDIA (ED.CAT) VIURE A BARCELONA	66	1
19/01/15	LA TAULETA, EL MILLOR SUPORT AUDIOVISUAL / EL PUNT AVUI	67	1
19/01/15	TWITTER EXPANDIRÁ SUS ANUNCIOS FUERA DE SU SITIO WEB / EL ECONOMISTA (ED. LUNES)	68	1
19/01/15	AIXÍ BUSCA BECÀRIA UNA REVISTA DE MURDOCH / ARA	69	1



# COL·LEGI DE PERIODISTES DE CATALUNYA

SELECCIÓN DE LAS NOTICIAS DE SU INTERÉS



Col·legi  
de Periodistes  
de Catalunya





**POLÍTICA CULTURAL**



**INTERCANVI DE PAPERS**  
A la presentació del pla, Ferran Mascarell va ser qui va fotografiar els fotògrafs.  
FRANCESC MELCÓN

SÍLVIA MARIMON  
BARCELONA

# La fotografia tindrà el seu museu a Montjuïc

Cultura presenta un pla per fer visible i divulgar un patrimoni de 35 milions de fotografies repartides en més de 323 arxius

El 23 de juny del 2011, al Col·legi de Periodistes i davant un nombre públic –la majoria fotògrafs veterans–, el conseller de Cultura, Ferran Mascarell, anunciava la intenció de crear un Centre Nacional de Fotografia. Es va atrevir a posar una data per presentar el projecte: l'octubre d'aquell any. Al final, el procés ha sigut una mica més llarg. El Pla Nacional de Fotografia es va presentar finalment ahir. És un projecte ambiciós: l'avalua una llei aprovada el 30 de desembre, i té pressupost per al primer any, 460.000 euros (100.000 els aporta el Banc Sabadell). A més, segons asseguren, s'han tingut en compte moltes veus, projectes i plans de legislatures i governs anteriors.

“És un pla per preservar el patrimoni però també per fer visible i dinamitzar un sector molt important en la vida cultural del país”, va dir el conseller de Cultura. El pla tirarà endavant malgrat els canvis polítics que hi pugui haver en un futur pròxim. “És un compromís aprovat pel Govern. Si es volgués desmantellar s'hauria d'aprovar un decret en sentit contrari”, va afegir Mascarell.

El pla preveu, entre altres coses, crear un Centre Nacional de Fotografia: “Serà un espai físic a l'entorn del MNAC, en l'anomenada Esplanada dels Museus”. Hi haurà una col·lecció permanent i exposicions temporals, i també s'hi exhibirà el treball de creadors actuals. “No serà un lloc de patrimoni estàtic, sinó que, a part d'exhibir-hi obra, servirà per impulsar la vida artística i professional del sector”, va afegir Mascarell. El conseller va assenyalar la importància que haurà de tenir el MNAC en l'impuls del pla. El director del museu, Pepe Serra, però, va voler matisar que impulsar no

vol dir que el Museu Nacional dirigeixi o capitalitzi el projecte: “El nou centre mereix un espai i uns punts de vista propis. Jo no tinc ni temps ni forces ni energia per fixar els criteris que ha de tenir aquest nou espai”.

**Resoldre déficits importants**

El nou pla preveu treballar en molts àmbits: protecció, conservació, investigació, foment de la creació, difusió... L'objectiu és, segons el document presentat ahir, reconduir la situació, perquè el patrimoni fotogràfic està dispers i poc estructurat. A Catalunya hi ha 35 milions de fotografies inventariades per diversos agents des de fa més de 150 anys. Ningú discuteix la qualitat de moltes d'aquestes imatges. La llista de fotògrafs pictorialistes, surrealis-



**Històric**  
“És la primera vegada en 40 anys que es pren una iniciativa així”, diu Terré

tes, avantgardistes o bé fotoperiodistes que van estar atents al que passava és interminable. Però hi ha molts déficits.

Hi ha milers de fotografies sense una documentació paral·lela o una descripció. La consulta dels arxius és complicada perquè cada institució té la seva pròpia política d'accés i difusió. Sovint no hi ha diners per a la digitalització. Tampoc hi ha un inventari, ni una base de dades comuna. En resum, hi ha molta diversitat de criteris per conservar, descriure, adquirir o accedir a aquest patrimoni. Un dels objectius del pla és unificar-lo i crear un portal de fotografia, un fons únic i una col·lecció nacional (amb peces de titularitat pública i altres que són clau en l'evolució històrica de la fotografia), a més d'impulsar els estudis fo-

togràfics. La professionalització és una altra assignatura pendent, perquè durant molts anys hi ha hagut molta autoformació. En les setmanes vinents es crearà una comissió d'impuls per fer realitat el Pla Nacional de Fotografia. Serà aquesta comissió la que concretarà, fixarà terminis i objectius i coordinarà les diferents entitats i òrgans implicats.

“És la primera vegada en 40 anys que es pren una iniciativa d'aquest tipus a l'entorn de la fotografia. Hi ha una llei i un pressupost. No només són paraules. Ara falta posar-ho en marxa. Hem d'exigir i hem de vetllar perquè es compleixi, perquè està tot per fer”, resumeix la historiadora de la fotografia Laura Terré, que ha format part de les comissions que han assessorat la conselleria per crear el pla. —

**Les estratègies per fer visible el patrimoni**

**Un portal de fotografia**  
DIFONDRE EL PATRIMONI

El setembre del 2015, segons Mascarell, ja estarà operatiu un nou portal amb un directori de centres i un cercador de col·leccions del patrimoni fotogràfic català.

**Un fons nacional**  
POSAR EN COMÚ ELS ARXIS

S'identificaran autors i peces i es crearà un sistema digital per difondre les diverses col·leccions al país. El 2016-17 serà visible.

**Més formació**  
LA FOTOGRAFIA A LA UNIVERSITAT

S'impulsaran programes universitaris i de formació en fotografia, història, conservació i restauració.



## Esperances i pors

### Pilar Aymerich

FOTÒGRAFA

"Durant anys no s'ha fet res. Hi ha pocs diners, farà falta imaginació, però és una bona notícia que es faci un primer pas per posar a l'abast de tothom el patrimoni fotogràfic"

### Eduard Bertran

INSTITUT D'ESTUDIS FOTOGRÀFICS

"Ja era hora que l'administració pública s'hi impliqués. Durant molts anys tot depenia de la iniciativa privada. La intenció és que tots treballem en xarxa"

### Consuelo Bautista

FOTÒGRAFA

"Hi estem batallant des de fa 15 anys. Era necessari, però temo que no s'acabi desenvolupant. Serà difícil amb aquest pressupost, però seguirem exigint"

### Joan Soler Jiménez

PRESIDENT ASSOCIACIÓ ARXIVERS

"Esperem que el nou pla tingui en compte els que estem a primera línia de batalla, els arxius de tot el país que porten anys conservant i contextualitzant les fotos"





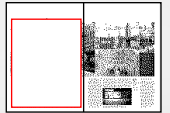
# PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

---

SELECCIÓN DE LAS NOTICIAS DE SU INTERÉS







EXPOSICIÓ



# La ciutat en el visor

Dos centenars de fotògrafs fixen la imatge de la Barcelona d'avui en un projecte impulsat per Samuel Aranda que s'exposa al Palau de la Virreina i als centres cívics

BELÉN GINART  
BARCELONA

**M**ai com avui la fotografia havia sigut tan democràtica. La universalització de les càmeres compactes i els dispositius mòbils ha ofert a una gran majoria de persones la possibilitat de fixar gràficament la memòria de la seva vida, de la seva família, de la seva ciutat. "Però moltes de les fotografies que es fan avui són de consum ràpid", reflexiona el fotoperiodista i premi World Press Photo Samuel Aranda. Retratem el que mengem, el que vestim o el que ens crida

l'atenció, ho compartim a través de les xarxes socials i ens n'oblidem, de manera que les imatges acaben engolidas pel forat negre de la virtualitat i el *timeline*. Incomodats per aquesta reflexió, Aranda i altres col·legues van decidir impulsar *ObjectiuBCN. Retratem la ciutat*, un projecte col·lectiu de documentació de la Barcelona d'avui, els fruits del qual es poden veure en forma d'exposició a La Virreina fins al 25 de gener i en diferents mostres en una dotzena de centres cívics barcelonins durant el primer trimestre del 2015. La crisi econòmica (desnonaments, vagues de treballadors, economia col·laborativa), el treball artesanal, l'empremta turística a la ciutat, la discapacitat en

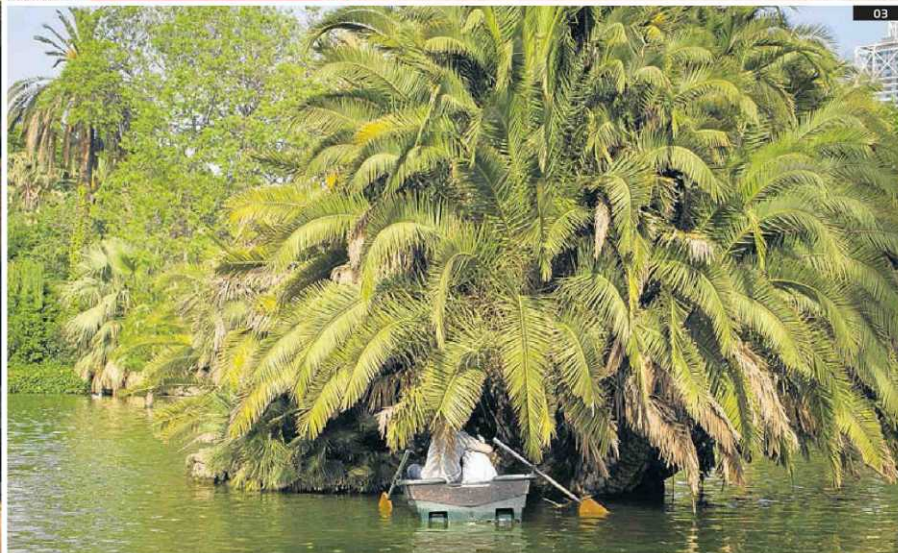


Laura Belmonte presenta el projecte *Francisco Alegre*, en el qual fa un homenatge al seu avi. LAURA BELMONTE

primera persona i la riquesa arquitectònica són alguns dels nombrosos temes abordats al projecte.

Els centres cívics han sigut claus en el desenvolupament d'aquesta aventura gràfica. En aquests equipaments municipals, entre els mesos de febrer i juny de l'any passat, s'hi van celebrar diversos tallers fotogràfics tutelats per fotoperiodistes de reconeguda trajectòria: Walter Astrada, Moises Saman, Fernando Moleres, Emilio Morenatti, Carmen Secanella i el mateix Aranda. Als cursos s'hi van inscriure dos centenars de persones interessades en el món de la fotografia, però amb perfils molt diversos. "No volíem tancar la porta a ningú, i a més l'Ajuntament





**BARCELONA, 2014**

01. *Carrer Julià pren el pols de la vida quotidiana d'aquest carrer del barri de la Satalia.* AMÉLIE LOUYS

02. *BCN, èlizenzo urbano?, una mirada als grafitis que embelleixen les parets de la ciutat.* ASTRID JACOMME

03. *Homo ciutadellensis observa la fauna humana del Parc de la Ciutadella.* TXEMA GÓMEZ DURAN

04. *Caballos en la Mina se centra en els cavalls i el seu cuidador, Toni, que viu a la Mina, al costat del Besòs.* CHRISTIAN RIEDEBERGER

05. *La fe avui, tradició o devoció? planteja per què es conserven algunes festes.* ELISENDA BAÑÓN MANEUS

06. *Soledad sonora, una mirada a les persones que se senten excloses de la societat.* CARLOS LAZARO

WEB: [ccobjectiubcn.bcn.cat](http://ccobjectiubcn.bcn.cat)

no pot restringir l'entrada als seus cursos", indica Aranda.

A més dels tutors, els alumnes van rebre el mestratge d'altres professionals de la fotografia (Cristina García-Rodero, Txema Salvans i Juan Manuel Castro Prieto, entre d'altres) en forma de classes pràctiques o de lliçons magistrals. En sintonia amb el tutor, cada alumne va decidir quin aspecte de la ciutat volia retratar en el seu treball. El resultat és una mirada múltiple, diversa i rica, però també molt harmònica. "Quan veus les fotografies en conjunt, com permet fer-ho l'exposició a La Virreina, tens la sensació que la idea de treball col·lectiu ha quallat. És com una crònica ciutadana en diferents capítols", indica Aranda, per a qui una de les parts més doloroses del procés va ser justament la tria de les imatges per a l'exposició. En qualsevol cas, les persones interessades poden fer-se'n una idea més àmplia visitant la web d'ObjectiuBCN (<http://ccobjectiubcn.bcn.cat/2014/200-mirades/>), que recull 510 imatges en total.

Amélie Louys, gran aficionada a la fotografia, va tenir notícia del

projecte gràcies a un amic: va ocupar les dues últimes places lliures, amb Samuel Aranda com a tutor. "Em va costar triar el tema del meu reportatge, però finalment em vaig decidir per documentar el dia a dia del carrer Julià, al barri de la Satalia de Barcelona, molt desconegut i singular, on hi ha una història en cada casa". El més destacat del que

va aprendre és que un projecte com aquest demana molta feina i que, en realitat, fer les fotografies és potser la part més senzilla de totes. Cal, a més, molta documentació i molt treball sobre el terreny. Ella s'hi va passejar molt, i no només entre el març i el juny -els mesos de durada del curs-, sinó fins fa ben poc: la gent del barri i les històries que hi



*Surrealisme és el nom del projecte de Marta Huertas, que volia mostrar el que queda d'aquests establiments icònics.* MARTA HUERTAS CIURANA



**Difusió**  
Del gener al març hi haurà exposicions dels diferents projectes als 10 districtes

va trobar la van atrapar i ha continuat treballant en el projecte uns mesos més.

El mateix li va passar a Txema Gómez, un amant de les tècniques fotogràfiques tradicionals que es va apuntar al projecte per entrenar-se en els nous llenguatges i suports i perfeccionar el seu treball amb les càmeres digitals. "Tenia diferents temes possibles i al final em vaig decantar per fer una mirada antropològica al Parc de la Ciutadella i als comportaments humans", explica Gómez, que va intentar destil·lar una mirada divertida de la rica vida que el parc aixopluga al llarg de tot l'any, i especialment a l'estiu. La riquesa del treball va fer que Gómez l'hagi continuat explorant pel seu compte, més enllà del projecte concret. Les fotografies de tots els participants en el projecte han sigut incorporades en dipòsit a l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona. Com explica Samuel Aranda, és una bona manera de garantir que, en el futur, qui vulgui saber com era la Barcelona del 2014, se'n pugui fer una idea ben ajustada. —





# La nova BTV de Sergi Vicente: multiplataforma i amb vocació global

El director del canal local barceloní presenta el seu projecte, que inclourà continguts en anglès

ALBERT CASTELLVÍ ROCA  
BARCELONA

Barcelona Televisió (BTV) inicia aquest 2015 una nova etapa personalitzada en l'arribada d'un nou director però que ha de suposar també un canvi profund en l'estratègia i l'orientació del mitjà. Sergi Vicente, que formalment dirigeix la cadena des de l'1 de gener, va exposar dijous, als mateixos estudis de BTV, les línies mestres del seu projecte, que parteix de la idea que el món de la comunicació està en un procés de transformació i que és "urgent" adaptar-s'hi per poder seguir connectant amb l'audiència.

"He arribat fins aquí gràcies a un tuit d'un amic meu que deia que es convocava la plaça de director", va explicar Vicente per exemplificar el paper vital que juguen les xarxes socials en el panorama comunicatiu actual. "L'esquema tradicional de premsa, ràdio i televisió ha canviat, i ara el paradigma és multimèdia i multicanal", va continuar. Per això, el nou director del canal local de Barcelona va assenyalar que l'objectiu del mitjà ha de ser "presentar continguts" en diferents suports per "oferir a l'audiència el que demana en cada moment", més que pensar en una graella televisiva per a BTV i una de radiofònica per a Barcelona FM, l'emissora local que es va estrenar per la Mercè i que forma part del mateix grup.

"Hem de començar a alliberar-nos de conceptes com el de graella, en el sentit d'un conjunt de forats que cal omplir. El nou model és a la carta: l'espectador és l'amo i decideix què, com i quan vol consumir", va argumentar Vicente, de 39 anys, que ha abandonat la corresponsalia de TV3 a la Xina -que ocupava des del 2003- per rellevar Àngel Casas al capdavant de BTV.

## Quatre línies d'actuació

Per aconseguir això, el nou director del canal va plantejar dijous quatre propostes d'actuació concretes. D'entrada, la creació d'un "departament de mitjans digitals" que es dediqui a "experimentar" i a "provar coses noves". "No hem de tenir por", va advertir Vicente en aquest sentit. Una altra de les propostes que va llançar va ser un "canvi de mentalitat i de dinàmiques" que permeti



**TOTS ELS DIRECTORS**  
Sergi Vicente, al centre, amb els exdirectors de Barcelona Televisió Ricard Domingo, Àngel Casas, Joan Tàpia i Manuel Huerga. BTV

trençar amb l'esquema tradicional i començar a pensar en un mitjà multiplataforma i "transmèdia", amb "formats que treballin amb totes les eines alhora". En tercer lloc, Vicente vol que BTV tingui "vocació innovadora", tant pel que fa a la incorporació de noves tecnologies com en l'experimentació amb nous formats, i va indicar la seva voluntat de crear un "laboratori d'innovació".

Finalment, va defensar la necessitat d'"obrir el mitjà a la ciutat" i de "reforçar la participació" per aconseguir "que els barcelonins se sentin seva" la televisió local. Vicente va subratllar que, com a televisió pública i d'àmbit local, BTV ha de "posar l'accent en Barcelona", però alhora va matisar que cal entendre la ciutat en un sentit ampli, tenint en compte, per exemple, els barcelonins que viuen fora o els estrangers que hi passen un temps. Per això, va anunciar que ben aviat la cadena incorporarà continguts en anglès en l'àmbit de l'entreteniment. Com va destacar el primer tinent d'alcalde, Joaquim Forn, Vicente "ha recollit l'essència de BTV com



**Relleu Vicente substitueix Àngel Casas, que es va jubilar el 31 de desembre**

a televisió local, però donant-li una vocació internacional".

Més enllà dels objectius d'esdevenir una plataforma "transmèdia" i de reforçar la identitat barcelonina, Vicente considera imprescindible que BTV busqui la "immediatesa" en la informació i, alhora, sigui capaç de fer "anàlisi" de l'actualitat i d'"aportar els matisos". Així mateix, s'ha proposat que el mitjà sigui "el màxim de transparent possible" en matèria pressupostària.

"El nou director té empenta, però també molta prudència, i sobretot té moltes ganes de fer coses i moltes idees, és un *brainstorming* permanent", el va elogiar Carlos Nieto, president del consell d'administració d'Informació i Comunicació de Barcelona (ICB), l'empresa pública que gestiona BTV, Barcelona FM i el portal BTVNotícies.cat. Àngel Casas, que es va jubilar el 31 de desembre, va assegurar al seu substitut que "el projecte paga la pena", i va afegir, adreçant-se a tot l'equip de BTV: "El futur és a les vostres mans si sou prou intel·ligents per no malbaratar-lo".

## Un missatge de complicitat amb els treballadors

Sergi Vicente arriba a la direcció de BTV després d'un període convuls en matèria de relacions laborals. Els treballadors del canal, en bona part contractats a través de la productora BCN Audiovisual, van fer diverses jornades de vaga durant la tardor per reclamar que s'eliminés la retallada d'entre el 4,5% i el 10% del sou que se'ls aplica des del gener del 2013 i que, en la seva opinió, va deixar de tenir sentit després que l'Ajuntament tanqués aquell any amb superàvit. La situació es va calmar a finals d'octubre, quan es va arribar a un acord per recuperar els sous progressivament fins al juny, però tot i així Vicente es va dirigir dijous a la plantilla per assegurar que "estudiarà" la seva situació. "Desitjo que entre tots puguem tirar el projecte endavant", va afegir.





Captura del anuncio de Desigual en el que una mujer cuenta que va a ligarse a su jefe.



Media Markt anuncia una rebaja de precios con una mujer en bikini y un hombre vestido.



Campaña de la Real Academia con un lema vinculado al estereotipo de la mujer como ama de casa.



Autobuses municipales de Valencia publicitando clubes de prostitución.

# REBAJAS DE MUJER

INFORME SOBRE TRES AÑOS DE SEXISMO PUBLICITARIO

Un documento interno del Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad desvela un millar de denuncias de tratamiento ultrajante de la imagen, el cuerpo y las capacidades de la mujer en la publicidad y los medios de comunicación en 2011, 2012 y 2013

RAFAEL J. ÁLVAREZ





De izquierda a derecha, promoción de una jornada en Ibiza con «motos, chicas, playa y cerveza». Calendario de Ryanair 2014. Cartel del Carnaval de Reus de 2013. Promoción de Media Markt. Publicidad de un concurso de

## ‘CÁSATE Y SÉ SUMISA’

Una chica en bikini (y un hombre vestido) para anunciar un día de ventas sin IVA, un primer plano de la falda levantada de Sharapova para contar que cayó en Roland Garros, un autobús municipal anunciando un prostíbulo, un cartel electoral con el torso desnudo de la candidata, un artículo sobre «mamar» que dice que Leire Pajín tiene cara de película porno, un cartel de una mujer con las piernas separadas para informar de que el centro comercial está «siempre abierto» y hasta una oda a la violencia de género al son del rock...

La mujer y su carne como anzuelo. El mercado recubierto de piel de hembra para vender. El estereotipo eterno.

Un informe interno del Instituto de la Mujer analiza las quejas recibidas y las actuaciones efectuadas entre 2011 y 2013 (el año 2014 no está cerrado aún) sobre contenidos sexistas en los medios de comunicación y la publicidad en España.

El Observatorio de la Imagen de las Mujeres recibió en esos tres años 1.852 quejas ciudadanas o de colectivos sociales. En 2011 investigó 651. En 2012, 637. Y en 2013, 564.

Una vez estudiadas, el organismo gubernamental elaboró una tabla de

«casos denunciados» (un mismo caso puede contener varias quejas). Aunque los datos revelan un cierto descenso, el número de casos en 2013 supone un leve repunte con respecto a los del año anterior: 382 en 2011, 236 en 2012 y 286 en 2013. O sea, en términos del Observatorio, 904 «mensajes discriminatorios».

En sólo tres años, el informe cuenta que alrededor de dos centenares de empresas han sido denunciadas (273 en 2011, 162 en 2012 y 216 en 2013), algunas repetidamente.

Y, con toda esa información, entre 2011 y 2013 el Instituto de la Mujer pidió 84 ceses o modificaciones de esos contenidos o recomendaciones a sus responsables para un «cambio de línea en sus acciones futuras».

Entre los objetivos del Observatorio de la Imagen de las Mujeres está el de «difundir la información obtenida para fomentar el rechazo social al tratamiento discriminatorio a través de la comunicación mediática». Sin embargo, el último informe que ha sido publicado en la web del Ministerio corresponde a 2010, donde, entre otros casos, se denunció este párrafo de un artículo de Antonio Burgos en *Abe*: «ZP ha tenido que mamar tela en Parla. Pero, vamos,

► El libro *Cásate y sé sumisa*, editado por el arzobispado de Granada, causó una dura batalla del feminismo. De nada sirvió: fue el más vendido de España. El informe de 2013 lo incluye entre sus peticiones de cese por cosas como éstas:

► «Muchas mujeres luchan con los maridos y llegan a ser insostenibles. Sólo porque no han comprendido el secreto de la acogida, ni el de la sumisión, ni el de la obediencia».

► «La mujer está perdida cuando se olvida de quién es. La mujer es, principalmente, esposa y madre».

► «La mujer realizada ama ante todo. Escucha, consuela, anima, perdona y une. Construye al padre con su sumisión porque lo pone por encima de ella y le confiere autoridad».

► «La mujer lleva inscrita la obediencia en su interior. El hombre lleva la vocación de la libertad y de la guía (...) Cuando tu marido te dice algo, lo debes escuchar como si fuera Dios el que te habla».

► «Pregúntate qué otro podría soportarte, qué otro podría tolerar algunas de tus gravísimas psicopatologías».

más que Rómulo y Remo de la loba capitolina. Ni te cuento Rubalcaba. Y nada digo de Leire Pajín, porque con esa cara de película porno...».

Nada se ha difundido desde el Gobierno sobre el sexismo publicitario

o comunicativo en 2011, 2012 y 2013, una ausencia de informes criticada por las organizaciones feministas, que vinculan este silencio oficial a los recortes presupuestarios y a la desaparición del Instituto de la

Mujer como organismo autónomo dentro del Ministerio y ahora dependiente de la secretaría de Estado de Servicios Sociales.

Sin embargo, EL MUNDO ha tenido acceso a un dossier de lo analizado por el Observatorio durante estos tres años de sexismo de escaparate.

**2011. Sujetador, detergente, prostitución...** Si un hombre compraba el hidratante Aquapower, de L'Oréal, podía disfrutar de «un día de relax con tres mujeres diez». Ese mensaje de mujeres-trofeo, presuntamente encantadas de dar al hombre una jornada de placer, fue una de las 27 solicitudes de cese y seis recomendaciones que hizo el Instituto de la Mujer en 2011.

La diaria contraportada del periódico *As*, donde aparece una mujer exuberantemente ligera de ropa, mereció el reproche por «transmitir una imagen sexista, que muestra a las mujeres como objetos sexuales».

Media Markt es una de las empresas más citadas. En 2011 fue denunciada por su promoción *Días sin IVA*, que anunciaba una joven en bikini. «Sexismo publicitario como recurso de notoriedad», dice el informe.

Las viñetas de «humor» de la revista de la Sociedad Española de Gi-





felaciones en Barcelona. Viñeta de la revista de Ginecología. Libro de chistes machistas para niños de la editorial Libsa.

**EL MUNDO, TAMBIÉN**

El informe de 2011 incluyó la recomendación de que EL MUNDO no repitiera una «imagen sexista y ofensiva para las mujeres» como la del *Magazine* del 17 de octubre de 2010 bajo el título «Madre o vaca». Silvia Nieto, entonces redactora jefa de la revista, sostiene que el reportaje «recibió ataques de grupos pro-lactancia muy poderosos», pero que transmitía con equilibrio opiniones a favor y en contra de la lactancia materna. Para Nieto, que comparte opinión con Rodrigo Sánchez, jefe de diseño del periódico y responsable de la creación de aquella portada, la foto representaba a las mujeres «dedicadas en cuerpo y alma a la lactancia, dejando fuera sus propias vidas. La mujer que abandona todo lo demás y se convierte en lactante por encima de todo».

sobre el texto: *¿A que es para que se te caigan? Informe: «Vejatorio con la mujer».*  
 Y como un final triste de concierto, la «apología de una violación sexual». La canción *Nuestra vecina* (2011), de Loquillo: *Tiene, Javier, nuestra vecina un taller / que resucita a un muerto (...)* Hay que trazar un plan que no nos falle / para descestrarle los cerros / y pasear en triunfo sus despojos / cuidando hasta el más mínimo detalle. / Tú en el portal y yo en el descansillo, / siempre al acecho, cristalina media / velándonos la cara y un cuchillo / afilado. Si Dios no lo remedia, / de la vecina haremos no picadillo / y de un cuento vulgar gar una tragedia.

necología mostraban a las mujeres «de manera ridícula y denigrante». Una chica en ropa interior anunciando neumáticos IHLE. Otra que, bajo el análisis del Instituto, «no tiene capacidad de actuación y es dependiente de la figura masculina» en el anuncio del Skoda Octavia. Una madre y su hija tendiendo la ropa lavada con Ariel con el título: «Pequeños ayudantes para mamá». La autoescuela del RACC con sus precios más bajos para mujeres que para hombres. *El Mundo Deportivo* informando de Sharapova con un primer plano de sus bragas justo antes de un saque. O los autobuses municipales de Valencia con su chasis invadido por los anuncios de un club de prostitución... Todos fueron señalados en el dossier de 2011. Como el artículo *Un chico normal*, publicado en este periódico después de que un hombre matara a puñaladas a su novia. «Un chico normal que está enamorado de su novia embarazada es normal que pierda el sentido y el mundo de vista si un día llega a su casa y su chica le dice que le va a dejar y que además el bebé no es suyo», escribía Salvador Sotres. El Instituto de la Mujer mantuvo que «justifica la violencia de género».

**2012. Taller en bikini, «chicas fáciles», disolvente, ligarse al jefe...** El taller Tibi, en Málaga, y el Iraville, en Pamplona, cumplieron la tradición al publicitarse con fotos de mujeres en bikini, que es como suelen ir (des) vestidos los obreros mientras trabajan las tripas de nuestros coches. En la voz en off del spot del Fiat Gullietta una mujer decía: «Sedúceme, protégeme, contrólame, gritame». Estos ejemplos motorizados fueron tres de las 15 peticiones de cese y cinco recomendaciones del informe de 2012. Red Bull hizo dos anuncios con la leyenda *Chicas fáciles* en los que una madre consentía que su hijo menor fuera a un strip-tease. Los clubes de alterne de Alcudia (Palma) fueron publicitados por su Ayuntamiento en vallas con fotos de jóvenes desnudas. «El cuerpo como reclamo» lo utilizó la empresa Blu, en Almería, al colocar la foto de una chica «en actitud provocativa» para vender helados. Pernod Ricard España y Beefeater usaron a las mujeres «como objeto sexual» en el cartel donde anunciaban una fiesta con la imagen de dos jóvenes vestidas de colegialas y con la misma actitud que la de la heladería. Y también fue «objeto sexual» la modelo a la que *Sálvame* (Telecinco)

vistió de enfermera para hablar de cualquier cosa menos de sanidad. El informe de 2012 aún se pregunta qué tiene que ver el disolvente de limpieza Dipistol con la mujer en bikini que aparecía en sus etiquetas «para coleccionar». El capítulo *Teoría trágica* del documental *El sexo de los dinosaurios* de TVE abordó el divorcio y la violencia sobre la mujer, pero con un «tratamiento machista y tendencioso sobre la violencia de género». Desigual despertó la crítica del Instituto con su campaña *Tengo un plan*, donde una chica se ponía y quitaba ropa contoneándose para decir que iba a ligarse al jefe. Una «masculinización de la imagen de la mujer» y un alimento de la teoría de que las mujeres son interesadas y ascienden porque enganchan sexualmente a sus superiores. Masculinos, claro. **2013. Bragas, fregonas, rock para violar...** El informe pidió ese año 22 ceses y nueve recomendaciones. Como el «objeto sexual» en que se convirtieron las mujeres de los anuncios de colonia One Million, de Aurgi, del Consejo Regulador de la Cereza del Jerte o de la jornada de motoristas del Ayuntamiento de Sant

Josep de sa Talaia (Baleares). Sarcástico resultó que fuera la Real Academia de la Lengua la que aceptara la idea de la Academia de la Publicidad para conmemorar el III centenario de la institución con un anuncio que incidía en los «estereotipos de roles domésticos» de la mujer. La acción transcurría en la cocina de una casa, donde una madre acababa limpiando el suelo tras encontrar la solución en un diccionario que «limpia, fija y da esplendor». Ningún talento igualitario y publicista tuvo el creador de los carteles de Hits Telecom Spain donde se veían las piernas de una mujer con las bragas por debajo de sus rodillas





SABATINES INTEMPESTIVES



Gregorio Morán

## La mort. Converses a Lió (1)

La pretensió era molt senzilla. Uns dies a Lió havien consentit una assimilació d'opinions, formulades a la francesa, amb aquell respecte per les formes que permet no exaltar-se, no interrompre l'altre, no ferir si no és amb floret, respectar l'adversari encara que els seus dicteris no ho mereixin. Tot això m'havia passat a mi a Lió, una ciutat que caldria descriure de manera superficial però que constitueix alguna cosa que nosaltres no vam aconseguir mai per més que hi vam estar a punt. A la Barcelona dels oprobiosos seixanta, al Bilbao acabat d'obrir al segle XX, al Madrid del gran somni republicà, a la València tranquil·la de la transició i que va resultar tan tronera. Una mica de tot això, estofat per una burgesia conscient i orgullosa de si mateixa, és a Lió, i jo vull traslladar-ho al paper, però de sobte va arribar la mort. I quan apareix el crim les altres coses s'han d'esperar. Traç gruixut o pinzell fi, aquest és el dilema de qui escriu.

Dos germans gihadistes disposats a immolar-se en l'única història contudent de la seva vida, el que se'n diu "passar a la història" amb una matança sonada. Per què no expliquem la història humilment, com els antics cronistes de successos, sense escarafalls de metrallaments, tal com va ser i ho va explicar l'única testimoni que va sobreviure, Ségolène Vinson, a la qual van perdonar la vida perquè era una dona i potser va obrir tant els ulls d'espant que la van perdonar –a la seva companya la van liquidar– sota la promesa, gairebé un jurament, que si li consentien viure era a condició que llegís l'Alcorà (sic).

Però passem el pinzell sobre l'escena. Després de liquidar sense miraments el policia protector del local –un bòfia amb prou feines és res més que paisatge habitual d'un delinqüent–, van entrar a la sala on la redacció de *Charlie Hebdo* preparava el següent número. No va ser una ràfega, no, no us cregueu els que us ho han explicat així per estalviar-vos d'imaginar el que és la mort en grau superlatiu. Ho va explicar Ségolène Vinson, que ho va presenciar impàvida i amb aquella empremta que li durarà sempre més.

Ho van fer un per un; trets de precisió amb calibre mortal, definitiu. Un per un. Asseguts al lloc habitual de la taula de redacció, perquè el cul d'un veterà després de mil batalles periodístiques –i judicials!– tendeix al sedentisme d'allotjar-se als llocs on s'ha establert tota la vida. On li van desaparèixer el tret, a Wolinski? Algun dia ho sabré, però em fa pensar que va ser als ulls, o entre cella i cella, perquè no pogués repetir mai aquelles volutes femenines que van fer les delícies de diverses generacions, la meua, sense anar més lluny. I Cabu? De ben segur que al front, perquè no pensés més i pel forat anessin sortint la seva valenta i temerària insensatesa d'històric derrotat, orgullós d'un fracàs digne, arruïnat però adaptable a la imminent jubilació anticipada sense beneficis.

Hauria volgut fer una necrològica particular de cada un, en el seu estil, i ho dic jo, que no m'estimo especialment les publicacions d'humor, però que són tan representatives de la nostra època com les novel·les d'èxit, i encara més, perquè con-

denen en una vinyeta l'ansietat de milions de ciutadans. Per això són perillosos. Els programes d'humor televisius són matussers, sal per a peixos sense gràcia, alimenten el costat més rònic d'una població ansiosa i ressentida. Us imagineu un programa d'humor groller que s'emetés a Polònia, estudis de Varsòvia, que es titules *Catalunya?* Beneiteries provincianes.

Al *Charlie Hebdo* van ser dotze els morts. Assassinats polítics tots, perquè la religió és inseparable de la política tret de per a les ànimes càndides que estan convençudes que els déus –Al·là, Jehovà i la Santíssima Trinitat, entre d'altres– no participen en les eleccions, ni en els

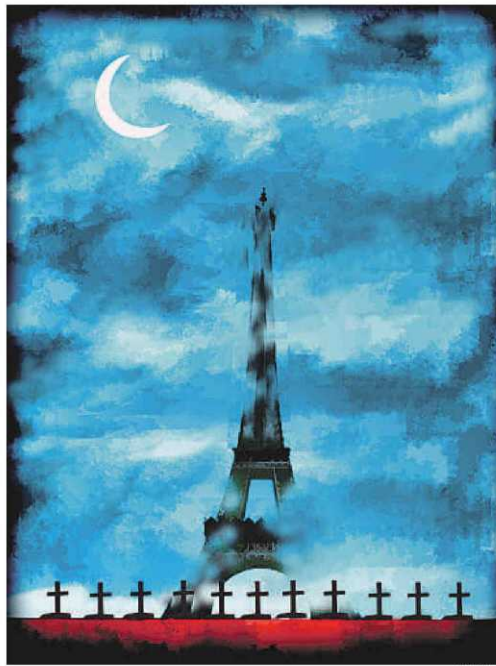
Paris", perquè a un ciutadà just, educat, distant i amb l'acumulació d'història i tradició d'una gran ciutat, li importa una merda que hi hagi uns senyors que fan un setmanari humorístic, sarcàstic i iconoclast, perquè cadascú viu la seva vida i sobreviu com pot. Però matar-los per un acudit!

La gran tradició hispànica de la inquisició antiga i moderna; aquells jesuïtes que des de *Razón y Fe* –quins collons, el títol!– es van acarnissar amb l'Ortega y Gasset acoquinat. Llavors no era necessari matar per fer callar, n'hi havia prou amb una parella de la Guàrdia Civil –"todo por la patria"; sempre m'ha impressionat aquest lema al límit del Codi Penal– o els grisos armats del "compleixo ordres".

Deu morts que es dedicaven a l'humor, tres més que s'ocupaven de l'ordre en la seva senzillesa quotidiana, i quatre jueus que eren al lloc equivocat i que ningú no va verificar si estaven circumcidats, ni els importaria un rave, però que l'Estat sionista d'Israel es va disposar a fer servir en una de les operacions més desvergonyides dels últims temps: enterrar-los a Jerusalem. Us imagineu que els francesos de procedència magribina fossin utilitzats pels seus governs per portar-los a casa dels seus avantpassats? Estem treballant amb la barbàrie religiosa, que és la fórmula més cruel i perillosa des que es van arraconar les ideologies totalitàries. Com si es tractés d'una marxa enrere, al naixement del totalitarisme bàrbar de les religions exclusives.

Però no fariem un retrat precís de la realitat si ens oblidéssim de l'obscuritat oportunista dels "nois de Charlie". No em refereixo a les víctimes, ni als seus col·legues supervivents, ni tan sols als seus fidels lectors. M'adreço a tots aquells personatges –44 presidents i caps de Govern inclosos– que s'han exhibit com a defensors de *Charlie Hebdo* en comptes de limitar-se a rebutjar el crim com a fórmula política. Nosaltres ho vam viure a Euskadi durant dècades i pocs es van molestar a exhibir-se. Hi va haver samarretes i cartells dient "Jo sóc López de Lacalle", 62 anys, assassinat per ETA i que no feia acudits? Una minoria acovardida per l'acaparadora majoria ovacionada del crim. Som una societat de cabrers il·lustrats, i això es paga i no se supera amb bombolles immobiliàries ni financeres. Per això París és París.

Aquells que són capaços d'exigir que es prohibeixin articles o es reinstauri la censura per no ofendre els seus companys d'armes han tret cartells, editorials o comunicats encapçalats pel "Jo sóc Charlie". No sigueu pocaveronyes, n'hi ha prou que sigueu corruptes, mediocres o grimpaies. Però a més l'aura de la beatitud i el cànon de la llibertat em sembla una provocació. Les autoritats van imposar a la nostra revista d'humor per excel·lència, *El Jueves*, una sanció mortal, la retirada de l'edició, i a més diversos milers d'euros de multa. A qui volen enganyar aquests espavilats amb el "Jo sóc Charlie"? Noi, pocaveronya veterà, arreglador de contractes i d'olles, val més que diguis: "Jo a París i amb diners seria *Charlie Hebdo*, i aquí em quedo imitant el gran Charlie Rivel, el pallasso".



MEISEGUER

partits polítics, ni tan sols en la carismàtica família Pujol Ferrusola, gent de fe immanent i bancària. Oi tant, que hi participem! I si no que l'hi preguntin al fervent ministre de l'Interior espanyol, escàs de numen i teologies però abundant en oracions, triduums i cilicis!

Quan entra la mort s'acaba el debat i s'espera el forense. Les converses de Lió s'han de posar en sordina a l'espera de

**Al 'Charlie Hebdo' tot van ser assassinats polítics, perquè la religió és inseparable de la política**

superar l'acaparament del crim. París, passi el que passi, sempre serà la capital del món. Hi haurà seguicis de *pijos* que aniran a Nova York i San Francisco, perquè hi ha el mercat i el futur i la glòria en paper cuixé, però res condensa tanta sensibilitat política com París. Perquè París és una llegenda que encara no ha mort i la mort de la qual han certificat talents de tots els horitzons. Però no, continua allà, capaç de convocar 44 caps d'Estat i de Govern a redós de 10 dibuixants arruïnats. No es podria aconseguir en cap altre lloc del planeta, de Moscou a Washington. Millor que dir "Je suis Charlie" hauria estat més exacte dir "Je suis





## L'amença gihadista

Manifestació de suport als tres terroristes de París a la Banya d'Or

# Orgull Kouachi a Istanbul

RICARDO GINÉS  
Istanbul. Corresponsal

**E**l portaveu islamista també té un però: "Les incursions (sic) que han passat a França no són bones, però...". Al seu voltant, desenes de persones alcen cartolines: "Tots som Cherif Kouachi", "Tots som Said Kouachi", "Us amenacem. Teniu valor?".

Ahir un centenar llarg d'islamistes radicals es reunien després de l'oració en una porta de la mesquita de Fatih, a la Banya d'Or d'Istanbul. Ho feien per homenatjar "els tres germans caiguts" –els assassins de 17 persones a París– i condemnar "les ofenses al profeta Mahoma".

"Va arribar el dia que el totpoderós Al·là va castigar els infidels a través de les mans de tres persones i els va massacrar". El portaveu islamista parava per respirar. La seva associació, Plataforma d'Ajuda Fraternal, i l'altra organització convocant, el Front al-Nusra, tenen les xarxes socials plenes d'imatges de gihadistes armats. "Ara tots els mitjans occidentals i tots els infidels saben que els musulmans emprendran la revenja més cruenta tard o d'hora", conclouia el portaveu.

La pancarta principal tenia, a una banda, la foto dels dos germans Kouachi a la dreta i a l'esquerra de la torre Eiffel, i a l'altre costat Ossama bin Laden. Entre les dues fotos, el lema de la manifestació: "Si no hi ha un límit a la vostra llibertat d'expressió, prepareu-vos per a la nostra il·limitada llibertat per actuar".

Entre els congregats, un estudiant de periodisme de 25 anys sense barba: "Si ells diuen 'Jo sóc Charlie', nosaltres mostrem respecte envers els nostres germans i diem 'Tots som Kouachi'. En nom de l'humanisme, el que fan és insultar l'islam". Com altres persones presents a aquesta manifestació,



FAYAZ AZIZ / REUTERS

Els pakistanesos mostren indignació a Peshawar per les caricatures del seu profeta

## Els musulmans protesten contra 'Charlie Hebdo'

■ La indignació per les caricatures del profeta Mahoma, publicades pel setmanari satíric francès *Charlie Hebdo* després de l'atemptat sofert la setmana passada, es van disparar ahir als països musulmans, on es van registrar protestes i disturbis després de l'oració de divendres. La situació més greu va ser a Níger, on van morir quatre manifestants i va ser incendiat un centre cultural francès.

Moltes accions –des d'Amman fins a Karachi– sortien de les mesquites per anar cap a les ambaixades franceses. A Amman les forces de seguretat van dispersar la protesta. Milers de sudanesos van fer una marxa a Khartoum amb pancartes que demanaven "la mort per a *Charlie Hebdo*". Al Líban els manifestants van corejar "Ni Mahoma ni Jesús no estan fora de perill amb *Charlie*

*Hebdo*" i "No permetrem que continuïn insultant el profeta". A Síria milers de ciutadans van demanar respecte a les religions. Al marge del món àrab, les protestes més violentes van tenir lloc al Pakistan, on tres persones van resultar ferides de bala en els xocs amb la policia, entre els quals un fotògraf de France Presse. A Mauritània hi va haver també milers de manifestants.

el jove es nega a dir el seu nom.

Qui sí que el dona és Abdulka-dir Yildirim, un autònom de 47 anys, que diu: "Vosaltres, cristians, heu de saber a Europa que estem sempre preparats per defensar el Profeta". Un tercer, artesà de 50 anys, entén que "Espanya era terra de musulmans fins que va ser ocupada per Occident i els musulmans van ser assimilats. Esperem que la resistència dels nostres germans allà comenci i que torni a ser propietat musulmana".

**"Si no hi ha límit en la vostra llibertat d'expressió, prepareu-vos per a la nostra il·limitada llibertat per actuar"**

Per a la versió turca de l'últim número de *Charlie Hebdo* es va escollir el diari *Cumhuriyet*, un rotatiu laic sorgit amb la creació de la República el 1924: la versió de *Charlie Hebdo* més a prop de l'Estat Islàmic.

L'edició en turc ha creat mal-estar, sobretot per la caricatura de Mahoma que dos articulistes de *Cumhuriyet* es van atrevir a incloure a les seves columnes. La policia va obstaculitzar als camions del repartiment fins que la imatge del profeta va desaparèixer del quadern principal (ara està reproduïda en altres seccions).

El president turc, Recep Tayyip Erdogan, va carregar ahir contra *Charlie Hebdo*, que "incita a l'odi i al racisme". Malgrat tots els seus peròs, Erdogan ha condemnat plenament els atemptats de París.

Els que no ho han fet són els islamistes radicals, com els que ahir cridaven a la Banya d'Or. O els que es van plantar davant la seu de *Cumhuriyet* cridant: "Els germans Kouachi són el nostre orgull".●





## La opinión del mundo islámico

# La protesta contra las viñetas deriva en disturbios en varios países islámicos

Cuatro muertos, 45 heridos y 10 iglesias incendiadas en una ciudad de Níger

ANGELES ESPINOSA, Dubái

Las protestas contra las nuevas caricaturas de Mahoma en la revista satírica francesa *Charlie Hebdo* dejaron ayer cuatro muertos y 45 heridos en Níger y dos heridos de bala en Pakistán. En Irán se suspendió sin explicaciones la manifestación de cólera. En Argel hubo choques entre manifestantes y policías, varios de los cuales resultaron heridos, según Reuters, que señala además que hubo decenas de arrestados. También hubo disturbios en Ammán, la capital jordana, donde miles de personas participaron en protestas por las viñetas convocadas por grupos islamistas frente a la Gran Mezquita de Huseini.

Mientras, en Turquía su presidente, Recep Tayyip Erdogan, advertía del riesgo de que se produjera un "choque de civilizaciones" a raíz de la última oleada de ataques yihadistas en Occidente. Erdogan dijo que seguía con "gran preocupación" los "ataques contra el islam" tras la matanza de París. El mandatario turco, que impulsó en 2005 junto al entonces presidente español José Luis Rodríguez Zapatero la iniciativa de Naciones Unidas de la Alianza



Unos manifestantes en Pakistán queman una bandera francesa ayer en Quetta. / BANARAS KHAN (AFP)

## Las marchas en Argelia, Jordania y Pakistán acaban en tumultos

## Erdogan advierte del riesgo de un "choque de civilizaciones"

de Civilizaciones, considera una provocación que el último número de *Charlie Hebdo* incluya caricaturas de Mahoma. En su portada un dibujo del profeta con lágrimas en los ojos dice "Yo soy Charlie", el lema de solidaridad con la revista tras el atentado en su redacción que causó 12 muertos.

Al menos tres civiles y un policía fallecieron y otras 45 personas fueron heridas en las protestas en la ciudad de Zinder, en el sur de Níger, donde fueron incendiadas 10 iglesias y otros edificios. Según Efe, más de 4.000 personas salieron furiosas a las calles después de que en la oración de mediodía los imanes animasen a los fieles a protestar contra la participación del presidente, Issoufou Mahamadou, en la manifestación del domingo en París, donde, según ellos, "se insultó al profeta". Dos de los civiles murieron por balas de la policía y uno por gases lacrimógenos cuando, según la versión oficial, una turba asaltó la comisaría local y los agentes cargaron contra ellos. También fueron atacados el Instituto francés, una escuela de misioneros y la sede

del partido del presidente. El Gobierno ha prohibido las reuniones de islamistas convocadas hoy. Mientras, en el vecino Malí decenas de miles de personas condenaron pacíficamente las viñetas.

Las movilizaciones en Karachi apenas congregaron a unos centenares de personas y a unos miles en la capital argelina. Apenas dos centenares de personas, según

Reuters, se congregaron ante el Consulado de Francia en la ciudad paquistaní. Con palos, y según un periodista de Reuters algunos también con pistolas, los congregados respondieron con piedras y disparos cuando la policía impidió su aproximación al edificio utilizando gases lacrimógenos y cañones de agua. En el rifirrafe al menos dos personas fueron he-

ridas de bala, el fotógrafo de France Presse Hasif Asam y un miembro de una de las organizaciones convocantes, según fuentes médicas citadas por Efe. No obstante, la reacción ha sido mucho menor que en 2006, cuando las protestas por la publicación de caricaturas de Mahoma en un periódico dañés provocaron decenas de muertos en todo el mundo.

## Arabia Saudí suspende los latigazos a un bloguero

Á. E., Dubái

Arabia Saudí suspendió ayer la segunda tanda de 50 latigazos al bloguero Raef Badawi por prescripción médica, según Amnistía Internacional (AI). Más tarde la BBC anunció que el rey Abdalá había ordenado que el Tribunal Supremo revise su caso. Badawi está condenado a 10 años de cárcel, 1.000 latigazos y una multa de un millón de riales (230.000 euros) por "insultar al islam". Este caso de represión de la libertad de expresión ha motivado una gran condena internacional, intensificada por el ataque en París a *Charlie Hebdo*.

De acuerdo con AI, ayer por la mañana Badawi fue trasladado a la enfermería de la cárcel para un chequeo previo a la ejecución de la sentencia. Ante la imposibilidad de que alguien pueda aguantar mil latigazos, el juez estipuló que se administraran en tandas de 50 durante sucesivos viernes, el día sagrado de los musulmanes. La primera serie se aplicó el día 9. El médico que le examinó determinó que las heridas aún no habían curado y no podría soportar otra sesión de golpes, por lo que recomendó que la flagelación se pospusiera una semana. "La idea de que debe curarse para que pueda sufrir ese cruel castigo es macabra y atroz", denunció Saïd Boumedouha, vicedirector de AI para Oriente Próximo.

Badawi, de 31 años, fundó la web de debate Liberales Saudíes Libres y fue detenido en junio de 2012 acusado de faltar al respeto al islam, delitos cibernéticos y desobedecer a su padre (algo penado en Arabia Saudí).





# L'oposició destituirà el cap de Badalona Comunicació

■ L'alcalde, Xavier Garcia Albiol, convoca, per llei, la junta general que ha de donar peu al relleu de Saltiveri ■ Sembla difícil pensar que el batlle acatarà la decisió sense contraatacar amb alguna juguesca

Sara Muñoz  
BADALONA

La història del relleu al capdavant de Badalona Comunicació que volen impulsar les forces de l'oposició és, es miri com es miri, la cançó de l'enfadós, tant pel temps que fa que dura com pel que encara sembla que pot donar de si. La gota que va fer vessar el got va ser la censura d'un fragment de *L'estaca*, el 25 d'octubre, del conseller delegat i comissari polític de Garcia Albiol, Albert Fernández Saltiveri.

Després d'anar posant bastons a les rodes durant més de dos mesos, l'alcalde de Badalona no ha tingut més remei que convocar la junta general de Badalona Comunicació, l'òrgan en què son presents els 27 regidors de la corporació. La trobada serà dimarts, el dia que expira el termini legal, a les dotze del migdia. Allà, la majoria que conformen els grups de l'oposició (PSC, CiU i ICV-EUiA) farà servir aquesta condició per renovar la majoria de membres del consell d'administració de Badalona Comunicació, en què per ara només té representació el PP gràcies a una maniobra inesperada de Garcia Albiol. Entre els consellers que seran destituïts hi ha Fernández Saltiveri, que en el moment que no ostenti aquesta atribució deixarà de ser conseller delegat dels mitjans públics (Tele B i Ràdio Ciutat de Badalona). Entre els nous consellers hi haurà el periodista Josep Vinyeta, un nom pactat pels rivals polítics d'Albiol, que hauria de ser nomenat nou conseller delegat tan bon punt es reunixi el consell d'administració, amb els nous membres nomenats dimarts.



Albert Fernández Saltiveri, a l'esquerra, durant la presentació del Filmets ■ EL PUNT AVUI

Aquesta és la pel·lícula que es podria donar i la que l'oposició signaria ara com ara, però vist el rumb que ha anat prenent l'afer des del primer dia és difícil de pensar que Albiol es rendirà i que acceptarà que, aquest cop, ha sortit derrotat. Tot i que el govern municipal no n'ha fet declaracions, a partir de dimarts hi pot haver diversos escenaris alternatius. L'alcalde pot traslladar el procediment al jutjat mitjançant un recurs contenciós administratiu. Si el jutjat li acceptés, es paralyzaria tot el procés del canvi i es tornaria a l'origen fins que hi hagués una resolució. El més important, en aquest cas, és que el PP podria continuar exercint el control sobre els mitjans de comunicació en plena campanya electoral. Si el jutjat no l'admet, Albiol només hauria guanyat una mica de temps.

Perquè és difícil pensar que el polèmic alcalde del

## La data

20.01.14

dimarts, a les 12.00 h, s'ha convocat la junta general de Badalona Comunicació, a la sala de plens de l'ajuntament.

## La xifra

7

membres són els integrants del consell d'administració en què es prenen les decisions: 2 seran del PP i 5 de l'oposició.

## Un total de cinc canvis

La pàgina web de l'Ajuntament de Badalona recollia ahir la convocatòria de la Junta General de Badalona Comunicació, signada per l'alcalde, després que així ho hagin forçat els tres grups de l'oposició. Dimarts els vots del PSC, CiU i ICV-EUiA serviran per destituir del consell d'administració cinc dels set representants del PP (el PP acapara l'òrgan després que Albiol destituís tots els representants de l'oposició).

Són, o així consta en la proposta, Albert Fernández Saltiveri, Beatriz Díaz del Rio,

Rosa del Amo, Juan Fernández i Ramon Riera. Entraran, o així és com es preveu, Josep Vinyeta, Chistian Carneado, Francesc Navarro (aquests dos en nom del PP), Josep Sanromà (representant de CiU) i la regidora d'ICV-EUiA, Asun Garcia. Completaran el consell d'administració l'alcalde (com a tal presideix tots els òrgans municipals) i un càrrec del PP. Tot i que el futur immediat d'Albert Fernández Saltiveri és una incògnita, sembla que té tots els números per ocupar un lloc destacat a la llista del PP.

PP s'estarà de braços plegats. Ell, que és més de la filosofia de qui no vulgui pols que no vagi a l'era, fins i tot pot tenir al cap la idea de mantenir Fernández Saltiveri com a home de confiança i fer-li un vestit a mida per no desvincular-lo dels mitjans públics. Ara bé, ahir fonts del govern del PP van confirmar que actualment estan ocupats els 27 càrrecs de confiança que autoritza la llei de Racionalització i Sostenibilitat de l'administració local, de manera que caldria veure de què és capaç Albiol per fer-li un lloc

En aquest cas, Fernández Saltiveri, estaria fora de l'estructura de la societat anònima i, per tant, dels òrgans de decisió. I el nou conseller delegat tindria prou suport polític per ignorar les ordres del PP. Ara bé, l'Ajuntament sempre podria trobar la manera de dificultar el dia a dia de l'empresa municipal. Tot està per veure. ■





CARTA A  
**CRISTINA PUIG**



DEMÀ  
Toni Soler

**Albert Om**

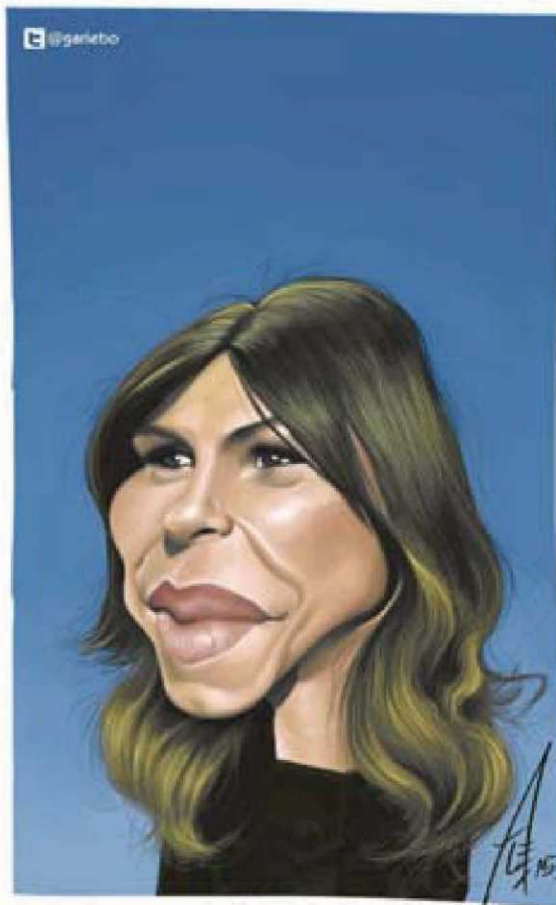
# La dignitat

Aquesta setmana que has rebut la carta de comiat de Televisió Espanyola te'n vull escriure una d'adhesió a la teva manera de fer periodisme. Inconformista, lluny de cap vanitat personal i amb la dignitat de qui no està disposat a abaixar mai el cap davant de ningú.

Vaig tenir la sort de treballar amb tu durant deu anys. Vam fer 2.000 programes junts, la meitat als matins a RAC1 i l'altra meitat a les tardes de TV3. Però ja saps com va això, a vegades les coses bones només ens les sabem dir –i escriure– en els moments difícils. L'allau de missatges que has rebut aquests dies no s'explica només per la injustícia de què has estat víctima. El suport t'arriba com a reconeixement a una trajectòria discreta però constant, sense cap altra ambició que el periodisme, que fer la feina ben feta, que acabar el programa i sortir a fer una cervesa amb la teva gent o anar-te'n cap a casa a preparar l'entrevista de demà, a veure si et surt millor que la d'avui, i deixar-te estar de *photocalls*, de dinars amb polítics i de conspiracions diverses.

Denuncien els sindicats i el consell d'informatius de TVE que t'han despatxat de Sant Cugat per motius ideològics. A tu, que en els vint anys que portes exercint aquest ofici has treballat en mitjans tan allunyats entre si com Ràdio Ciutat de Badalona, la Cope,

ALEX GALLEGO



BTV, RAC1, TV3 o TVE, on et devem haver dirigit persones de sensibilitats polítiques i personals molt diferents. No poses la feina fàcil als teus directors, perquè sempre ho qüestionar-ho tot. ¿Però no és aquesta –qüestionar-ho tot– la feina d'un bon periodista?

I, per sobre de tot, la lleialtat. Si creus que has de dir una cosa, la dius a la cara. Mai a l'esquena. I si el que ara et passa a tu li passés a qualsevol altra companya teva series la primera a denunciar-ho i a fer-li costat. La injustícia et fa rebel·lar, l'arbitrarietat no la suportes. Per això quan Televisió Espanyola escriu, com a motiu del teu comiat, la teva "*negativa a seguir directrices*" i les "*continuas objeciones a las instrucciones recibidas*" penso que sí, que aquesta és la Cristina Puig que jo vaig conèixer, la que porta mitja vida treballant perquè els periodistes no hàgim de fer la nostra feina amb les "*directrius*" i les "*instruccions*" interessades i partidistes que ens arriben des de dalt, i que canvien en funció del vent que bufa en cada instant polític.

P.D.

Tu que mai has aixecat un telèfon per reivindicar-te ni per reclamar quotes de lluïment, m'agrada veure que ara estàs disposada a anar a totes. Aquesta és la paradoxa: d'una injustícia que no et mereixes en trauràs la força per encarar les feines i els anys que han de venir.





## L'amença gihadista

# Aldarulls al Pakistan per 'Charlie Hebdo'

- Tres ferits en una protesta per les vinyetes de Mahoma a Karachi
- El malestar en el món islàmic deriva en marxes a diversos països

Redacció  
KARACHI

El malestar en el món islàmic per la publicació de caricatures de Mahoma en mitjans occidentals va derivar ahir en violentes protestes al Pakistan, on almenys tres persones, entre les quals un fotògraf de France Press, van resultar ferides de bala en enfrontaments amb la policia i l'exèrcit.

"Jo sóc Mahoma", es podia llegir en les pancartes dels manifestants a la ciutat meridional de Karachi, en resposta al lema "Jo sóc Charlie" de suport a la revista satírica francesa *Charlie Hebdo*, que la setmana passada va ser objecte d'un atac gihadista en què van morir dotze persones. Després dels atacs, *Charlie Hebdo* va

### La xifra

# 90

per cent dels més de 180 milions d'habitants que té el Pakistan són musulmans.

publicar un número especial en què es veu Mahoma a la portada plorant mentre aguanta un cartell amb la frase "Jo sóc Charlie", tot sota el títol "Està tot perdonat".

La publicació d'aquesta portada ha tornat a enfurismar amplis sectors musulmans, que consideren que es tracta d'una ofensa al profeta, el qual, segons la norma islàmica, no es pot representar gràficament.

Més d'una vintena d'organitzacions islàmiques aglutinades amb el nom de Tehreek Hurmat-i-Rasool van convocar una jornada de protesta al Pakistan, el segon país del món amb més població musulmana després d'Indonèsia, contra la difusió d'imatges del profeta.

Les manifestacions van començar a primera hora de la tarda, després de l'oració de divendres, arreu del país. La marxa de Karachi, la ciutat més poblada del Pakistan i capital financera del país, va registrar greus enfrontaments amb la policia, que va demanar suport a l'exèrcit quan un grup de 350 manifestants van intentar arribar al consolat francès per entregar una carta de protesta a les autoritats. Arran dels alda-



Milers de persones van protestar ahir al Pakistan contra les caricatures de Mahoma ■ AFP

rulls, tres persones van resultar ferides de bala, entre les quals un fotògraf pakistanès de l'agència francesa AFP, Asif Hasan.

Un dels líders del moviment Islami Jamiat-e-Talaba, Sirajul Haq, va declarar que "els països occidentals no haurien d'enfurismar els musulmans amb actes en nom de la llibertat d'expressió", la qual, va dir, "té un límit".

Amir Hamza, un dels responsables de Tehreek

Hurmat-i-Rasool, va fer una crida "als 57 països musulmans a unir-se per salvaguardar la santedat del profeta".

El Parlament pakistanès, a més, va advertir dijous que les caricatures "són intents deliberats d'incitació a la violència", mentre que el primer ministre del país, Nawaz Sharif, va demanar a la comunitat internacional que eviti "la publicació de material provocatiu". El Parla-

ment del veí Afganistan va condemnar també aquesta setmana per "blasfèmia" el nou número de *Charlie Hebdo*. També hi va haver protestes en altres països com el Sudan i Jordània. Destaca també Turquia, on un centenar de persones es van manifestar a Istanbul ahir amb el lema "Nosaltres som Kouachi", al·ludint als germans que van perpetrar la massacre contra la redacció de la revista satírica *Charlie Hebdo*. ■





## OBSERVATORI GLOBAL



Manuel Castells

# La mama i el cop de puny

Així va parlar el papa Francesc: "Si dieu una mala paraula de la meua mare podeu esperar-vos un cop de puny. És normal!". Òbviament, ni ell ni cap bon persona justifica els bàrbars assassinats de *Charlie Hebdo*. Però és un recordatori útil de la diferència entre defensar la llibertat d'expressió, una conquesta democràtica essencial, i la responsabilitat ètica i cívica a l'exercici d'aquesta llibertat. Perquè els missatges emesos pels mitjans no poden interpretar-se fora del seu context de recepció. No són només jo, sinó jo i la meua circumstància. Per exemple, durant la persecució nazi contra els jueus els caricaturistes del diari antisemita *Sturmer* van tenir un paper important en la creació d'imatges sinistres de jueus accentuant presumptes característiques com els nassos corbats, en faccions repulsives i entre ulls satànics. En els judicis de Nuremberg aquests caricaturistes van ser condemnats per apologia de la violència antisemita i el director i inspirador de *Sturmer*, Julius Streicher, va ser sentenciat i penjat el 1946. Missatges gràfics similars van ser utilitzats a Ruanda pels caricaturistes hutus contra els tutsis. I és que el grafisme denigrant és una arma de destrucció col·lectiva quan treballa sobre els prejudicis i estereotips existents en la cultura i en la societat.

S'assenyala en mitjans periodístics que la sàtira gràfica compleix objectius informatius i d'estímul del debat públic quan té un propòsit identificable, com la crítica a la corrupció política o a la brutalitat policial o terrorista. Però quin propòsit pot tenir un dels dibuixos més controvertits de *Charlie Hebdo* representant Mahoma en pilotes convidant a ser donat pel cul? Aquí no hi ha pedagogia ni sàtira, el propòsit és simplement l'insult, l'ofensa a la comunitat religiosa més nombrosa del món i la immensa majoria de la qual reprova la violència i el terror perquè són els musulmans els que pateixen més els atacs gihadistes. Però aquest rebuig pot canviar si continuen les ofenses gratuïtes i l'assimilació entre Mahoma i terrorisme. És més, el context de la recepció d'aquest tipus de missatges és una Europa caracteritzada per la xenofòbia i el racisme contra una àmplia mi-

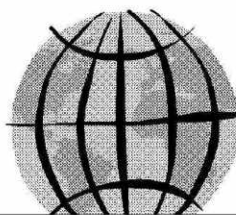
noría etnicoreligiosa, que representa entre el 8% i el 12% de la població a molts països. Més encara, es tracta d'un grup en situació social, econòmica i educativa molt inferior a la mitjana del país. I on la discriminació laboral i l'assetjament policíac són l'experiència quotidiana de molts musulmans. En aquesta situació d'exclusió social els joves, majoritàriament ciutadans, que han crescut sense poder ser acceptats com a francesos o belgues però que tampoc no coneixen cap altre país, s'aferran a la seva identitat religiosa com a forma d'afirmació de la seva existència, la seva única font d'identitat compartida en realitat, tal com es documenta al llibre *Europa musulmana o Euro-Islam* que vaig publicar fa un temps. El sarcasme i l'insult contra aquest últim refugi de dignitat és una humiliació insuportable que és a la base del fenomen massiu d'adhesió a Al-Qaida i a l'Estat Islàmic, malgrat la barbàrie d'aquests moviments gihadistes.

Les victòries militars de l'Estat Islàmic a Síria i l'Iraq han suscitat l'entusiasme entre joves humiliats que ara tenen una causa per la qual morir. I que estableixen un pont humà d'anada i tornada entre les terres alliberades per a l'islam i les seves comunitats d'origen on proven de sembrar el caos per venjar els afronts. En aquesta àgora global que és internet disposen d'un espai d'expressió lliure on s'intercanvien experiències, informacions, relats i cançons que proporcionen el substrat cultural comú, tal com van ser els espais alliberats per a tots els moviments revolucionaris en la història. I en aquest cas s'inclouen informacions i instruccions per construir el seu propi armament i desenvolupar les seves tàctiques sense necessitat de rebre ordres d'un comandament centralitzat. I encara que en alguns casos els objectius per atacar són identificables, com *Charlie*

*Hebdo* o la policia, aquest tipus de terror pot descentralitzar-se àmpliament: qualsevol jueu, qualsevol sinagoga, qualsevol seu de govern, qualsevol organització mediàtica, segons el nivell de ràbia i obsessió de qualsevol islamista disposat a morir.

Les armes proliferen, els possibles contactes són múltiples. I el control i la repressió creixents de les unitats antiterroristes exacerben el desafiament i entrenen noves onades de candidats al martiri, en què l'assalt dispers no és controlable tret d'instal·lar un règim general d'emergència policíaca que farà perillar les nostres llibertats. Perquè l'instrument crea la funció. Com més policia d'elit i més mesures d'excepció s'aprovin més probabilitat que es cometin abusos contra qualsevol persona. De fet, això és el que busquen els moviments gihadistes: implantar un estat de guerra en què les democràcies desapareguin com a forma de vida encara que sobrevisquem atrinxerats a les nostres llars, entre la por i l'odi als altres. Pensen que en aquesta lògica tenen superioritat estratègica perquè, com va dir Bin Laden, nosaltres tenim por de morir i ells no.

Encendre la metxa de la provocació gratuïta enmig d'aquest polvorí de passions, injustícies i fanatismes contraposats és absolutament irresponsable. Defensar la llibertat no pot eximir la irresponsabilitat. Per tal com la llibertat d'expressió no és la mateixa per a *Charlie Hebdo* que per al còmic Dieudonné arrestat per dir a Facebook "em sento Charlie Coulibaly", encara que després ho esborrés. La millor manera d'honar la memòria de Charlie, o de Wolinski, company de moviment el maig 1968, és que el seu assassinat obligui a una reflexió col·lectiva sobre com viure junts en un món fanatitzat, en crisi d'identitat i disposat a destruir-se en violència fraticida. Perquè tots som humans abans de ser Charlie.



**Encendre la metxa de la provocació gratuïta és del tot irresponsable; defensar la llibertat d'expressió no eximeix de la irresponsabilitat**





OBSERVATORI GLOBAL

NICOLÁS VALLE  
PERIODISTA

## T de terrorisme

**E**ls centres de poder estan modificant tant el significat de les paraules que aviat haurem de definir algunes coses simplement assenyalant-les amb el dit.

Els atacs contra la població civil provoquen un impacte demolidor sobre la societat, inciten a la por, impulsen els governs a prendre mesures d'excepció i desperten sentiments d'odi cap als culpables, qualificats immediatament de "terroristes". L'ús d'aquest terme, per polítics i líders d'opinió, és tan abusiu que ha perdut el sentit original i s'ha convertit en un simple insult, una injúria pronunciada, exclusivament, per desqualificar la violència del rival.

Kíev anomena "terroristes" els milicians separatistes d'Ucraïna Oriental i aquests responen amb la mateixa paraula per definir el govern sorgit de l'Euromaidan. El problema és que els periodistes també hem assumit aquesta terminologia sense reflexionar sobre el seu significat. *Terrorisme* i *terroris-*



*ta* són imatges carregades de contingut polític i també emocional. És aquesta càrrega emotiva que ha impedit que la premsa espanyola es distanciés a l'hora de qualificar els crims d'ETA. Per a TVE el grup armat basc sempre serà una "banda terrorista". En canvi, la BBC la qualifica d'"organització armada separatista", una distància que també aplica per a l'IRA o Al-Qaida. I això no vol dir que la BBC ignori l'existència de pràctiques terroris-

**El fèretre del dibuixant Tignous en el funeral de dijous a Montreuil, a tocar de París.**

YOAN VALAT / EFE

tes; només vol evitar la desqualificació dels que les cometen. Per a la cadena britànica, terrorista no és, simplement, el que comet un acte de terrorisme.

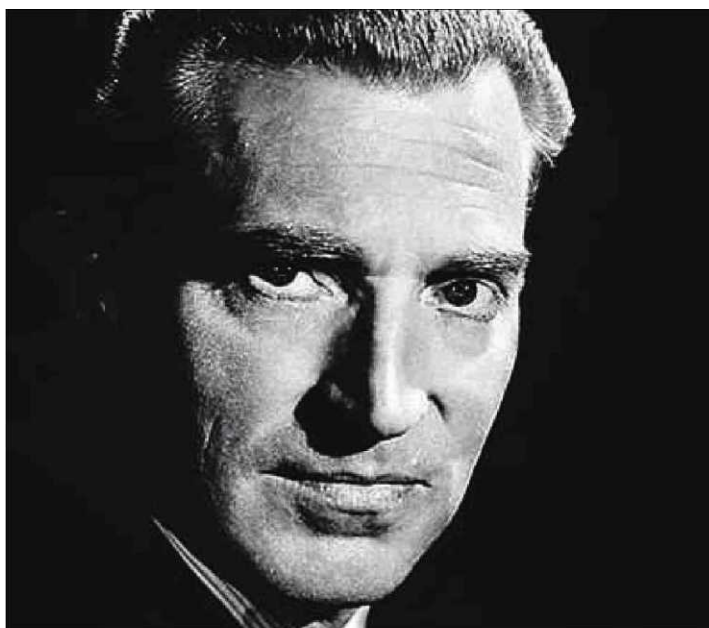
N'he trobat més de vint definicions, però em quedo amb la de Noam Chomsky: "Ús de violència indiscriminada contra els civils d'un rival en un context de conflicte amb l'objectiu d'afeblir l'esmentat rival". Segons això, una emboscada d'Al-Qaida a un comboi militar nord-americà a l'Iraq no pot ser mai qualificada d'acció terrorista, ni de bon tros. Però sí quan la mateixa organització activa un cotxe bomba a la porta d'una mesquita xiïta o estavella un avió contra un edifici. La clau està en l'objectiu -els civils-, l'abast -indiscriminat- i la intenció -propagar el terror-. Per tant... ¿l'atac a *Charlie Hebdo* va ser un atac terrorista? ¿Va ser indiscriminada l'acció dels germans Kouachi o només volien venjar Mahoma i castigar els seus blasfems? La recent operació anti-jihadista a França, Bèlgica i Alemanya s'ha saldat amb la desarticula-

ció d'una anomenada "xarxa terrorista", però el cas és que els detinguts encara no havien atemptat.

¿Només les organitzacions "il·legítimes" mereixen aquest qualificatiu? Israel i els EUA han estat acusats múltiples vegades de cometre accions armades indiscriminades contra civils. I els governs de l'Argentina, de Xile, de Guatemala... De fet, el terrorisme d'estat és ara mateix la principal violació dels drets humans arreu del món. El Congrés Nacional Africà, el partit de Nelson Mandela -20 anys al poder-, va perpetrar actes terroristes durant la lluita antiapartheid, i també l'IRA, el braç polític del qual participa ara en l'Assemblea d'Irlanda del Nord. Això ens dóna una idea del caràcter efímer del terme.

De fet, cal recordar on va néixer la paraula, precisament al París de *Charlie Hebdo*. La va crear Robespierre quan els jacobins van prendre el poder i van recórrer al terror per crear les bases del nou ordre social. El terrorisme -deia- és la "justícia ràpida, severa, inflexible".





ARXIU

## Un periodista complet

**JOHN FREEMAN (1915-2014)**Polític, diplomàtic, editor i periodista

**N**o hi ha dubte que John Freeman va ser un dels personatges públics més singulars del Regne Unit. Malgrat la seva heterogènia carrera, Freeman va destacar per la seva trajectòria com a periodista, i va arribar a crear un format televisiu.

Freeman, mort el darrer 20 de desembre, va fer el servei militar durant la Segona Guerra Mundial des del Pròxim Orient fins al nord-oest europeu. El 1945, sent militant del Partit Laboralista britànic, va ser elegit membre del Parlament per Watford i va continuar la seva carrera política com a vicepresident del Consell de l'Armada britànic. La seva carrera periodística va començar el 1961, quan va obtenir el càrrec d'editor de la revista *New Statesman*.

Tot i això, on Freeman sens dubte va deixar petjada va ser a la pantalla petita. Figura de la BBC, va destacar per la seva feina al programa *Face to face* (Cara a cara), en què va introduir un innovador format d'entrevistes. Seia d'esquena a la càmera, amagat per a l'espectador i utilitzant un to de veu gairebé inexpressiu però directe, que ajudava a focalitzar tota l'atenció en l'entrevistat i el tema d'interès.

John Freeman va tenir l'oportunitat d'entrevistar en el seu pas per la BBC personalitats com Martin Luther King, Bertrand Russell o Stirling Moss.

El multidisciplinari Freeman també va ser nomenat Alt Comissionat de l'Índia el 1965, ambaixador als Estats Units quatre anys després i membre del Consell Privat el 1966.

Pel que fa a la vida acadèmica, el britànic va ser professor visitant de Relacions Internacionals a la Universitat de Califòrnia entre el 1985 i el 1990, a banda d'haver estat elegit membre honorari de la Universitat de Brasenose, a Oxford, el 1968.

Després de la mort de Morgan Morgan-Giles el maig de l'any

---

### Freeman va brillar en el seu pas per la BBC, on va introduir un nou format d'entrevistes

---

2013, John Freeman es va convertir en l'exparlamentari més antic del Regne Unit. Malgrat tots els càrrecs públics i mediàtics que va desenvolupar durant la seva vida, Freeman va declarar el 2013 a la seva antiga revista *New Statesman* que volia que "ningú no sabés que era viu". Retirat de la vida pública, va passar a la seva casa situada al sud de Londres els últims anys de la seva vida.

PILAR RUIZ



## El documental «Ciutat morta» s'estrena aquesta nit al programa «Sala 33»

GIRONA | DdG

■ Televisió de Catalunya estrenarà finalment aquesta nit el controvertit documental *Ciutat morta*. Ho farà a través de l'espai de cinema Sala 33, del canal 33, que l'emetrà avui, a partir de les 22.25 h. D'aquesta manera, la televisió pública catalana compleix amb el compromís que va adquirir amb els responsables de la producció el passat desembre, pel qual el treball s'havia d'emetre abans de final de gener.

Les dificultats que es van trobar els productors per estrenar el seu documental a través de la televisió pública van generar una notable polèmica que, fins i tot, va arribar al Parlament. El director de TV3,

Eugeni Sallent, va arribar a dir davant la comissió de control parlamentari de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA), en resposta al diputat de la CUP David Fernández, que l'emissió del documental no estava «planificada». Aquesta afirmació es contradeia amb els tuits publicats mesos abans per la cadena, en què s'anunciava que s'inclouria a la graella durant l'últim trimestre del 2014.

Dirigit per Xavier Artigas i Xapo Ortega, el documental *Ciutat morta*, que ha guanyat diversos premis, entre els quals, el de millor documental al Festival de Màlaga o tres més a Madrid, narra els fets ocorreguts a Barcelona després que, el



«Ciutat morta» s'emet finalment després d'una llarga polèmica.

4 de febrer del 2006, un agent de la Guàrdia Urbana quedés ferit greument en rebre l'impacte d'un objecte contundent, quan controlava l'accés a una casa ocupada.

Per aquells fets, quatre persones van ser empresonades. Entre elles,

Patricia Heras, una jove que va ser arrestada a l'hospital, i que sempre va afirmar que s'hi va desplaçar després de patir un petit accident quan anava en bicicleta. Heras es va treure la vida el 26 d'abril del 2011 durant un permís penitenciari.





El segle passat, Amazon va començar a introduir en les seves ofertes a través d'internet una recomanació de productes basada en «si li ha agradat això segurament li agradarà això altre». Aquella estratègia va fer créixer el trànsit i les compres a través de la botiga de Jeff Bezos, i ha estat imitada per molts altres centres de venda.

Avui dia, el coneixement directe dels usos i costums del consumidor individual permet generar una gran quantitat de dades que porta l'oferta a afinar les seves propostes amb un marge d'encert mai abans contemplat. Tot plegat ha provocat que alguns estudiosos de la comunicació comencin a preguntar-se per l'eficàcia real de les velles fórmules basades en el talent i la intuïció de les persones, en una societat frag-

pantalles

**Mikel Lejarza**

## Recomanar imaginació



mentada i amb un enorme nombre de possibilitats per elegir entre elles, i en què a través de pures fórmules matemàtiques es pot encertar a l'hora de predir el consum dels usuaris amb un petitíssim marge d'error.

### Plataformes digitals

Avui dia totes les plataformes en què s'ofereix contingut audiovisual introdueixen a les seves pàgines d'inici recomanacions per orientar el consum dels seus usuaris, de manera que malgrat que es digui moltes vegades «sota demanda», en realitat gran part de les vegades s'elegeix «sota recomanació». Per això, en conclusió, la batalla més important és aconseguir les dades dels usuaris. En un estudi recent de Ràdio Canadà s'aventurava que pot-

ser en el futur s'arribarà a un sistema de consum audiovisual basat a explorar els usos i opinions dels usuaris, relacionant-los amb interfícies que combinin aspectes editorials, socials i algorismes, amb històries seleccionades per un grup d'experts, suggeriments d'amics i recomanacions personalitzades que incloguin publicitat. Cal preguntar-se si les decisions preses per persones podrien arribar a desaparèixer davant l'allau de dades, i si assumptes com la programació, horaris i fins i tot les decisions editorials seran decidits per robots. No és ciència-ficció; en gran mesura ja és així des de fa temps.

El coneixement del que fan els consumidors és essencial per preveure com han de ser les ofertes. Conèixer com es comporta l'audiència és com el mirall retrovisor del

cotxe, permet veure el que hi ha al darrere, el que va passar ahir. Un vehicle sense retrovisor ens faria conduir d'una manera molt més insegura.

Però no podem arribar a la conclusió que s'ha de fer amb la vista cap enrere, perquè s'ha de fer mirant endavant. Per saber quina serà la moda de l'any que ve no hi ha receptes certes, però sí alguna certesa inqüestionable, per exemple, que no serà la d'aquest any, que serà una cosa diferent que s'haurà d'imaginar i crear. Els algorismes ajuden a conèixer el que vam fer ahir, però és la creativitat la que porta al futur. I aquesta, de moment, resideix en les persones capaces d'idear alguna cosa que anteriorment no existia. Ja ho va dir Hitchcock: «Hi ha una cosa més important que la lògica: la imaginació». Així que recomanem-la.



## FITUR GAY LA GRAN FERIA DEL TURISMO HOMOSEXUAL

# EL COLECTIVO GAY PREMIA A EL MUNDO

Casa Real y el embajador de EEUU, James Costos, reciben galardones por su apoyo a la causa LGBT

**E.M.** El próximo miércoles 28 de enero se inaugura Fitur, la gran feria del turismo de nuestro país. Por quinto año consecutivo, habrá una sección dedicada al turismo LGBT (lesbianas, gays, bisexuales y transexuales). Para celebrar este aniversario, Fitur Gay ha lanzado sus primeros galardones para premiar a la institución, personaje y medio

de comunicación que más ha contribuido a la normalización del colectivo homosexual. A través de una encuesta en su página web, EL MUNDO fue declarado ganador en la categoría de medio de comunicación. Con el 60% de los votos, este diario adelantó a publicaciones como *El País* y *El Periódico de Catalunya*, y a cadenas como La Sexta, Telecinco y TV3.

«Creemos que los votantes han valorado mucho los reportajes sociales que hacéis denunciando casos de acoso escolar y agresiones homófobas, que por desgracia aún suceden. Además, la lista que publicáis en LOC de los 50 homosexuales más influyentes del país es ya un clásico del Orgullo», explica Juan Pedro Tudela, responsable de Fitur Gay, que este año no cuenta

con ningún *stand* libre y ha logrado implicar, por primera vez, a empresas como El Corte Inglés, la red de Paradores o la cadena Ritz.

En cuanto a la categoría de institución, el premio ha sido concedido por los votantes a Casa Real. En 2014, la entronización de Felipe VI supuso un cambio en el protocolo para las asociaciones gays, que fueron recibidas en audiencia

en el Palacio del Pardo por los Reyes. El presidente de la Fundación Triángulo explicó: «La empatía de la Reina es absoluta». Precisamente, los Reyes serán los encargados de inaugurar la feria.

En cuanto al personaje del año, los votantes de Fitur Gay (más de 2.200) han escogido al embajador de Estados Unidos en España y Andorra, James Costos, y al presidente estadounidense, Barack Obama, responsable directo de su nombramiento. Desde que llegó a Madrid en agosto de 2013, el diplomático ha apostado por la visibilidad LGBT (la bandera arco iris colgó del mástil de la embajada) y no ha ocultado a su marido, el interiorista Michael S. Smith.





## EITB anuncia una reducción de personal en sus radios

Afecta al colectivo de los 79 trabajadores "indefinidos no fijos"

Carmen Larrakoetxea BILBAO.

Desde hace meses, los sindicatos venían denunciando el ERE encubierto que estaba realizando la dirección general de la radio televisión pública vasca (EITB) con su última

Convocatoria Pública de Empleo, por la cual se sacaron a concurso 49 plazas y se amortizaban 30 puestos. Finalmente ayer la dirección de EITB anunció a los sindicatos que iniciaba "el procedimiento de despido colectivo" de los trabajadores que no superaron la OPE.

EITB en ningún momento reconoce que estos despidos se deban a su delicada situación económica, argumenta que esta reducción de personal se debe al "proceso de re-

gularización" laboral de los "indefinidos no fijos".

Los trabajadores "indefinidos no fijos" adquirieron esta condición en 2010 después de la Inspección de Trabajo obligase al grupo público de comunicación a regularizar las contrataciones de "falsos autónomos" con los que había cubierto numerosas plazas laborales.

Asimismo, la propia OPE de 49 plazas efectuada en otoño ha estado rodeada por la polémica debido

al alto nivel de euskera exigido para concurrir, lo que ha dejado sin posibilidad de aspirar a las plazas a una gran mayoría de los "indefinidos no fijos". Por lo tanto una parte sustancial de las plazas de la OPE se cubren con nuevos trabajadores.

### Siete millones de pérdidas

EITB lleva los últimos seis años con unas pérdidas anuales de más de siete millones, aunque carece de déficit o endeudamiento, ya que el

Gobierno vasco ha cubierto todas sus necesidades de capital.

Para 2015, el presupuesto de EITB asciende a 125 millones, de los que 109,89 millones son subvención pública y el resto ingresos de publicidad, producción y servicios.

En su memoria presupuestaria, EITB constataba que está al límite de su capacidad financiera, ya que en 2009 su presupuesto fue de 172,5 millones (con 129,5 millones de subvención pública).



Des del primer dia, les televisions identifiquen l'atemptat contra 'Charlie Hebdo' com l'11-S de França



# Cinc dies que canviaran Fi



Per a 'Le Figaro', els caricaturistes encarnaven la tradició de la llibertat de pensament. Una afirmació reveladora

ANNA BALLBONA

● A tres quarts de cinc de la tarda del 7 de gener passat, dimecres, vaig agafar el TGV cap a Avinyó per passar-hi uns dies. Des que va córrer la notícia de l'atemptat contra el setmanari satíric *Charlie Hebdo*, a París, m'havia llançat a llegir els diaris francesos: 12 morts, entre els quals el seu director, coneguts dibuixants i dos policies. Commoció absoluta. És un cop molt gros per a França, vaig pensar. I vaig començar a prendre notes de tot el que veia.

## DIMECRES 7 DE GENER

Fins que he tingut internet, abans de passar la frontera, he estat enganxada al minut a minut que feia el diari *Le Monde*, un acte de responsabilitat i informació íntegra, sense caure en el sang i fetge *groguista*. Al migdia, han retirat de la seva web el vídeo on es veia com un terrorista massacrava un dels policies. Ho han fet "per respecte a la família". És un vídeo que usuaris de Twitter i mitjans catalans havien corregut a escampar. Ja ha sortit el president de la República, François Hollande, que ha titllat la matança d'"acte bàrbar". Ha

apel·lat a la llibertat de premsa i d'expressió i ha vindicat el paper dels periodistes. Em pregunto quina seria la reacció a Espanya, on no existeix una tradició històrica que encimbelli i senti la llibertat d'expressió com un dels pilars de l'Estat.

"Ha estat molt greu", comenta el taxista que em duu a l'hotel. Canvia de terç de seguida i em pregunta d'on sóc. De Barcelona. "Ah, allà tenen Podemos, oi?, tot el dia en parlen aquí?" Sense que li demani, fa les seves consideracions: els troba populistes i insisteix que "manar un país és una cosa més seriosa". A la nit, tot de programes es-





Poques hores després del tiroteig, els analistes ja asseguren que "res no tornarà a ser igual"

Per poder riure de tot. Ho demanava un cartell a la manifestació en defensa de la llibertat a Avinyó, que va aplegar unes 20.000 persones.

ALBERT BENZEKRY  
ARIMON

# rança i Europa

Dietari, des d'Avinyó, de l'estat de xoc de la ciutadania després de l'atemptat contra 'Charlie Hebdo'

## La biblioteca i l'escola són Charlie

pecials a la televisió sobre l'atemptat. França, en estat de xoc. Parlen d'"atemptat al cor de França".

Un capítol dels Verds recorda els valors de la República, "liberté, égalité et fraternité". Un periodista del *Libération* afirma que la llibertat d'expressió és un fonament de França. En les anàlisis per la televisió, ja asseguren que aquest és el l'11-S de França i que "res no tornarà a ser igual". En parlen amb la consciència que "aquest és un problema de tot Europa". De fet, és el primer que m'ha dit el porter de l'hotel quan n'hem parlat a la nit.

Al centre històric d'Avinyó, em trobo dues estampes que resumeixen l'abast de l'impacte per l'atemptat: a la gran portada de fusta de l'escola Frédéric Mistral hi ha un cartell de *Je suis Charlie*; a la biblioteca Mediathèque Ceccano tenen una selecció de llibres sobre la llibertat de premsa, la laïcitat, l'intel·lectualisme i els caricaturistes. Espontàniament, algunes botigues penjen el cartell a l'aparador, però no són majoria.

### DIJOUS 8 DE GENER

Avui, dia de dol a França. Els diaris expliquen què és i què s'ha de fer en un dia de dol nacional. *Le Figaro* fa unes semblances dels periodistes i dibuixants morts, en un suplement titulat *Sang de tinta*. El subtítol és revelador, perquè condensa el sentit profund de l'abast del cop a França: "Aquests caricaturistes encarnaven una tradició voltaireana –de Voltaire– de la llibertat de pensament." Quin pensador il·lustrat va tenir Espanya? Bàsicament un Jovellanos que passen volant quan l'ensenyen a l'institut. *La Provence*, el ➔



El porter de l'hotel de seguida m'ha dit que aquest és un problema de tot Europa. Hi ha aquesta consciència





## Reflexions



**POLLY TOYNBEE**  
PERIODISTA DE 'THE GUARDIAN'  
"Els assassinats de París ens han horroritzat. Però hem de tenir en compte els perills de la nostra reacció excessiva"



**VICENT PARTAL**  
PERIODISTA DE VILAWEB I EL PUNT AVUI  
"La blasfèmia no és una llibertat, com és ben evident, però no poder-la exercir és una amenaça contra la llibertat"



**GASPARD KOENIG**  
ESCRITOR. COL·LABORA A 'LES ECHOS'  
"Laminar la llibertat d'expressió seria un contrasentit vist el que França ha viscut aquests dies i sobretot... pel que ha dit"



**MELCIOR COMES**  
ESCRITOR. COL·LABORA A EL PUNT AVUI  
"Podria ser que no fos Déu qui fa fanàtics sinó els fanàtics que inventen els déus per fer mal amb la consciència neta"



Davant la sinagoga, un jueu m'explica que se'n va a Israel. Diu que deixarà França amb tristesa, però que ja en té prou

## L'educació, causa i solució

L'educació i la pedagogia són en boca aquests dies de molts francesos, tant per reflexionar sobre les causes del que ha passat, com per trobar-hi una solució. El minut de silenci d'homenatge a les víctimes no respectat en algunes escoles cou molt i re-

flecteix les contradiccions de França, a les quals s'acara com a societat. Sense anar més lluny, el porter de l'hotel d'Avinyó on m'estic parla de la importància de l'educació i també de la falta de feina que deixa gent al marge. "L'educació té molt a fer-hi, eh",

comenta. De la concentració de diumenge, n'espera molt. I creu que a París el Front Nacional hi hauria de poder ser: "Per una vegada han de deixar la política al marge." Molts diaris fan, ben aviat, articles sobre com explicar l'atemptat als fills.

Diari regional, titula *El dia negre*, porta en negre amb una llàgrima vermella que cau de *Charlie Hebdo*.

A la tarda m'assabento que el periodista Sorj Chalandon, que acaba de publicar amb Edicions de 1984 *La quarta paret*, no vindrà a Barcelona la setmana que ve, tal i com estava previst. Era amic íntim de Cabu, un dels dibuixants morts, a qui coneixia per les seves col·laboracions a *Le Canard enchaîné*. Definitivament, aquest atemptat ha capgirat moltes coses. Al vespre, caminant per la *rue de la République*, l'arteria d'aquesta ciutat de poc més de 90.000 habitants, animada per l'inici de rebaixes, amb els llums de Nadal encara encesos, algú em para i m'informa que hi ha una concentració a la place de l'Horloge, la plaça de l'Ajuntament. És un noi jove que duu un cartell de *Je suis Charlie*. Sembla que amb una colleta d'amics han decidit, per iniciativa pròpia, fer aquesta nova concentració. La del dia abans sí que havia omplert la plaça; aquesta congrega amb prou feines un centenar de persones. Molt diferents entre si, de totes les edats.

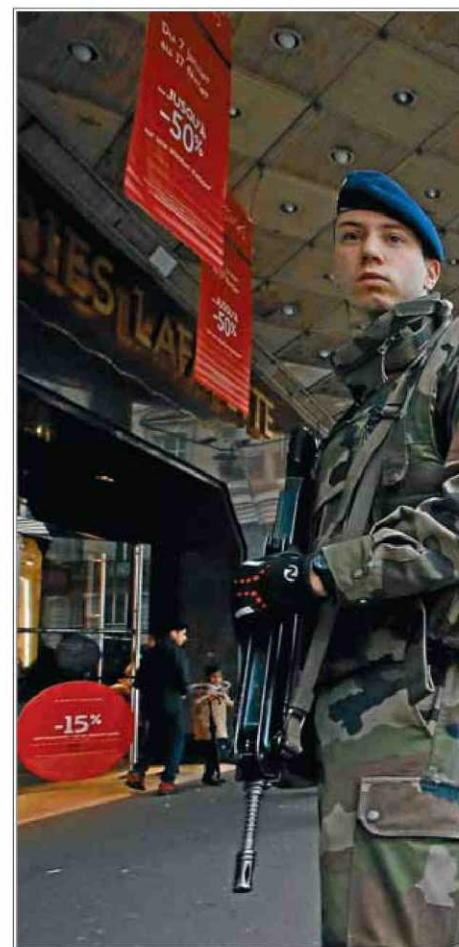
Criden un músic de carrer que era a prop perquè aplegui la gent. L'escena té un punt de patètic. El músic va cantant i enviant missatges de bon rotlló. Finalment, s'empeca la versió d'una cançó popular a França, amb la tornada "*Je suis Charlie*". La gent s'hi aferra com pot i repeteix "*Charlie*" ben fort. Malgrat tot, aquella gent en aquella escena un punt extrava-

gant tenen necessitat de trobar-se i de repetir "*Charlie*". França es busca impacientment.

## DIVENDRES 9 DE GENER

A primera hora del matí parlen d'una presa d'ostatges en un polígon a prop de París per part dels germans terroristes. Avui, al rebedor de l'hotel, la televisió és apagada, diria que per no neguitejar més el personal. Al migdia se sap l'altra presa d'ostatges, en un supermercat caixer, a París. Pot arrelar de manera espaordidora la sensació d'inseguretat i impunitat. Uns estants francesos de l'hotel s'acomien del porter dient-li "bé, tornem al món exterior". "Sí, però tot això canviarà", fa ell, com per animar-los.

Al vespre, a la place Horloge no hi ha ningú. Alguns pares amb fills s'acosten al petit altar d'homenatge improvisat (ciris, bolígrafs, missatges) a les columnes de l'Ajuntament, que té dos crespons negres amb el *Je suis Charlie*. Des del primer moment em crida l'atenció que s'imposi la primera persona del singular i no la del plural, tan habitual darrerament a les nostres latituds. Una dona m'explica com han acabat els dos atrinxeraments i que diumenge la concentració a Avinyó sortirà a dos quarts de tres de la tarda de l'estació central. "Estic molt trista, no és un problema de França, és de tota la societat, de tot el món, i els polítics han d'actuar", recalca. "Com pot ser que sabessin qui eren i els



deixessin fer?", es pregunta, sense esperar resposta. "Aquesta gent aniran sortint, si els deixem fer seguir avançant, no podem tenir por." Acaba amb una catarsi, confessant que s'ha tallat els cabells com el dibuixant Cabu. Duu una cabellera retallada amb el contorn del cap. Anomena el tall de cabell simbòlic i se'm posa a plorar. A la nit, veig que han piratejat la web del Palau dels Papes d'Avinyó, deixant-hi un missatge en àrab. Volen estendre la por.



Una dona s'acosta a l'altar improvisat a l'Ajuntament d'Avinyó. S'ha tallat els cabells com Cabu. Se'm posa a plorar



**SYLVIE KAUFFMANN**  
PERIODISTA A 'NYT' I 'LE MONDE'

"Els atacants van colpejar 'Charlie Hebdo' perquè és un símbol de la nostra llibertat, però nosaltres mantindrem fort els nostres valors"

**RICHARD COHEN**  
ESCRITOR A 'THE WASHINGTON POST'

"Obama ha perdut una oportunitat amb Europa. El president pot prioritzar les relacions amb Àsia, però no girar l'esquena a Europa"

**KLAUS D. FRANKENBERGER**  
PERIODISTA. 'FRANKFURTER ALLGEMEINE'

"En el moment de la veritat és quan els europeus ens hem de mantenir més units que mai. Fins i tot si l'amenaça minva o desapareix"

**PIERLUIGI BATTISTA**  
PERIODISTA A 'CORRIERE DELLA SERA'

"França, històrica terra d'asil, es converteix en un problema quan els terroristes van i vénen quan i com volen del califat a París"



**Militars al carrer.** Soldats francesos patrullant pels carrers de París, en una imatge de la setmana passada. REUTERS

seguretat no es pot visitar." Però abans, que es podia? "Ja fa temps que no, i ara amb els esdeveniments que han passat... N'està al corrent?" Sí, sí, és clar. I comença una revelació que em deixa atònita: "No es pot viure així, jo he decidit que me'n vaig a Israel, ja n'hi ha prou." Però vostè va néixer a França? "Sí, la meua família venia de Polònia, però jo vaig néixer a França i deixarem França amb molta tristesa, però no es pot continuar així." L'home parla sense fer-se lestrany. "Que han tingut molts problemes, els jueus, aquí?", li faig. "Ui, en els últims mesos hi ha molts jueus francesos que han decidit marxar." Se'ns acosten uns policies. Un, més reculat, duu una metralleta. Li demanen al senyor jueu, matemàtic, si l'han tornat a molestar per anar a l'oficina. "No, no hi ha hagut cap problema." Sense ser agressius, els policies han comprovat que jo no busqués brega. El jueu entra per una petita porta lateral. Avui, inusualment, no fan servir la porta gran. L'acomio dient-li "bona sort!"

Em giro i ja són sis policies els que vigilen la sinagoga. "Sempre hi sou?", li pregunto a un. "No, és arran dels últims esdeveniments." Encara no m'he allunyat que un noi jovenet, de trets magribins, senca amb els policies: "Què passa, això és el carrer!" La presa d'ostatges al supermercat caixer és identificada, de seguida, com un acte antisemita. Als carrers comercials del centre d'Avinyó és un dissabte de rebaixes massives. Molts jovenets han vingut a passar-hi el dia, aliens a tot. Alguns tenen l'aire d'adolescent de barri, amb xandall i mirada desafiant o malfiada. Aquesta impressió d'una part de la ciutadania al marge, de la distància entre la Marianne guiant el poble i una part dels francesos (perquè són francesos), aquestes doloroses contradiccions les he vist ratificades avui en un article a *Le Monde*, titulat



Un treballador, negre, del pont d'Avinyó està segur que el 90% dels musulmans de França no aproven els atemptats

**DISSABTE 10 DE GENER**

Malgrat la web piratejada, avui al Palau dels Papes hi ha plena calma i cap policia. Més tard, en sortir de visitar el pont d'Avinyó, quatre treballadors de l'atenció al públic parlen de la situació del país. Un d'ells, negre, subratlla que està segur que "el 90% dels musulmans a França no aproven aquests atemptats". Una companya seva, hi afegeix: "El problema ara és que es generalitzi, que tothom vagi cap als

extrems." Estan d'acord que la manifestació de diumenge és molt important. Tot-hom hi posa esperances. El país s'interroga sobre què ha fet malament.

Anem a un altre punt de la ciutat, a la *place Jerusalem*. M'adreço a un jueu que és a punt d'entrar a la sinagoga, un senyor rodanxó, ben vestit, americana, armilla i corbata, cabell canós. Tan curiosament com sé, li pregunto si la sinagoga es pot visitar. "No, avui és *shabbat* i per motius de





**Reflexions**



**JEAN-PIERRE FILIU**  
 PROFESSOR DE LA UNIVERSITAT DE PARÍS  
 "L'objectiu dels islamistes és desencadenar una guerra a Europa contra els musulmans per convertir-los en els seus ostatges"



**ANTONI SEGURA**  
 CATEDRÀTIC D'HISTÒRIA DE LA UB  
 "Darrere del que està passant hi ha una batalla d'idees que ha d'afrontar Occident. Això no s'arregla només amb la policia"



**GILLES KEPEL**  
 POLITÒLEG FRANCÈS  
 "Ha estat un 11 de setembre cultural. Cal no subestimar els perills futurs. Amb la marxa de diumenge hem guanyat una batalla"



**ZEEV STERNHELL**  
 HISTORIADOR ISRAELIÀ  
 "La manifestació de diumenge hauria sigut tan gran si les víctimes només haguessin estat jueus? Creix l'antisemitisme"

**“**

A la manifestació d'Avinyó hi ha gent de tota mena, famílies amb fills, alguns amb gorres pel fred, d'altres amb mocadors per la seva religió. Cap crit

↳ **Els no són Charlie:** parla d'alumnes d'escoles i instituts de Saint-Dennis, als afores de París, que no es troben còmodes dins de l'epígraf *Charlie*. Tot i no aprovar l'assassinat, s'han sentit enganyats pels minuts de silenci i consideren que la revista havia insultat Mahoma i la seva religió.

Avui el primer ministre, Manuel Valls, un home d'aspecte constantment tibet i contret, ha corregut a respondre les paraules del president israelià, Netanyahu, que ha convidat els jueus de França a anar a Israel: "Sense els seus jueus, França ja no serà França", ha subratllat Valls.

**DIUMENGE 11 DE GENER**

Al país de la laïcitat, aquest migdia, a la Chapelle des Peninents Noirs, una petita església, hi ha missa, sembla que de catòlics fervents. Van tots amb el llibret a la mà, molt ben vestits, i un aire que recorda l'Opus Dei. A l'hora de dinar, el mercat de Les Halles bull de gent que hi fa un mos. Un senyor gran duu a la solapa un *Je suis Charlie*. "Anireu a la marxa?" "Sí, i tant, espero que estigui ben plena."

A les dues, un riu de ciutadans va cap a l'estació central d'Avinyó, on ja hi ha un tap. L'alcalde i els regidors duen una banda al cos, amb els colors francesos. De banderes n'hi ha, però poques. L'alcalde, Cécile Helle, socialista, explica que són allà per "rebutjar la ignomínia contra *Charlie Hebdo*". "Tot França ho ha viscut amb terror, ningú no imaginava que això es podia produir", admet, mig emocionada. "Tenim la consciència que França és una altra cosa." I a partir d'ara, què? "Potser s'havia perdut una mica un valor del qual es parla poc, la fraternitat; això s'ha de treballar", assegura. A prop hi ha l'imam d'una de les mesquites d'Avinyó, Keriat Miloud. Només parla àrab. Li fa de traductor en Benzahra, un ciutadà al seu costat, que assegura, amb fermesa: "Avui és un dia molt important per a la nació, sortim en defensa de la democràcia i la laïcitat, la nostra societat és una i indivisible." Sí, a França hi ha hagut cosa de reacció patriòtica. "He vingut per demostrar queestic amb França, no podem acceptar



una tal violència, els musulmans som part del poble de França", ressalta l'imam. Com els altres imams del país, ahir, a la pregària va fer un discurs contra la violència, invitant els fidels a sumar-se a les concentracions.

Aquesta protesta d'Avinyó és "impressionant", "increïble", se sent que exclamen alguns manifestants. Hi ha gent de tota

mena i totes les edats, alguns amb gorres pel fred, d'altres amb un mocador al cap per la religió, moltes famílies amb fills. Lemes a favor de la llibertat i un gest reiterat, el de brandar bolígrafs i llapis. Cap crit d'"assassins", silenci i aplaudiments, i a estones, s'enfilen a entonar *La Marsellesa*. En algun moment, és com un xiuxiueig.

Quan la marxa passa per davant del





**PATRICK COCKBURN**  
"THE INDEPENDENT" A L'ORIENT MITJÀ

"Els errors que han fet possibles els atemptats no són els de les agències de seguretat sinó els dels polítics americans i europeus"



**TAHAR BEN JELLOUN**  
ESCRIPTOR

"Volen impedir que els musulmans puguin viure la seva religió en terra laica. Volen aïllar-los i fer-los enemics de França"



**BERNARD-HENRI LÉVY**  
ESCRIPTOR I FILÒSOF

"És l'hora del moment Churchill de la 5a República. L'hora d'un deure de veritat implacable enfront d'una prova que serà llarga i terrible"



**MARC HECKER**  
INSTITUT DE RELACIONS INTERNACIONALS

"Pertorbar el funcionament de la nostra democràcia és un dels objectius dels terroristes. No els oferim pas aquesta victòria"



**El llapis guiant el poble.** És una de les fotos icòniques de la gran marxa republicana a París, l'11 de gener passat, a la plaça de la Nation. REUTERS

Horloge, tothom gira cua ordenadament, molt civilitzadament, i comença a buscar un recer. El mestral bufa fort. Un cop ens entaforem en un cafè, prenem xocolata desfeta, com un parell de senyores a taula enllà. Brinden i proclamen: "A la nostra salut i a la de *Charlie*."

És històric a Avinyó –20.000 persones, molts no hi havien vist mai una manifestació tan gran–, és històric a tot França: la més gran mobilització des de l'alliberament, el 1945. Al vespre, per la televisió retransmeten la cerimònia a la gran sinagoga de París, amb Netanyahu –ovacionat–, Hollande i Valls, i líders d'altres religions. Al país de la summa laïcitat hi té lloc aquest acte altament simbòlic.

L'endemà, en agafar el tren de tornada, a l'estació d'Avinyó no hi ha cap control ni policia. Tot comoditat, cap nosa, excepte quan diuen el missatge d'informació del tren en espanyol i acaben amb un *olé* pintoresc, venent, d'entrada, la pandereta d'Espanya com a país. Fins passat Montpeller no ens han demanat el bitllet. A Girona pugen diversos policies nacionals. A Sants, a l'andana uns policies amb metralleta fan obrir la maleta a un paio amb pinta de *skin*. Al vestíbul, més policia. Durant el dia, surt la notícia que França treu 10.000 militars al carrer per garantir la seguretat. El dia abans ja debatien per la televisió d'implantar noves mesures a l'espai Schengen. Avui hem travessat una frontera alegrement, el viatge ha estat d'allò més agradable. Ara em sembla una ironia que aquests dies m'hagi endut les memòries de Stefan Zweig, *El món d'ahir*, que travessen part de l'Europa del segle XX i les seves dues guerres mundials. Desapareixerà aquesta Europa que hem vist a Avinyó, aquesta mena de viatge? A tot això un dia li haurem de dir el món d'ahir?

diari *La Provence*, els manifestants dediquen aplaudiments als treballadors al balcó. A alguns se'ls neguen els ulls. "Hi ha una reacció molt forta perquè sembla que hem passat el límit, és la democràcia i la llibertat amenaçades", explica Juan Pastor, un home de Gandia que fa 60 anys que viu a França. Una noia jove, de pell de cafè amb llet, branda un gran bolígraf col·locat

estratègicament enmig dels dits de la mà. "Això és per proclamar que podem caminar tots junts, que podem deixar de banda les diferències", assegura aquesta noia, Anaïs Grenade, de 26 anys i una maduresa excepcional: "Hi ha hagut islamofòbia –en referència als atacs a mesquites d'aquests dies–, espero que pari i que comenci alguna cosa millor." Quan arriben a la *place*

“

L'imam recalca, en àrab, que els musulmans són part del poble de França, que no poden acceptar una tal violència



38 PRESENCIA  
18-01-2015

LA XARXA



Martí Crespo / marti.crespo@partal.cat

Secció elaborada per: VILAWEB

# De domini públic

Els pintors Munch, Mondrian o la cantant Yvette Guilbert farà 70 anys que van morir. No és una efemèride qualsevol, la seva obra passarà a ser de domini públic

● El pintor Edvard Munch; la periodista Fanny Clar; l'escriptor Jean Giraudoux; el pioner de la fotografia Serguei Prokudin-Gorski; la cantant Yvette Guilbert; el compositor Ottorino Respighi; l'avantguardista Piet Mondrian... Tots aquests artistes comparteixen, com a mínim, un tret en comú: es van morir el 1944. Enguany, doncs, deixen d'aplicar-se a la seva obra els drets d'autor, després de set dècades d'espera.

El crit, La guerra de Troia no tindrà lloc i Composició en vermell, groc i blau, doncs, tothom els pot consultar, difondre i reinventar des de l'1 de gener passat sense haver de demanar-ne autorització ni pagar drets als hereus. I és que setanta anys després de la mort d'un autor, la seva obra entra en l'anomenat domini públic.

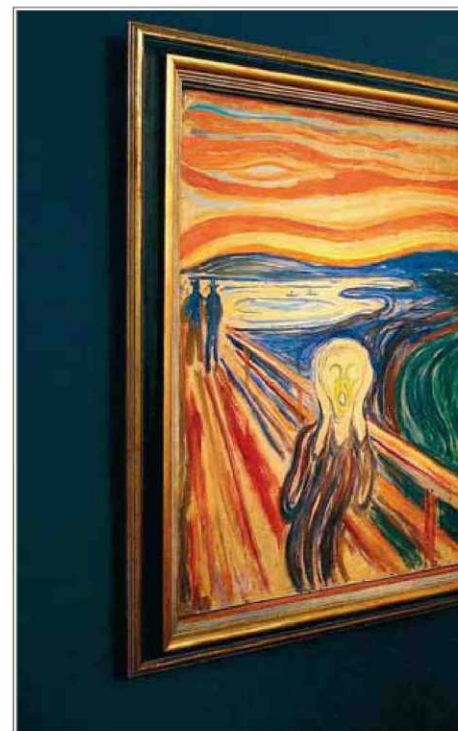
La regla, amb tot, no és tan clara com podria semblar a primer cop d'ull: la noció d'autor és complexa en cas d'obres col·lectives o pòstumes, i el temps per a l'entrada al domini públic varia segons els països, dels cinquanta anys al Canadà als cent a Mèxic, passant pels setanta a la Unió Europea. Cal afegir-hi, encara, algunes lleis particulars que n'estenen la vigència, com la de França, que suma trenta

anys més als autors "morts per la pàtria". Això explica, per exemple, per què l'obra de l'escriptor i aviador Antoine de Saint-Exupéry passa enguany al domini públic a Bèlgica i Suïssa, però no al país de naixement de l'autor del *Petit prince*.

## FESTIVAL A PARÍS

"Sovint es commemora el cinquantenari o el centenari del naixement d'un autor. Però mai no se celebren els setanta anys de la seva mort, quan les obres que ha fet entren al domini públic. Pensem que això sí que es mereix una bona celebració." És un dels eslògans del primer Festival del Domini Públic, que es fa del 16 al 31 de gener a París. Més de vint-i-cinc concerts, conferències, exposicions, projeccions i tallers, en una vintena d'espais de l'àrea metropolitana de la capital francesa, volen mirar de sensibilitzar el públic sobre "la importància i la riquesa del domini públic", a la cruïlla entre la cultura, la creació i les noves tecnologies.

I és que gràcies a la tecnologia, aquest concepte ha adquirit els últims anys una importància renovada: "Les obres del domini públic, quan es digitalitzen, són accessibles a tothom: es poden difondre, in-



tercanviar i modificar lliurement. És un ampli patrimoni comú que cadascú pot redescobrir, apropiari-se i reinventar com li sembli. El domini públic pot complir, així, la seva promesa: atorgar una *segona vida* a les obres permetent a tothom d'accedir-hi sense demanar autorització ni pagar-ne drets."

## MAILLOL ÉS DE TOTHOM

Una de les primeres activitats del festival a



París acull aquest gener un nou festival per sensibilitzar sobre la importància i la riquesa del domini públic

## Novetats a la xarxa



### La Catalunya del 2014

**1dia1foto.cat**

Preveient que el 2014 seria un any històric per a Catalunya, un grup de fotoperiodistes va engendrar un projecte: retratar el dia a dia del país.



### Diverscat

**www.diverscat.net**

Portal que posa a l'abast de comunicadors una eina de treball que enriqueixi les seves fonts a l'hora de tractar les informacions relacionades amb la immigració.



### La 'suite' de més altura

**goo.gl/IWj5Eu**

La companyia aèria Ethiad ha estrenat *The Residence*, la primera suite de luxe en un avió comercial. Es tracta de tres cambres amb tota mena de comoditats.



### Les llengües moribundes

**blog.goeuro.co.uk/  
endangered-languages**

El lingüista Christopher Moseley ha elaborat un mapa detallat de les llengües europees en perill d'extinció.





**Una dona observa l'obra més cèlebre del pintor Edvard Munch en una exposició l'any 2003 a la capital austríaca. L'any següent seria robat del Museu Munch d'Oslo, i afortunadament el 2006 va poder ser recuperat. EFE / HANS KLAUS TECHT**

París és *Maillol és nostre*, una visita a l'aire lliure al jardí del Carrousel del Louvre per fotografiar per a la Wikipedia la vintena d'escultures que hi ha de l'artista de Banyuls de la Marenda Aristides Maillol, mort el setembre del 1944. Si fins ara ferne fotografies per a ús personal era tolerat, però se'n perseguia la reproducció digital, enguany totes les limitacions imposades per raó de drets d'autor queden definitivament aixecades.

**FITXA**  
[festivaldomainepublic.org](http://festivaldomainepublic.org)  
 Festival del Domini Públic de París.  
[www.museemailloil.com](http://www.museemailloil.com)  
 Museu d'Aristides Maillol a París.

## Fets i webs

### El foment del català a l'Alguer

Últim any s'han vist a l'Alguer [www.ciutatdelalguer.it] alguns signes de recuperació de la llengua [algueres.net]. Al començament del 2014 es va presentar l'associació Botigueta [www.botigueta.it], formada per una xarxa de comerciants que volen promoure l'ús diari de l'alguerès en les activitats comercials. Són més d'una vintena d'empresaris, artesans i comerciants de la ciutat que malden perquè l'ús del català als establiments comercials esdevingui cada vegada més habitual i quotidià.

Un segell amb el nom Botigueta indica quins comerços formen part d'aquesta xarxa i convida la clientela a emprar l'alguerès. La iniciativa rep l'assessorament tècnic de l'Ofici Lingüístic del Municipi de l'Alguer [www.comune.alghero.ss.it] i de l'Espai Llull [twitter.com/espailull], la delegació de la Generalitat a la ciutat.

Al final de l'any passat, el compromís d'institucions culturals i polítiques de l'Alguer en el foment de la llengua i la cultura catalanes es va materialitzar encara més amb la campanya que porta per lema *Parla-me en alguerès* [goo.gl/zKMEid]. Entre més accions, se'n destaca un videoclip [youtu.be/FyWOFaYeMmU] dirigit per Matteo Ferreccio amb una cançó de Francesc Ballone [www.francescballone.com]. I l'estiu passat, finalment, es va acabar *Lo dia que els peixos han escomençat a pescar* [www.facebook.com/lodiagueelspeixos], un documentari sobre la memòria, la identitat i les tradicions de l'Alguer a partir del testimoni, com a fil conductor, de la cantant algueresa Luciana Sari [vimeo.com/103720689]. S'hi mostren les cares de la realitat actual i s'hi proposen camins i solucions de futur per fomentar l'ús social de la llengua.

“Un segell amb el nom Botigueta indica els comerços de l'Alguer que conviden la clientela a fer servir l'alguerès”



### Prediccions poc visionàries

[goo.gl/xqW8ny](http://goo.gl/xqW8ny)  
 La revista *Forbes* recull les prediccions tecnològiques més desafortunades de l'últim segle i mig. Són quinze frases de personalitats "poc visionàries".



### Energètica

[www.energetica.com](http://www.energetica.com)  
 Iniciativa impulsada per l'Ajuntament de Martorelles (Vallès Oriental) i unes quantes entitats més, que vol difondre l'estalvi i l'eficiència en l'ús de l'energia.



### Fundació Enllaç

[www.fundacioenllaç.cat](http://www.fundacioenllaç.cat)  
 La finalitat de la Fundació Enllaç, amb seu a Barcelona, és de protegir el benestar de les persones i del seu entorn en situacions de vulnerabilitat.



### Museu de l'Art de la Pell

[www.museuartpellvic.cat](http://www.museuartpellvic.cat)  
 Museu inaugurat el 1996 a Vic, una ciutat de gran tradició pel·letera. El museu aplega la col·lecció del reconegut adober Andreu Colomer Munmany.





Personal e  
intransferible

**J**aime Cantizano nació en Jerez de la Frontera en 1973. Está «solterísimo» y «sin previsión de hijos». Se siente orgulloso de su honestidad, no se arrepiente de nada («Lo hecho, hecho está»), perdona «cada vez más» y no olvida «nunca». Le gustan el vino tinto somontano

y la paella, a una isla desierta se llevaría «libros envejecidos» y se considera ansioso, nervioso, autoexigente y buen escuchador y guardador de secretos. Le gusta la ópera —«El II acto de Rinaldo es la composición que mejor me calma»—, pero también Rihanna, Madonna, Vanesa Martín o Pablo

Alborán, además del yoga, que es el ejercicio que más le equilibra. Dice haber luchado contra el TOC y estar ya liberado de manías. Sueña mucho con un lugar de Nueva Zelanda que algún día visitará. De mayor le gustaría ser comunicador y si volviera a nacer, volvería a dedicarse a esto.

JAIME CANTIZANO, comunicador

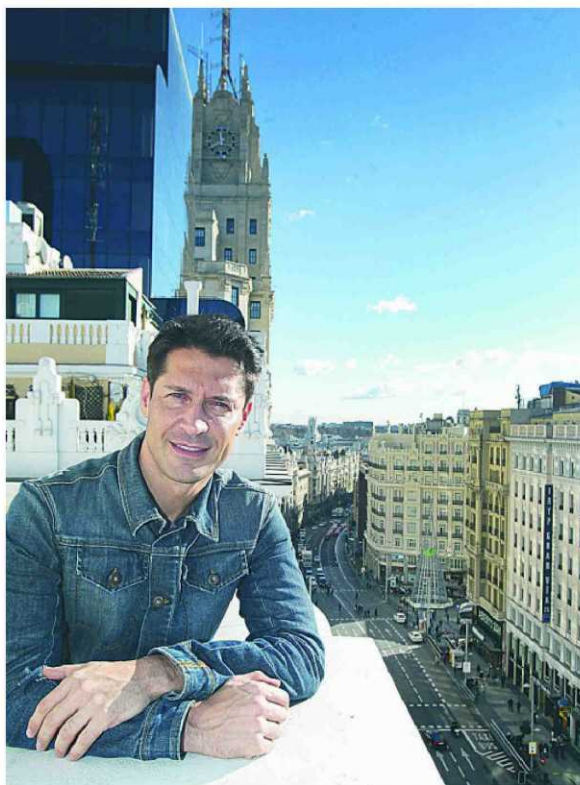
# «En la radio vas a calzón quitado, se te nota lo bueno y también lo malo»

La entrevista de  
Marta Robles



**J**aime Cantizano tiene cara de buen chico, de esos que cualquier mujer querría como yerno. Sobre todo porque, pese a su físico impecable, que provoca mil piropos con los que le sacan los colores —«más las mujeres de 60 años que la gente joven»— es de una timidez tan sorprendente —en su casa aún conservan esa guía de autoayuda titulada «Cómo vencer la timidez»— que provoca mucha ternura. Jaime, que ahora se dedica a indagar sobre el origen de las canciones y a hacer que cantantes de éxito se peleen por ellas en «El hit de la canción» (TVE), se ha quitado la pajarita, aunque no haya abandonado el formato «espectáculo». Lo domina con maestría, porque incluso «DEC» (Antena 3), donde estuvo ocho años, tenía algo de espectáculo... «Bueno —dice Jaime—, era un programa de entrevistas que, a veces, se convertía en espectáculo. Pasaron por él 1.500 invitados: desde Gloria Estefana a Chayanne, todo tipo de actores, actrices, personajes... Pero sí, la televisión en sí es espectáculo. Incluso te diría que ahora en los informativos hay más cabida a otro tipo de noticias que las de política y economía». Es cierto. Indiscutible. Los informativos actuales han ampliado sus contenidos y hasta es posible decir que la política y la economía se han vuelto espectáculo y no precisamente para bien; pero lo cierto es que de programas en los que el corazón es pura viscera, por el espectáculo, no es tan fácil salir limpio de polvo y paja y sin enemistades, como lo hizo Jaime Cantizano. «Creo que el espectador entendió perfectamente cuál era mi papel repartiendo el juego y se dio cuenta de que mi postura no era algo estudiado, sino algo que tiene que ver con mi forma de ser y con cómo me comporto en el día a día». Seguro que sí, aunque es probable que ayudara que Jaime, con una sonrisa, siempre rechazase hablar de su intimidad. «Me considero muy respetado por mis compañeros; pero, además, desde el primer día marqué una línea muy clara entre el trabajo y mi día a día, sí».

Desnudar el alma no tiene que ser obligatorio para ningún comunicador. Ni tampoco el cuerpo. Jaime optó, tangencialmente, por la segunda opción, con



Cipriano Pastriano

unas fotos muy sexys con menos ropa que tatuajes. Tuvo algunas críticas: «Hubo gente que no entendió por qué lo hacía. Pero no era una cuestión de ego, era otro juego, esta vez de homenaje a las series americanas, como «Dexter», que me encantaban. Por eso en ese reportaje jugaba a ser un tío malo». Viéndole en esas fotos tan provocadoras es difícil recordar sus inicios en informativos de radio y televisión. Máxime cuando ya han pasado 13 años desde entonces. Mucho tiempo que no le ha robado ni un poquito de la ilusión del primer día y menos aún en este nuevo formato que ahora presenta, «El hit de la canción», con el que está disfrutando tanto. «Es que tiene un punto de romanticismo eso de conocer lo que hay detrás de un tema que ha compuesto alguien, que puede ser di-

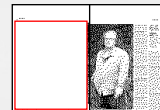
ME NIEGO A VIVIR CON PÁNICO. SI VIVIMOS CON ESE MIEDO SON ELLOS LOS QUE ACABAN POR GANAR»

rector de recursos humanos o albañil, y luego ver a grandes estrellas de la música como Marta Sánchez, Melendi, Rosa López, Bustamante o Auryn peleándose por quedarse con esa canción».

Programa aparte, a Jaime le apasiona contary comunicarlo que sea y donde sea, y hoy disfruta de este proyecto y mañana lo hará con otro, sea parecido o completa-

mente distinto. Como también lo hace con su vuelta a la radio. «Es mi segunda temporada en Cadena Dial, en «Atrévete», y te puedo asegurar que es mi etapa más feliz de los últimos años, con ese tener a un millón cien mil personas todos los días pendientes de las cosas que se cuentan... ¡Incluso hay gente que me nota diferente la voz y me está redescubriendo!». Le digo que no es raro con lo bien que se lo pasa y con lo que se ríe, pero que, además, eso de que en la radio no haya imagen hace posible que se sea más auténtico... «Está claro que en la radio te quitas las capas de cebolla, vas a calzón quitado y se te nota lo bueno y lo malo con mucha mayor claridad; sobre todo porque sabes que en la tele, digas lo que digas, hables en serio o no, están analizando si llevas torcida la corbata; además, la gente que escucha la radio quiere saber qué pensamos y más en estos momentos que vivimos, y nos pide compromiso y que nos mojemos...». Pues hable, Jaime a mojarse y a contar cómo ha vivido la crisis y la desesperanza de los españoles: «Pues mira, mi padre y yo, que somos obviamente dos generaciones diferentes, coincidimos en que a Marta y a Mario (mis sobrinos y sus nietos) no les vamos a dejar un mundo mejor. Lo que se consiguió en los 70 y los 80 de tranquilidad y bienestar ya no les tocará. Contamos en la radio una propuesta de trabajo en una panadería de 7 días, 9 horas y 500 euros, menos lo que descontaban si no se vendía toda la producción... La vida se ha complicado para muchos que no podían ni imaginarlo. Tengo familia y compañeros que empezaron conmigo y que ahora están en 700 u 800 euros o en el paro». Está claro que la inseguridad laboral provoca mucha inquietud, pero en estos días también la provocan los atentados islámicos. «Pues yo me niego a vivir con pánico. Voy a seguir viajando, cogiendo aviones... Quiero salir a la calle porque si vivimos con ese miedo, son ellos los que ganan. Entiendo que se refuerce la seguridad, pero tenemos que seguir con nuestras cosas cotidianas». Le pregunto, tras declararse el Papa contra las «bromas» religiosas, sobre las nuevas caricaturas de «Charlie Hebdo», y me responde tajante: «Entiendo que lo diga porque es representativo de una religión, pero yo apuesto siempre por una libertad de expresión cuyo límite está en los tribunales. Es la Justicia terrenal y no la divina la que debe marcar los límites».





# Patrick Cockburn

## «S'ha de pressionar Turquia perquè tanqui la frontera amb Síria»

**Aquest superexpert en gihadisme** responsabilitza el mal enfocament d'Occident a Síria de l'embranchida de l'Estat Islàmic i afirma que l'organització prefereix reclutar combatents de països àrabs que extremistes alletats a Europa, com els germans Kouachi.

PER **BEGOÑA ARCE**

Cork, Irlanda, 1950. Periodista.

**A**ISIS, el retorn de la yihad (Ariel), el periodista Patrick Cockburn explica amb lucidesa les raons que han contribuït al creixement de l'Estat Islàmic (ISIS, en la sigla anglesa), el fenomen dels joves gihadistes estrangers i els errors repetits d'Occident al Pròxim Orient.

**-El creixement de l'Estat Islàmic (EI) alarma. ¿A quin tipus de força ens enfrontem?**

-L'EI és molt diferent d'un exèrcit convencional. És una barreja molt efectiva de fanatisme religiós i coneixements militars. Una de les seves tàctiques és utilitzar en massa terroristes suïcides, sovint valents de gihadistes estrangers que no tenen entrenament militar però que són molt fanàtics i que no els poden col·locar en una batalla convencional.

**-¿Com han aconseguit l'entrenament i la perícia militar?**

-Lluitant contra els nord-americans el 2003. Això, combinat amb

la debilitat i la corrupció dels seus oponents a l'Exèrcit iraquí, són les raons de la seva força. Fonamentalment, la gent de l'EI són iraquians i sirians.

**-Però els voluntaris estrangers inquieten molt.**

-Als mitjans de comunicació occidentals se'n parla tant que la gent té la impressió que són una majoria, però això no ha sigut mai així. De fet, la proporció d'estrangers està baixant, perquè és més difícil entrar a Síria i perquè des que l'EI controla una àrea enorme a l'Iraq i Síria, des del juny de l'any passat, entre la població local troben voluntaris o combatents obligats a lluitar. En molts casos demanen un lluitador per cada família.

**-Finalment, ¿els joves estrangers gihadistes són carn de canó?**

-Algú que ve d'un país àrab és més útil -té més capacitat d'actuació- que algú que no parla àrab i ve de Birmingham. I després hi ha els txetxens i els libis, que han estat lluitant durant molt de temps i tenen un gran entrenament militar. Els altres, sense experiència, acaben com a terroristes suïcides.

**Fill d'un periodista, en la seva llarga carrera**

ha estat corresponsal al Pròxim Orient per al 'Financial Times' i, des del 1991, ho fa per a 'The Independent'. També ha ocupat les corresponsalies de Washington i Moscou.

**Autor de vuit llibres, en té tres** que versen sobre la història recent de l'Iraq, un país que coneix molt bé. L'autor és molt crític amb la invasió de l'Iraq. Per aquestes i altres obres ha rebut diversos guardons.

**Casat amb una professora de Literatura Anglesa** de la Universitat de Kent, i pare de dos fills, la família viu a Canterbury. Cockburn va superar durant la infància un atac de pòlio. Els records d'aquells primers anys han estat el tema d'un elogiat llibre de memòries.

**-En el seu llibre parla de la por que difon l'EI a les xarxes socials.**

-Ha sigut una sorpresa que els que han utilitzat internet i Youtube de manera més professional hagin sigut els fonamentalistes més extrems. El 2011 semblava que aquests mitjans eren molt progressistes, perquè permetrien a la gent eludir la censura, però en realitat han sigut els gihadistes els que els han aprofitat de la manera més eficaç, difonent el terror, les idees sectàries i l'odi religiós. Munten de manera professional aquests vídeos tan espantosos, executant xiïtes sirians o iraquians, i els difonen, com van fer molt fàcilment l'estiu passat, entre l'Exèrcit iraquí i en zones de rebels kurds.

**-La caiguda de Mossul i el creixement de l'EI ha agafat per sorpresa Occident.**

-Va ser una enorme sorpresa per a tots. L'EI ja havia ocupat Falluja, a 70 quilòmetres a l'oest de Bagdad, el gener de l'any passat. Llavors el món no va preveure el que suposava. Només al juny, quan van capturar Mossul, que té un milió d'habitants, derrotant l'Exèrcit iraquí, va ser quan Obama i la resta dels







Patrick Cockburn, amb el seu inseparable bastó, en una foto feta a Canterbury, Anglaterra.

MARTIN HUNTER

líders europeus es van despertar i van descobrir que era un moviment molt poderós. Obama havia dit poc abans que l'EI no era tan important. Se'l mirava com un equip de bàsquet júnior de la universitat.

**-¿Això és per la ignorància sobre el que passa al Pròxim Orient?**

-El gran error d'Occident va ser no veure que si destruïen les estructures d'Estat a l'Iraq, a Líbia o a Síria, seria impossible reconstruir-les, que es crearia un buit i seria ocupat per grups gihadistes, organitzacions del tipus Al-Qaida i similars. Es veu clarament a Líbia, on els europeus i l'OTAN van jugar un gran paper per enderrocar Gaddafi. Jo vaig ser allà i, si no hagués sigut pels bombardejos d'Occident, els rebels haurien durat poques setmanes. Ara, tres anys després, tenim Líbia desintegrada, sumida en una guerra civil permanent, i les organitzacions del tipus Al-Qaida augmentant el seu poder.

**-¿Va ser un error voler enderrocar el president Assad a Síria?**

-Crec que va ser un error recolzar els rebels i creure que enderrocarien Assad i establirien una democràcia. Per començar, no el van poder fer fora. Hi havia una idea exagerada a Occident i en els seus aliats àrabs que Assad seria enderrocat com Gaddafi. Sempre ha tingut grans suports i grans aliats estrangers, com Rússia, l'Iran i Hezbollah al Líban, no com Gaddafi, que estava completament aïllat.

**-Diu que els occidentals han creat les condicions per a l'ascens de l'EI.**

-Sí, perquè s'oposen a ells i volen eliminar-los, però també s'oposen a l'Exèrcit i al Govern de Síria, que són els directes enemics de l'EI. No es poden fer les dues coses alhora. Si Assad se'n anés, es desintegraria l'Exèrcit sirí i qui se'n beneficiaria seria l'EI. La política d'Obama, Cameron i d'altres líders europeus és completament contradictòria.

**-En el seu llibre parla del Pakistan i l'Àrabia Saudita com els patrocinadors del gihadisme, però són aliats dels EUA.**

-Sempre ha sigut així. Després dels atacs de l'11-S, Bush i Blair van llançar la guerra contra el terrorisme, però el que és increïble és que mai es va apuntar cap a l'Àrabia Saudita, malgrat que 15 dels 19 segrestadors de l'11-S eren saudites. La investigació nord-americana va mostrar que la majoria dels diners per finançar l'operació provenia de donants privats saudites, però, en canvi, els americans van envair l'Iraq i l'Afganistan. Van llançar la guerra contra objectius equivocats.

**-¿És inevitable l'exportació del gihadisme als països occidentals?**

-El que hem vist fins ara són incidents ocasionals d'una extraordinària crueltat. Va passar a Londres, quan va ser assassinat un soldat fora de servei, i ara contra Charlie Hebdo. Però hi ha el perill d'una reacció excessiva a França. Estem parlant de dos germans i d'un altre paio que van conèixer a la presó. Això no és gens típic i tampoc ho és a la Gran Bretanya. Hi ha qui ha com-

“

**«Obama veia l'Estat Islàmic com una cosa poc important, com un equip júnior de bàsquet»**

parat el que ha passat amb Charlie Hebdo amb els atacs de l'11-S i això no és correcte, encara que només sigui perquè als EUA van morir gairebé 3.000 persones, i a París, 17. Els europeus estem vivint a prop de sis o set pantans amb malària i volem frenar aquests mosquits, i potser en podrem eliminar molts, però alguns ens picaran. L'única manera efectiva de parar-los és drenar els pantans; és a dir, acabar amb aquestes guerres que fan florir organitzacions com Al-Qaida.

**-Els serveis secrets haurien pogut aturar atemptats com el de París?**

-Andrew Parker, el cap del M15, el servei d'intel·ligència del Regne Unit, va dir la setmana passada que es poden aturar alguns atacs, però no tots. La gent que va atacar el Charlie ha estat presentada als mitjans de comunicació com si fossin uns assassins molt entrenats i professionals. En realitat, van atacar persones indefenses que hauria pogut matar qualsevol que tingués i sabés utilitzar una arma. És molt difícil aturar aquest tipus d'actes, perquè no requereixen una gran organització dins o fora de França o de la Gran Bretanya. Els serveis secrets francesos coneixien aquests homes, però també 10.000 més. Després d'un incident sagnant, els serveis d'intel·ligència semblen idiotes, però hi ha milers de persones amb punts de vista extremistes o que han anat a Síria, i és difícil saber quins recorreran a la violència dins el seu propi país.

**-¿Què és el millor que pot fer Occident per afrontar el problema?**

-El primer és pressionar Turquia perquè tanqui la frontera amb Síria. Això pot tenir un gran efecte. I també ha de decidir sobre el Govern d'Assad. Veure què fan si l'EI ataca l'Exèrcit sirí i el comença a derrotar. ¿Els nord-americans utilitzaran atacs aeris com han fet en altres zones per aturar l'EI? Si no és així, l'EI pot ser encara més poderós a Síria. Obama no sembla tenir una política realista a Síria i això ajuda l'EI, malgrat tots els bombardejos i la retòrica de la setmana passada i de l'any passat. ■





## Entrevista al guanyador del XV premi Gaziel de biografies i memòries

José Antonio González Casanova ha guanyat el quinze premi Gaziel de biografies i memòries amb *Memoria de un socialista indignado*. El premi està convocat per la Fundació Comte de Barcelona i RBA Llibres. El jurat considera l'obra guanyadora com "un magnífic exemple del que va ser el compromís intel·lectual, moral i polític de la

generació que va protagonitzar la transició política del franquisme a l'Espanya democràtica i l'arribada del socialisme al poder". *Memoria de un socialista indignado* és –segons el jurat– "un retaula apassionant que, sense sectarismes, però en un to sempre reivindicatiu, servirà de guia i contraguia, d'exemple i contraexemple als espanyols

entossudits avui a millorar la qualitat del nostre sistema democràtic". El jurat del premi estava integrat pel catedràtic d'història Borja de Riquer, el periodista i escriptor Sergio Vila-Sanjuán, l'historiador Josep Maria Muñoz, el director de *La Vanguardia*, Màrius Carol, i l'editor Joaquín Palau.

# "A Espanya no hi ha separació de poders"

José Antonio González Casanova, autor de 'Memoria de un socialista indignado'

JOSEP MASSOT  
Barcelona

**E**l que s'ha de fer, s'ha de fer, encara que sembli impossible", diu José Antonio González Casanova. Malgrat que el dia és fred, preferix xerrar a la terrassa d'un bar per poder acompanyar la seva copa de conyac Mascaró amb el tabac de la seva pipa. En pren una mica, inspira una glopada de fum i repeteix la frase, ara en versió de Scott Fitzgerald: "Un hauria de ser capaç de veure que les coses no tenen remei i, tot i això, estar determinat a canviar-les". És el seu antídoto contra el conformisme que manté la ment deserta a un esquerra de la vella guàrdia que ha estat a primera fila en moments decisius de la història espanyola.

**Les seves memòries polítiques arrenquen amb una conversió.**

Sí, jo vaig néixer en un ambient de classe mitjana madrilenya franquista, però em vaig posar al costat dels vençuts en la guerra en trobar-me a la universitat amb un grup de companys republicans, catalanistes, comunistes... que després estarien en llocs clau de la política i la societat. La memòria és per mi la identitat, un és el resultat d'aquesta memòria. El passat dóna un sentit unitari al final de la vida.

**Com es defineix en política?**  
Anticapitalista. Les paraules estan gastades i per això no té sentit parlar de socialisme o comunisme, d'esquerra o dretes. Si dic que sóc un socialista indignat és perquè la gent m'entengui. Sóc anticapitalista des de petit: als tres anys ja vaig llençar diners per vàter.

**El seu avi va participar en les gestions de pau amb els EUA després de la guerra de Cuba.**  
Sí. Dato volia gestionar una pau amb els americans i va designar un contraalmirall per fer-ho. A l'últim moment a algú se li va acudir preguntar: "Però, sap anglès?". Va resultar que no en sabia i van preguntar si a la Marina hi havia algú que en sabés. El meu avi González Billón sí que el parlava. Però era capità de navili i es requeria un contraalmirall. Dato ho va solucionar amb un taxatiu: "Doncs que l'ascendeixin!".

**A la seva adolescència vostè va ser joseantonista i cita textos de José Antonio en els quals critica el feixisme.**

José Antonio no era feixista, sinó un catòlic social. Una altra cosa va ser la Falange. El feixista de veritat era Gil-Robles.

**José Antonio no és que fos gaire democràtic...**

La democràcia formal, sí, no coincideix amb una democràcia real,



José Antonio González Casanova, fotografiat al seu domicili

és un engany. José Antonio va ser un romàntic que incomodava l'esquerra, mentre la dreta el veia com un perillós revolucionari.

**Com defineix democràcia?**  
Democràcia és tensió i una tendència. Una cosa que no s'ha aconseguit mai. Un viatge a Itàlia. I hem de denunciar cada dia si no es compleix l'ideal democràtic. Democràcia és el govern del poble per al poble i amb el poble i, sens dubte, el capitalisme és antidemocràtic. La política, deia Maquiavel, és l'art de fer creure. A Espanya no hi ha democràcia, perquè el PP s'ha carregat la separació de poders i ens vol fer creure que la crisi no és un espoli dels ciutadans.

**Va tenir problemes pel seu catolicisme?**

Al principi érem un grup de joves cristians que reaccionàvem contra el nacionalcatolicisme. No veïem la religió com una ideologia ni com una creença, sinó com una fe revolucionària, compati-

ble amb el marxisme. Així ens vam poder entendre. Ho vaig explicar en una conferència sobre Alfons Comín, i López Raimundo em va donar les gràcies i em va dir: "A la fi he entès el que és això de la fe".

**És la broma metafísica del catòlic José Bergamín: "Estic amb el comunisme fins a la mort, però ni un pas més".**

Jo estimava molt Bergamín. Era un capricorn atrabiliari i no em va perdonar que jo tingués esperances en Joan Carles.

**Vostè va ser al bressol dels moviments antifranquistes i a la creació del FOC, d'on van sortir molts dirigents polítics.**

El FOC pretenia la revolució socialista. Mai no vaig creure que s'aconseguiria. Era una aposta ètica. El que s'ha de fer, cal fer-ho, tant si fracasses com si surt bé. És allò del maig francès: "Sigueu realistes, demaneu l'impossible". Avui només és possible una revolució si és mundial.

**I va passar de l'esquerra marxista a col·laborar amb la socialdemocràcia, donant suport a Reventós en la fundació del PSC?**

Vaig col·laborar amb la socialdemocràcia per frenar la dreta, AP i CiU a Catalunya. Quan vaig veure que no servia de res i que la socialdemocràcia era molt feble i s'escorava a la dreta, em vaig apartar.

**Diu que la restauració de la Generalitat va ser una iniciativa socialista de què es van apoderar Tarradellas i Suárez.**

L'esquerra a Espanya sempre porta la iniciativa democràtica, però després la dreta intel·ligent, i subratllat això d'intel·ligent, li arrabassa la bandera. A Tarradellas el van fer marqués. Quin gran republicà!

**També ofereix un retrat molt cru de Jordi Pujol.**

Alfonso Guerra em va encarregar el títol VIII de la Constitució. La meua proposta era federal, amb

una distinció clara de les competències de les comunitats autònomes i les de l'Estat. Pretenia l'harmonia, que no hi hagués conflictes i s'establís una lleial cooperació, però Pujol i Suárez van pactar un altre text, el 149.1, que és un sistema competencial confús. Pretenien que quan sorgissin conflictes socials o polítics amb els seus propis pobles, poguessin despistar-los enarborant, d'una banda, allò de la Catalunya maltractada i, de l'altra, allò de la unitat d'Espanya. Felipe González va seguir el mateix joc en el cas de Banca Catalana i va deixar inutilitzat el PSC. És una tradició de la dreta catalana. Cambó i Maura feien el mateix i ho fa Mas amb Rajoy perquè s'oblidin la crisi i les retallades i per guanyar les eleccions.

**Creu que la Constitució s'ha de reformar?**

La Constitució del 78 és la primera a Espanya pròpia d'un Estat modern. Era una Constitució socialdemocrata. Reventós va

### ENCAIX CATALUNYA-ESPANYA

**"Ja era al projecte federal del PSC que va modificar la dreta aliada amb Pujol"**

afirmar que permetria el trànsit a una societat socialista. Zapatero, amb la seva reforma clandestina i pactada en secret amb Rajoy, l'ha convertit, forçat per la troica europea, en una Constitució neoliberal.

**Què reformaria perquè Catalunya tingués un millor encaix amb Espanya?**

Simpliment incorporar aquells canvis del projecte federal del PSC que va modificar la dreta aliada amb Pujol. En certa mesura ja són a l'Estatut del 2006.

**Què opina de Podem?**

Podem aporta un llenguatge nou, encara que en lloc de casta preferixi parlar d'oligarquia i caciquisme. És el que ha fet el PSOE, guanyar vots a canvi de subvencions, o el que va fer Pujol, escollint exfranquistes com a alcaldes i creant clienteles subvencionades. Podem pretén fer compatible la representació i el control popular dels representants. No és un partit de classe, sinó de la gent. No és un partit ideològic, sinó de drets humans, ni vol obtenir poder per a una oligarquia caciquista, sinó per a empoderar tots els ciutadans. Podem és el procés d'independència de la gent de tot Espanya, inclosa Catalunya. Davant la il·lusió d'un Estat separat que no dependrà del corrupte Estat espanyol (Junqueras), ofereix l'alternativa d'un Estat plurinacional espanyol que no dependgui de la troica i de les multinacionals.●





# UN CANAL 24 HORAS PARA LLAMAR A ATACAR «COMO SEA»

## Los terroristas de EI cuentan con la súper productora Al Hayat para que su propaganda llegue a todo el mundo

Esther S. Sieteiglesias

MADRID- La propaganda de Estado Islámico (EI) es de las más efectistas. No sólo logra reclutar a miles de milicianos para que se unan a sus filas en el norte de Siria e Irak, sino que consigue que radicales en Europa sigan sus consejos y atenten en Occidente. Paradójicamente, internet, ese gran invento del mundo libre, es el canal mediante el cual el EI se hace fuerte. El grupo terrorista tiene a «hermanos» trabajando en las redes sociales, en publicaciones, en producción y edición de vídeos... Además, distribuye la información dependiendo del «público» y suele traducirlo (o usar a emisores que hablen esa lengua) a distintos idiomas. Intentan darle un aire romántico y recuerdan lo «glorioso» que es vivir bajo esta nueva edad dorada del islam al haberse restaurado el «califato».

Los yihadistas cuentan con su propia «agencia de comunicación», Al Hayat, que les ayuda con las imágenes y la distribución. Su fundador nació en Francia, se crió en EE UU y ahora vivirá en Alepo. Según informa ISIS Study Group, son muy efectivos en hacer llegar su mensaje a los occidentales. «Que un solo occidental les haga caso es la estrategia de marketing y comunicación de Al Hayat, por eso muestran a occidentales en sus vídeos y "muyautits". Se los suele mostrar son-

riendo, felices. Por otro lado, les ayuda a difundir el miedo al mostrar el alcance de sus servicios de reclutamiento a extranjeros. Lo gran que la yihad les parezca guay o lo que hay que hacer».

Ayer se supo que EI va a lanzar un canal 24 horas que se podrá ver en el ciberespacio. Al Hayat será la productora de «La emisión del califato islámico». Uno de los presentadores será el británico secuestrado John Cantlie, que ya ha protagonizado algunos documentales sobre la situación en Kobani. Cantlie también ha sido obligado a firmar artículos en «Dabiq», la revista de EI. En el número de diciembre, glorificaba los ataques de los «lobos solitarios» en Australia, Francia, Canadá y EE UU, y esperaba que hubiera más próximamente.

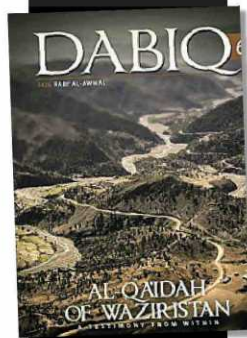
Algo preocupante es lo fácil que resulta encontrar información relativa a EI. Muchos expertos en terrorismo, como Lorenzo Vidino, advierten de que personas que se han autorradicalizado dicen ser de EI porque está de moda, pese a no haber tenido nunca un contacto real con ellos. En internet encuentran cómo actuar y, en muchos casos, una incitación directa para que cometan un atentado. Así, a finales de septiembre, EI lanzó un vídeo en el que llamaban a atacar en Occidente con «baja tecnología». «Si tenéis un coche, atropelladlos. Si tenéis un cuchillo, clavádselo», se decía en uno de los vídeos a los

musulmanes del mundo. Semanas después, Couture-Rouleau mató a un soldado en Montreal e hirió a otro. A los dos días, Zehaf-Bibeau la emprendió a tiros contra un militar y contra el Parlamento de Ottawa hasta que fue abatido. Horas después, un estadounidense cogió una hacha y atacaba a dos policías en el metro de Nueva York. A finales de noviembre, tres yihadistas franceses de EI en Siria animaban en un vídeo a los musulmanes galos para que atentarán en su país «por el método que sea». A los treinta días, dos individuos –por separado– atacaron una comisaría con un cuchillo y atropellaron a once personas en Dijon. Un día antes de que dos yihadistas fueran a atentar en Bélgica contra policías, EI distribuía un vídeo parecido a los anteriores, en perfecto francés y citando a Bélgica.

«Choca mucho que EI, que tiene una ideología medieval, utilice medios completamente del siglo XXI», asegura a LA RAZÓN David Barrancos, analista internacional en THIBER. «EI ha ido mucho más allá, es increíble su manejo de redes sociales. Expertos en conocimientos en seguridad informática se encargan de hacer que estos mensajes sean más fáciles de transmitir». Para Barrancos, los servicios de seguridad deberían aprovechar la visibilidad y exhibicionismo del EI para saber quién está detrás y dónde van a atacar.



¿POR QUÉ ES NECESARIO RESTRINGIR INTERNET?



«Dabiq» ya va por el número 6. La revista yihadista online llama a que los simpatizantes de Estado Islámico atenten contra occidentales cuando y dónde sea sin discutir con ellos.



Lecciones de cómo atentar. Bombas «con la olla de tu madre», envenenar agua y comida... Todo esto se puede aprender en las páginas terroristas al alcance de todos.

Apología del terrorismo. Tan sólo minutos después del atentado contra «Charlie Hebdo» celebraron en las redes sociales que se había vengado al profeta Mahoma.



## ¡Alá hack-bar!

Mark Steyn



Total, que mientras el presidente Obama realizaba una sonora intervención en materia de seguridad informática, unos piratas informáticos yihadistas del Estado Islámico lograban secuestrar las cuentas del Estado Mayor del Pentágono en Twitter y YouTube. La yuxtaposición sería desproporcionada y facilonía viniendo de cual-

quier novelista o dramaturgo, pero en estos tiempos la realidad no se apiada de nadie: es el mundo de Mahoma, nosotros somos meros espectadores.

Piratear las cuentas del Pentágono en las redes sociales no es lo mismo que piratear las bases de datos clasificadas del Pentágono. Pero como patada en la espinilla del Gran Satán, tiene cierto estilo.

Y no es irrelevante de cara a la cuestión a la que se enfrenta el mundo todavía más o menos libre después de los 17 muertos de París.

Están aquellos que creemos que el problema es el islam, no la totalidad del islam ni la totalidad de los musulmanes en absoluto, sino una variante del islam que es la que está marcando el paso al mundo musulmán hoy. Y están aquellos que dicen que no hay que prestar ninguna atención a todos los tipos que beorean «Alá ajbar» y se jactan de vengar al profeta. Ésto no tiene nada que ver con el islam.

El segundo grupo abarca a casi todo hijo de vecino que tiene cierto peso en la dirección del mundo

occidental. Y por eso, como sucedáneo de réplica al reto ideológico, se nos ofrece la solución de la seguridad: ah claro, puntualmente alguien caerá y habrá unos periodistas muertos o unos judíos o unos gerentes de cafetería, pero no pasará a menudo gracias a nuestra superior tecnología y nuestra inteligencia y nuestras técnicas de alerta. Como escribí en agosto: «Me dio la incómoda sensación, como a Cameron, de que el resultado va a ser un mundo en el que, dentro de cinco o diez años, volar de Londres a Nueva York por motivos de trabajo o de Toronto a Atenas, para pasar unas vacaciones en el archipiélago





## DE UNA DOCENA A MÁS DE 5.000 PÁGINAS WEBS

● *En un clic se puede saber qué explosivos son más eficaces para burlar los controles*



Juan Scaliter

MADRID. «Inspire». Así se llama la revista on-line que supuestamente publica Al Qaeda en los países árabes. He podido leer el último número, de diciembre de 2014, con una sencilla búsqueda en la web. Y lo he descargado en formato PDF con el propósito de documentarme para este artículo. Lo aclaro porque las leyes británicas y estadounidenses castigan con la cárcel la posesión injustificada de esta publicación. ¿Por qué? Sencillamente porque en «Inspire» he aprendido a hacer un coche bomba y conocer los explosivos más eficaces para burlar los controles de los aeropuertos. Y cuáles son las aerolíneas que constituyen un blanco más deseable. Esta información la obtuve navegando por la red unos instantes.

Como este ejemplo hay varios más a sólo un mega de distancia. Junto a la enorme variedad de cursos y carreras que se imparten en la red hay una que aparece y desaparece según las autoridades encuentren el servidor que la aloja. Se trata de la Universidad Al Qaeda de estudios en la Yihad. Allí los estudiantes reciben información sobre moral, religión. Y también sobre bombardeos. Las especializaciones incluyen yihad electrónica, financiera, espiritual o periodística.

Después de los ataques en París,

la ciberseguridad se ha vuelto un asunto de gran prioridad a nivel mundial. Para los terroristas, internet se ha convertido en un campo de reclutamiento, entrenamiento y comunicación perfecto. En un reciente informe de Naciones Unidas, «El uso de internet con propósitos terroristas», se señalan las razones: es de fácil acceso, no existen leyes que regulen el contenido, tiene una gran audiencia potencial, la información circula libre y rápidamente, es posible enmascarar el origen del mensaje y constituye un medio muy permisivo a la hora de encontrar financiamiento: el dinero se puede transferir para pagar atentados, mantener células activas o recolectar fondos. En su informe, la ONU reconoce que el uso de tarjetas de crédito y hasta de PayPal se ha detectado en este sentido.

De acuerdo con Gabriel Weimann, profesor de Comunicaciones, desde 1997 la cantidad de páginas web de terroristas ha crecido de una docena en 1997 a más de 5.000. Un aumento de 400 veces, cuando el crecimiento de las páginas de internet «convencionales» ha aumentado entre 50 y 100 veces. Los grupos violentos con un dirección propia incluyen racistas, nazis, ramas extremas de la política... pero el 70% de las cuentas tiene directa relación con la yihad.

Todos estos grupos se comunican entre sí desde el anonimato; obtienen fondos de modo casi

indetectable o al menos por vías nada sospechosas; se comunican entre sí cada vez más efectivamente, gracias a los constantes avances en criptografía y a que las empresas tecnológicas ofrecen, por precios muy razonables, soluciones cada vez más complejas para garantizar la privacidad en la red. Por ejemplo, Bitfender, uno de los programas más fiables para evitar «hackers» o intromisiones en el sistema, es gratuito los seis primeros meses.

Finalmente, y debido a la importancia vital que tiene la información y la conectividad en el entorno tecnológico actual, la invasión de cuentas, privadas o de empresas, puede no tener la violencia de una bomba, ni provocar pérdidas de vidas, pero constituye un arma muy efectiva para hacer tambalear voluntades. Como ejemplo bastan los recientes ataques a Sony o a la cuenta de Twitter y de YouTube del comando central estadounidense que controla las operaciones militares en

### LA CIBERSEGURIDAD ES YA UNA PRIORIDAD MUNDIAL. PARA LOS TERRORISTAS, INTERNET ES UN CAMPO DE RECLUTAMIENTO

Oriente Medio: «En el nombre de Alá, el ciberalfarero continuará su ciberihad», se pudo leer. También, según la agencia Reuters, se publicó una lista de los principales generales implicados en operaciones en la zona.

#### Acceso a cuentas cibernéticas

Esta conjunción de factores hace que sea muy complejo realizar tareas de contraespionaje terrorista. Por eso, la mejor opción constituye anticiparse a los hechos. De acuerdo con Europol, hay unos 5.000 ciudadanos europeos que se encuentran en algún centro de entrenamiento yihadista y que en breve regresarán al

continente. En España, por ejemplo, se sabe de 12 que han partido a Siria o Yemen y hay dos que ya están en la Península.

La opción más utilizada hasta el momento tiene que ver con la publicidad. Del mismo modo que los principales buscadores de internet identifican los productos o servicios que se buscan en la red (entradas, viajes, ropa, etc.), las agencias gubernamentales rastrean palabras claves en diferentes servidores y hasta en correos o servicios de mensajería instantánea, como WhatsApp o el Facebook Chat. De hecho, de acuerdo con «The Guy Fawkes Blog», Rusia, Ucrania, China, Mongolia, Vietnam, Pakistán, Irán, Kazajistán, Bielorrusia, Moldavia, Israel, Túnez y Marruecos tienen leyes que permiten este uso del espionaje. Y son cada vez más los países cercanos a España que reclaman un derecho similar. Francia y Reino Unido, entre otros. David Cameron, primer ministro británico, ha solicitado, mediante un

proyecto de ley conocido como «Communications Data Bill», permiso para acceder a cualquier cuenta cibernética. Si bien es cierto que este tipo de medidas pueden convertirse en una herramienta muy eficaz para la prevención, algo similar ya se realizó entre 2009 y 2010. Y de las 100.000 búsquedas realizadas, ninguna llevó a una detención relacionada con el terrorismo.

La libertad de contenido que caracteriza a internet ha permitido que se convierta en un campo fértil para las actividades de violentos y delincuentes. La contravención de leyes que penalizan el terrorismo es lo que se persigue con el espionaje de mensajes personales. La tecnología actual permitiría identificar actividades terroristas en la red y anticiparse a ella. El precio es asumir que todos podemos ser espías.

heleno, será más difícil y engorroso para la ciudadanía que respeta la Ley». En otras palabras, la cúpula política del mundo occidental tratará de controlar el problema a través de la vigilancia institucional.

De hecho, si usted observa las posturas legislativas de cara a la galería post París, advertirá que es lo único de lo que están hablando: a instancias del ministro del Interior de la República de Francia, los ministros de Interior y/o Justicia de Latvia, del presidente Pro Tempore del Consejo de Ministros de la UE; de Alemania, de Austria, de Bélgica, de Dinamarca, de España, de Italia, de los Países Bajos, de Polonia, del

Reino Unido y de Suecia mantuvieron una reunión en París el pasado 11 de enero y adoptaron la siguiente declaración en presencia del comisario europeo de Interior y Emigración, del fiscal general de EE UU, del secretario de Seguridad Nacional en Funciones de EE UU, del ministro de Seguridad Pública de Canadá y del coordinador europeo de Contraterrorismo: «Al tiempo que se garantiza que siga habiendo, en respeto escrupuloso de libertades fundamentales, un foro de libre expresión», van a acudir a los proveedores de internet «para crear las condiciones de denuncia rápida de los materiales que pretenden

incitar al odio y el terror y las condiciones de su retirada».

¡Ah! De modo que para honrar la memoria de los viñetistas caídos en defensa de la libertad de expresión, ellos van a vigilar de forma aún más rigurosa la libre expresión. Esto ya es una cultura en la que un caballero de Yorkshire puede ser detenido por colgar un vídeo de él tirando por el retrete un ejemplar del Corán, en la que los gorrillas totalitarios e inútiles de la Policía de Escocia amenazan a la ciudadanía a la que tiene controlada constantemente. ¿Qué es más probable bajo el nuevo régimen de seguridad? ¿Qué vayan a por los que reclutan para el Estado

Islámico o los imanes furibundos o que simplemente se pongan a crear ordenanzas para que el comisario de turno ponga a caldo a los multiculturalmente insensibles?

Y no crea que es únicamente la UE. Obama invitará a los aliados a una reunión en Washington el 18 febrero para evaluar e impedir el extremismo violento.

Cazeneuve manifestó que internet ha de seguir siendo un espacio para la libre expresión, pero que Europa debería combatir el uso abusivo de la red para diseminar el discurso de odio, los mensajes antisemitas y el reclutamiento de los jóvenes para la violencia. «Hemos

de trabajar más estrechamente con las empresas de internet para garantizar la denuncia y ser posible, retiren cualquier contenido que suponga un enaltecimiento del terrorismo o que incite al odio y la violencia», declaró.

Con que «el extremismo violento», ¿no? No hay ninguna necesidad de ser más concretos, ¿a que no?

Si hubiera alguna posibilidad de que esto funcionara, a lo mejor bastaría. Pero, como acaba de demostrar el Estado Islámico, el Estado policial no es tan seguro. Y abrir agujeros en él no se les está dando bien únicamente a los chinos y a los rusos; al nuevo califato también.





# «Hacemos un programa sin guión, nunca sabes cuándo se va a liar»

ENTREVISTA

**Paco González**  
Director de «Tiempo de juego»

► El periodista, con más de veinticinco años de trayectoria radiofónica, continuará cinco años más al frente de los deportes de COPE

HELENA CORTÉS  
MADRID

**P**aco González (Madrid, 1966) lleva media vida (literalmente) narrando acontecimientos deportivos desde los micrófonos de la radio. Empezó a trabajar en 1987 en la Cadena Ser, para la que narró los JJ.OO. de Barcelona 92 y el Mundial de fútbol de Italia de 1990. Con solo 25 años, comenzó a dirigir el programa «Carrusel Deportivo», donde permaneció hasta 2010, fecha en la que, tras una problemática y ruidosa salida, se mudó, junto a gran parte de su equipo, a la que es ya su segunda casa, la cadena COPE, para dirigir y presentar el programa «Tiempo de Juego». Ahora ha renovado por cinco años más su contrato.

—¿Qué objetivos se plantean esta nueva etapa?

—Ser felices y ser líderes de audiencia. Y en lo personal intentar ser cada vez menos malo y disfrutar de todo cada vez un poco más. No lo considero una nueva etapa, ni siquiera la segunda parte del partido. La renovación era sólo un paso natural en nuestro camino.

—Además de dirigir «Tiempo de Juego», también comenta. ¿Cómo compaginamos esas dos tareas?

—En realidad narran Lama, Rubén, Oli, Germán... Yo ejerzo más de entrenador que de jugador. Para mí hacer programas de diez o doce horas, como hemos hecho, no supone un gran problema. Me gusta tanto lo que hago que no lo percibo como trabajo. La dificultad es que vivimos del directo, y si el directo es un partido rollazo nuestra obligación es no bajar la guardia y mantener alto el listón del entretenimiento. Vamos, seguir haciendo radio. Y si no te da con la emoción del evento deportivo, pues con humor, información o imaginación.

—Sin guión, entonces...

—Evidentemente, hacemos un programa

sin guión. Eso es lo mejor de todo, que nunca sabes en que momento se puede liar

—Llegó a COPE después de varios años en «Carrusel Deportivo». ¿Cómo fue la salida de la emisora?

—Fue una salida ruidosa, pero yo me quedo con lo bueno, mirar a tu alrededor y ver a la gente que quieres, a los compañeros que admiras y que consideras hermanos. Saber que creen como tú en el equipo por encima de todo. Y que en un momento dado dieron un paso importante y valiente. Y lo hicieron por Pepe, por Lama... Por seguir juntos.

—¿Y la llegada a COPE?

—Ahora la familia ha crecido, y los que estaban de antes son uno más. Integrar equipos es fácil cuando la gente es brillante, buenas personas y trabajadoras. Tengo que decir que he trabajado, hemos trabajado, con libertad absoluta en ambos sitios. Para decir gol, da igual que la emisora tenga una orientación u otra. «Los Simpson» son transgresores y se emiten en la Fox, que es conservadora. Aquí somos un poco aldeanos aún, nos gusta poner etiquetas a todo, y a mí me atrae la diversidad. La verdad está en la duda. Y yo en política dudo de todo.

—¿Cuál es el secreto para aguantar



**Veinte años junto a Pepe Domingo**

«Pepe es un hermano mayor, amigo del alma y maestro. Y un genio, que inventó una nueva manera de hacer publicidad, coral y divertida»

**El paso a la COPE**

«Integrar equipos es fácil cuando la gente es brillante. Hemos trabajado con libertad en SER y COPE. Para decir un gol da igual una orientación u otra»



Paco González durante la retransmisión de un partido

tanto tiempo entre lo más escuchado?

—A mí me da corte este tipo de preguntas. Si respondes, estás asumiendo que llevas 20 años triunfando y parece chulería. Si no respondes, puede parecer falsa modestia. Tiraré por la calle del medio y te diré que el único

secreto que conozco es el trabajo, entendido como pasión, esfuerzo y talento. Y si estas con Pepe Domingo, Lama, Hevia, Joseba, Rubén, Guasch, Juanma, Poli... es imposible que te vaya mal.

—Además empezó a dirigir programas muy joven, a los 25 años ¿Qué supuso para usted?

—Me santigué cuando dirigí el primer programa. Pensaba: «Dios mío, no saben lo que han hecho poniéndome a mí». Pero estaba Pepe a mi lado. Y eso lo sigo sintiendo ahora cada vez que empieza «Tiempo de Juego».

—¿Cómo es ahora su relación con Pepe Domingo Castaño?

—Pepe es hermano mayor, maestro y amigo del alma. Llevo con él toda la vida. Siendo ya una estrella me recibió como si yo fuera alguien, lo que le hizo más grande aún ante mis ojos. Y me ayudó y enseñó desde el primer día. También es un genio, que inventó una manera nueva de hacer publici-





ÁNGEL DE ANTONIO

dad, coral y divertida. Lo que ahora quieren todos los clientes.

—Han creado un estilo propio que ha logrado enganchar a la audiencia más allá del cambio de cadena. ¿Cuál es la clave?

—Creo que muchos oyentes interpretaron que éramos parte de su día a día y que no querían perderlos. Los que en realidad les necesitamos cada día somos nosotros a ellos. Cada oyente es un tesoro, cada uno te elige por un motivo, cada uno te relaciona con algún momento de su vida, por eso no queremos decepcionar ni a uno solo.

—¿Cree que el EGM refleja fielmente ese seguimiento de la audiencia?

—Lo del EGM llegará. Yo pensaba que sería antes. Ser líderes en redes sociales, pinchazos en internet, publicidad... Al final se refleja en el EGM, supongo. No es algo a lo que le dedique mucho tiempo, porque es una encuesta un poco rara de entender. Por ejemplo, en la temporada anterior salimos líderes

los sábados pero no los domingos. En a última salimos líderes los sábados de 4 a 6. Y dices... «Coño, y porque no de 7 a 8, o de 9 a 11?». Porque los partidos cambian. Nunca juega nadie a la misma hora. No hay que comerse mucho el coco con eso.

—También tienen una legión de seguidores en redes sociales ¿No valora recuperar su cuenta de Twitter?

—Me hice cuenta en Twitter porque me gusta el contacto inmediato con los oyentes, pero duré un día. Tenía 35.000 seguidores creo y unas mil preguntas. Y vi que no iba a poder responder a casi nadie, que al final les iba a decepcionar en lugar de interactuar, así que lo dejé.

—El año pasado fue un año complicado a nivel personal, con el desgraciado incidente que vivieron su mujer y tu hija...

—No me gusta mucho hablar de eso. Mi mujer está mejor pero ha sido un año duro.

## Los Deportes dan a COPE el 40% de su publicidad

El consejero delegado del Grupo COPE, Rafael Pérez del Puerto, afirmó que el equipo de Deportes supone el 40% de la facturación publicitaria de la cadena. Desde su llegada, la inversión global ha aumentado en un 50%, y la audiencia más de un 31%. Cifras sorprendentes que han convertido al deporte en la locomotora del crecimiento de la cadena. Sin aventurarse a dar cifras sobre sus contratos, González afirma «que tienen todos los medios para hacerlo bien». «Curramos lo que podemos y nos alegramos de ayudar a la casa que nos paga y que apostó por nosotros. La conversación para renovar duró un minuto».

—Además de trabajar en radio también ha hecho sus pinitos en televisión. ¿Volvería al medio?

—Nunca cerraría ninguna puerta. Los jefes de Mediaset saben que haré lo que me pidan. Tengo un compromiso eterno de gratitud con Paolo Vasile, Manolo Villanueva y J. J. Santos. Pero se está tan tranquilito en la radio...

—En televisión hay varias periodistas deportivas muy conocidas ¿Qué opinas de las voces críticas con figuras como Sara Carbonero, por ejemplo, que hablan de anteponer la belleza a la profesionalidad?

—A veces parece que tuvieran que pedir perdón por ser guapas. Me parecen debates estúpidos. ¿Es buena? ¿Te gusta cómo te cuenta la información deportiva? Pues eso. Lo demás son tonterías. Y en concreto, en Sara lo admirable es cómo soporta lo de las tonterías, porque los paparazzis están siempre encima. Debe de ser un rollo tremendo.

—¿Por qué en la radio deportiva no hay figuras femeninas tan potentes?

—Nosotros en la radio tenemos a Gemma Santos, Arancha Rodríguez, Silvia Ortiz, Pilar Casado... A mí me parecen buenisimas. Cada vez hay más mujeres en el periodismo deportivo. Así que cada vez está más cerca que sea una mujer quien comande un proyecto.

—¿Hacia dónde va el periodismo deportivo? ¿Qué opina de las nuevas tertulias nocturnas?

—Creo que el periodismo deportivo goza de buena salud. Gracias también a los deportistas españoles, que no paran de darnos emociones. Hay una tendencia al periodismo de bufanda sobre todo en la tele. Pero también en la prensa escrita. Y eso a mí no me interesa nada. Pero no soy yo quien dice lo que está bien y lo que está mal. Lo que gusta y lo que no. Cada uno que haga su producto y el consumidor que elija.





# Els periodistes catalans no avalen l'autocensura religiosa

Una enquesta del 2010 explica que només un 14,2% l'aplicarien

ÀLEX GUTIÉRREZ  
BARCELONA

L'atac contra la revista *Charlie Hebdo* ha fet que es revifí el debat sobre si els mitjans haurien d'imposar-se límits per no ofendre les sensibilitats religioses. En aquest context, una enquesta publicada el 2010 pot servir com a punt de partida per determinar quina és la predisposició dels periodistes catalans a l'hora d'assumir autocensura en aquests assumptes. L'estudi, coordinat per Salvador Alsius (en qualitat de professor de la Universitat Pompeu Fabra), i publicat dins la col·lecció *Lexicon*, va aconseguir la resposta de 1.198 professionals de la informació: una mostra prou àmplia per considerar que els resultats són representatius del sentir de la professió al país.

La constatació més evident és que només una minoria de periodistes catalans (un 14,2%) accepten l'autocensura per no ofendre les creences religioses. És una xifra molt baixa, si es té en compte que un 31,8% dels professionals sí que consideren que l'autocensura és justificable en nom del "bon gust". En aquesta pregunta, el dret a la vida era el més respectat: un 86,3% dels informadors creuen que cal aplicar autocensura si es pot posar algú en perill (per exemple, revelant la identitat d'algú perseguit).

## Els catalanistes, més laxes

L'enquesta va crear dades amb un doble eix ideològic. D'una banda, el tradicional que divideix entre progressistes i conservadors. De l'altra, el que separa catalanistes d'espanyolistes. I les dades mostren conductes diferents. Així, entre els periodistes que es consideren d'esquerres, només un 12,5% estan d'acord a limitar la informació basant-se en justificacions de caràcter religiós. Per contra, entre els professionals conservadors el percentatge s'eleva fins a un 27,3%. A l'estudi es veuen unes proporcions similars si es ponderen les dades per l'adhesió a un projecte nacional o a un altre: els catalanistes tendeixen a ser més permissius i només un 13,5% imposarien límits a les notícies basant-se en consideracions d'ordre religiós. Entre els pe-

## Els motius de l'autocensura

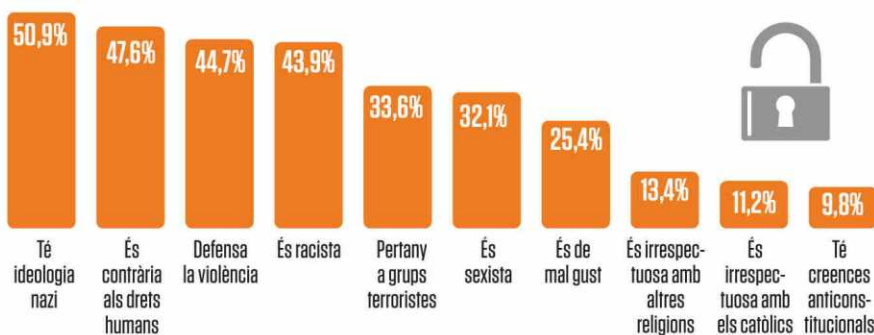
Acceptaria retallar el dret a una informació completa si atemptés o posés en perill...



Predisposició a retirar un element d'una notícia perquè es considera de mal gust si inclou...



Motius pels quals alguns periodistes negarien veu a una font



Font: Elaboració pròpia / Gràfic: ARA

riodistes espanyolistes, un 29,9% es declaraven a favor de traçar un límit amb les qüestions relatives a les creences.

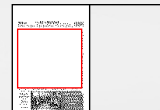
L'enquesta també preguntava específicament per les caricatures de Mahoma, que només un 19,1% dels professionals deixarien de publicar. El percentatge és molt similar al 18,7% que optarien per retirar una caricatura de Jesús. I en tots dos casos són respostes amb molt poca adhesió, comparades, per exemple,

**Dibuixos**  
Un 19,1% de professionals no publicarien caricatures de Mahoma

amb les imatges escatològiques, que són rebutjades per un 88,3% dels enquestats. Això sí, la blasfèmia recull un 42,2% de respostes que avalarien l'autocensura.

El treball també demanava quines fonts se silenciarien. Mentre que un 50,9% ometrien una font d'ideologia nazi en una informació, només un 13,4% ho farien si es tractés d'algú que fos irrespectuós amb les religions no catòliques.





Cuando más de acuerdo estoy con el Papa, va la prensa (cierta prensa, que digo yo poniéndome cachonda y eufemística) y califica sus palabras de traspies. Y eso por tratarse del Papa, pues a otro cualquiera lo habrían puesto a caldo. Las palabras a las que me refiero (las del traspies) saltaron de redacción en redacción acompañadas de las corresponsales comillas. Y es que los pontífices, aunque hablen en hora de asueto, siempre lo hacen entre comillas. Cierto es que el día al que me refiero no habló *urbi et orbi*; ni *urbi et orbe*, que decíamos cuando Roma también se equivocaba.

Esta vez era distinto. Jorge Mario Bergoglio no se había investido de severidad pontificia, ni impartía bendiciones desde el balcón del Vaticano, ni estaba poseído por el dogma del Espíritu Santo y un minúsculo colibrí daba vueltas sobre su cabeza.

Fue a bordo del avión papal, en conversación informal con los periodistas que cubrían su viaje a Filipinas. Alguien sacó el tema de las caricaturas de Mahoma y el Papa Bergoglio entró al trapo. «No se puede provocar... No se puede ofender la fe de los demás... No se puede». Respecto a la libertad de expresión y a la masacre de *Charlie Hebdo*, se mostró más contundente. «Tanto la libertad de expresión como la libertad religiosa son derechos fundamentales, todas las personas tienen derecho a practicar su religión y a decir lo que piensan, pero sin ofender ni insultar. Hay un límite, yo no puedo burlarme de una religión... Ése es el límite». Lo malo vino cuando el Papa Francisco quiso ilustrar la conversación con un ejemplo: «Si el doctor Gasbarri (una persona de su comitiva) dice una mala palabra de mi mamá, puede esperarse un puñetazo. ¡Es normal!».

El puñetazo del Papa Francisco levantó ampollas y hasta hubo quien le recordara para qué sirve la otra mejilla. Seguramente no era el mejor ejemplo, pero de eso enseñada se dio cuenta el Pontífice, que volvió sobre su discurso: «Ma-

## TESTIGO IMPERTINENTE

CARMEN RIGALT



El Papa Francisco y un grupo de periodistas, en el avión que les transportó hasta Filipinas. AFP/POOL

## La prensa española, contra el Papa

Cierta prensa ve las palabras del Papa Francisco como un traspies, como un capote a los yihadistas

Cuando el Pontífice pide respeto para el islam no está justificando la barbarie de unos zumbados

Sonia Castedo gobernó Alicante en pleno auge del 'macarrismo', se pasaba la política por el arco del triunfo

### CASTEDO, DE MISS A MACARRA

Hoguera es como ser Miss del Solsticio de Verano, cuando todo el mundo hace hogueras y las salta.

Para Sonia, el salto de la hoguera fue también el salto a la fama. Ya instalada como alcaldesa de Alicante, a punto estuvo de ser Miss Wikipedia, por su conocida afición a copiar los discursos de la enciclopedia digital. Sonia no hacía ascos a la hora de copiar discursos.

Sonia Castedo es guapa y en su día fue Belleza de la Hoguera (tranquilos: no va de Juana de Arco). Ser Belleza de la

Copiaba a un político y a su contrario, siempre que resultara sonoro. Sus relaciones con la corrupción urbanística la pusieron en el disparadero. La oposición se quedó afónica exigiendo su dimisión. Ella no se arredró. Más bien, al contrario; sacó lo mejor de sí misma (la chulería) y arremetió contra todo el mundo. Era inasequible al desaliento y, bien mirado, se pasaba la política por el arco del triunfo.

El viernes, Sonia acudió a declarar ante el juez. La llegada fue espectacular: un grupo de vecinos le regaló un ramo de flores y puso a sus pies una alfombra de pétalos para que hiciera una entrada triunfal. Hay gente 'pa tó'.

tar en nombre de Dios es una aberración». Menos mal.

Algunos, excitados como estaban con la transcripción de sus palabras, concluyeron que el Papa Bergoglio les echaba un capote a los yihadistas. Para una vez que entendemos al Papa, resulta que le entendemos demasiado. Es el meollo del mensaje lo que incomoda a mucha gente, la idea de la hermandad con el islam, cuya fe abrazan los inspiradores de las matanzas del IS y Al Qaeda. Cierto es que el Papa habla del islam con sus millones de fieles. Pedir respeto para ellos no es justificar la barbarie de unos zumbados que se han fabricado un dios de bolsillo a imagen y semejanza de sus movidas interiores.

Leo también que la espontaneidad le jugó una mala pasada al Papa, pero no es verdad. Con la espontaneidad, lo más que puede ocurrir es que uno diga lo que piensa y, en el caso del Papa, doblemente. Pero muchos no aceptan que el Papa diga lo que piensa. El pensamiento está elaborado desde antes del tiempo y sólo hay que aplicarlo. Los Papas que van de listos terminan mal o no terminan. A los españoles, el Papa debería echarnos de comer aparte. Aquí caen regular los discursos amables sobre el islam. No olvidemos que esta es la patria de Santiago Matamoros.

El Papa ha ocupado una de las líneas de actualidad, mientras en Francia continuaban los homenajes a los asesinados y en España recuperaba actualidad una señora belga que dice ser hija del Rey Juan Carlos. Como el Rey está aforado, los encargados de meterle mano al tema serán los magistrados del Tribunal Supremo. Permaneceremos atentos a la pantalla.

Llevo varias semanas intentando escribir de una persona y, al final, se me echa el tiempo (y el espacio) encima. Se trata de Sonia Castedo, la ex alcaldesa de Alicante, una fenómeno de nuestro tiempo. Gobernó el ayuntamiento en pleno auge del macarrismo (doctrina de los macarras). Ahora que está fuera, en Telecinco podrían hacerla estrella de *Sálvame*. Es lo más parecido a Olvido Hormigos.





**SOCIEDAD** ■ LOS PREMIOS SE ENTREGAN EL PRÓXIMO JUEVES EN UN ACTO EN BARCELONA

# La radio de la Federació de Veïns opta al premio '(Re)coneixements Veïnals'

La Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya destaca la labor social del projecto 'Entre Veïns'

**SILVIA FORNÓS**

El programa de radio *Entre veïns*, producido por la Federació d'Associacions de Veïns de Reus, es uno de los 18 proyectos de toda Catalunya que la Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya (CONFAVC) ha nominado en la primera edición de la *Jornada dels (Re)coneixements Veïnals*. La entidad destaca esta iniciativa reusense por «promover la presencia del movimiento vecinal, por promocionar las entidades vecinales de Reus y sus actividades, y por ser un medio de comunicación abierto a toda la ciudadanía».

«Para nosotros es muy importante que se haya reconocido la labor social y vecinal del programa *Entre veïns* porque supone también un reconocimiento a la labor que desempeñamos en la ciudad», explica Bartolomé Plu-



Imagen de archivo de uno de los programas de 'Entre veïns', producido por la federación reusense. FOTO: FAVR

ma, uno de los cinco colaboradores del programa de radio.

El proyecto arrancó en octubre de 2013, y suma 41 programas por los que han pasado desde representantes del movimiento vecinal de Reus hasta políticos, así como invitados, en función de la actualidad de la ciudad. «Somos un altavoz para expresar los problemas y las necesidades de los

vecinos de la ciudad», asegura Bartolomé Pluma.

La confederación catalana entregará los premios en el encuentro que se celebrará el próximo jueves, 22 de enero, a las 18.30 horas en el Espai Francesca Bonnemasion de Barcelona. El acto de entrega arrancará con la charla *Un urbanisme en clau humana*, a cargo de la arquitecta Itziar Gon-

zález, y será presentado por la presidenta de la Associació de Dones Periodistes de Catalunya, Lina Barber, y del presidente de la entidad, Jordi Giró. También se entregarán dos *(Re)coneixements Veïnals* a las dos experiencias escogidas por votación popular.

■■■■  
sfornos@diaridetarragona.com





## L'amença gihadista

# Estat Islàmic prepara una televisió a internet per captar combatents

■ Reforcen l'estratègia propagandística i emetran les 24 hores de manera ininterrompuda ■ Un periodista britànic segrestat presentarà un programa

### Redacció BEIRUT

Estat Islàmic continua la seva escalada mediàtica. Dominador de les xarxes socials, expert a llançar vídeos impactants amb una acurada estètica (i amb dosis de gran violència) anuncia que, en breu, posarà en marxa un canal de televisió a internet. La notícia s'ha conegut a través de xats gihadistes i d'un comunicat d'Estat Islàmic en què es pot veure la carta d'ajust.

La nova cadena tindrà el nom d'El Califat i el seu objectiu és reclutar combatents. De fet, s'ha anunciat que hi haurà un programa cada dimecres que tindrà el títol de *Temps de reclutament*, en què s'explicaran les diferents experiències d'alguns soldats. El periodista britànic John Cantlie, segrestat el novembre del 2012, va ser protagonista el passat mes de setembre d'un espai que *mostra* la veritat sobre l'organització gihadista.

L'emissora també difondrà material audiovisual produït fins ara per les seves productores. Precisament, una de les seves obres, publicada aquesta



Una imatge recent del líder d'Estat Islàmic, Abu Bakr al-Baghdadi ■ REUTERS

## Quatre detinguts a Grècia

La policia grega va detenir, ahir, quatre persones d'origen àrab en relació a la cèl·lula gihadista desmantellada dijous, en una operació en què van morir dos presumptes terroristes. Segons la premsa local, entre els detinguts hi ha un home de 27 anys, que podria ser el cer-

vell del grup i qui des de Grècia va mantenir un contacte regular amb el grup de Verviers (est de Bèlgica). També es creu que l'home que feia les trucades és germà d'un dels presumptes gihadistes que van morir a mans de la policia en l'operació antiterrorista.

setmana i que ha esgarriat al món, és la imatge d'un nen d'uns 10 anys del Kazakhstan que, suposadament, executa dos es-

pies russos en nom d'Estat Islàmic. L'organització, que ocupa grans extensions de territori entre l'Iraq i Síria, té al seu abast

la tecnologia dels mitjans de comunicació de les zones que ha anat ocupant. Es calcula que, almenys, s'ha fet amb el control de cinc televisions a Mossul, segona ciutat de l'Iraq que va caure en mans dels gihadistes el juny passat.

Estat Islàmic ja té en el seu poder una emissora de ràdio des d'on van anunciar que les noves caricatures de *Charlie Hebdo* eren una "estupidesa". A més, també tenen diverses publicacions a la ciutat siriana de Raqqa, on han instal·lat la capital del seu califat. ■



**Fernando Lacaba Sánchez**

PRESIDENT DE L'AUDIÈNCIA PROVINCIAL DE GIRONA

## LA LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ I ELS SEUS LÍMITS

**L'**horrorós atac mortal a *Charlie Hebdo*, el 7 de gener, posa sobre la taula un etern debat no exempt de polèmiques i diversos parers: Hi ha d'haver límits a la llibertat d'expressió?

Aquesta és la qüestió i com passa en les curses de braus «hi ha diversitat d'opinions». En aquest sentit hem tingut ocasió de llegir parers que titllaven a la revista satírica *Charlie Hebdo* de «revista escombraries», altres opinen que «la religió no és i mai hauria de ser exempta del criticisme» i

un nodrit grup pensa que «la llibertat d'expressió ha d'implicar respecte als altres, no insults desmesurats». La polèmica està servida.

Dins dels principis generals, la llibertat d'expressió consisteix a comunicar els nostres pensaments, idees i opinions i a diferència de la llibertat d'informació, que va referida a les dades d'una determinada realitat, la llibertat d'expressió no és només donar informació sinó que a més és poder formular opinions. El reconeixement d'aquest dret ciutadà, que està molt ben protegit constitucionalment, controla o limita l'estat en l'exercici del seu poder ja que la llibertat d'expressió és el dret que amb més eficàcia pot qüestionar, criticar o protestar contra qualsevol acció arbitrària de l'Estat. Mentre més gran sigui la protecció d'aquest dret, més democràcia s'aconseguirà en una societat.

Com a jurista i ciutadà em crida poderosament l'atenció la diversitat d'opinions tan radicals, unes i tan escasses de rigor, altres, i si bé tots estan d'acord a condemnar l'assassinat indiscriminat d'un grup de periodistes, (com no podia ser d'una altra forma), però, alguns els responsabilitzen del seu propi tràgic final, per l'«ofensiva» incorrecció de les caricatures que publicaven. Tal forma de pensar, em provoca diverses qüestions, com a ciutadà: el respecte és una categoria absoluta?, el que ha

passat té un origen polític?, pot utilitzar-se la sàtira contra el poder?.

Des de la meua faceta de jurista, vull deixar palès, que quan reprenc la qüestió als possibles límits a la llibertat d'expressió, no estic pensant a posar límits a la llibertat de premsa, són dues coses ben diferents i convé aclarir-ho, ni tampoc a l'opinió.

Les democràcies pluralistes i laiques autoritzen la crítica, el qüestionament i fins i tot la mofa de les conviccions religioses i hi ha qui afirma, sense ambigüitats, que en això consisteix la llibertat d'expressió, encara que aquesta sigui atacada, quan va referida a determinats actes polítics o socials. No obstant això, la llibertat d'expressió no és una mena de «patent de cors» que exclouï la responsabilitat dels que distorsionen, desfiguren la realitat, calunien, injurien o atempten contra el dret a l'honor i a la intimitat.

En aquest mateix sentit, s'ha de distingir, també, entre llibertat d'expressió i provocació premeditada i precisament per això és important el poder arribar a conèixer el propòsit de qui exerceix aquest dret, ja que no podem oblidar que, el dret ho és, precisament per «expressar» i no per provocar, d'aquí la denominació de llibertat d'expressió.

Filosòficament la llibertat no es pot concebre sense límits, de manera que és pos-

sible parlar de llibertat precisament perquè hi ha uns límits que la demarquen. Si no és amb límits no té sentit parlar de llibertat. D'altra banda, cada país té les seves lleis i fins i tot hi ha Estats que tenen un marc que regula la llibertat de premsa, és a dir, que posa límits al que pot dir una línia editorial, un periodista, un caricaturista, un cineasta, un escriptor, o fins i tot un artista. La llibertat d'expressió és diferent en cada país i per això, un periodista de Cuba no pot dir el mateix que un de francès i un caricaturista nord-americà té més llibertat que un de xinès, però té més límits que un francès. Així mateix, el 2008, *Charlie Hebdo* va acomiadar **Siné**, un dels seus més importants caricaturistes, per ridiculitzar el fill del president **Nicolas Sarkozy** amb al·lusions que les directives del setmanari van considerar antisemites. El columnista i director editorial del setmanari, **Philippe Val**, va declarar en aquell moment que «hi ha espai per expressar opinions diferents de les meves. Aquest espai, però, està limitat per una carta que proscriu qualsevol declaració racista i antisemita al diari i **Siné** va transgredir aquest límit».

Com veiem la llibertat d'expressió té límits que poden ser amplis o reduïts, dependent de la societat, del model de democràcia i fins i tot del mitjà de comunicació. La pregunta consisteix en si es poden traspasar aquests límits.





## El radar

Joan **Cañete Bayle**

PERIODISTA



### Sí, però

**A**quests són, des de l'atemptat de París, els dies del *Sí, però*: «Per descomptat, ningú amb sentit comú justifica actes com els de París, però si els volem eradicar potser és hora d'actuar en el perquè i no tant en el com» (**Chai-mah Mohamed**, estudiant de 19 anys). «No dubto que entre els musulmans hi hagi molt bona gent, però el cert és que el nivell del terrorisme entre ells no fa més que augmentar. (...) L'islam sembla haver-se quedat ancorat en l'època de les croades» (**Llorenç Gil**, jubilat de 69 anys). «*Je ne suis pas Charlie*, ja que no m'agrada ni comparteixo la ironia ni la sàtira que han utilitzat parlant de la meua religió (...) però, òbviament, no comparteixo i condemno el terror, els assassinats i la violència que s'ha viscut a França aquests dies» (**Farah al Hana**, filòloga espanyola, 25 anys). «No aprovaré mai un acte de violència, i encara menys quan es treu la vida a un ésser humà. Però no em reconec en la falsa llibertat d'expressió de *Charlie Hebdo* perquè jo no em burlaria dels sentiments d'altres persones per fer periodisme» (**Santiago Blanco**, informàtic de 44 anys de Badalona). Fins i tot el **papa Francesc** s'ha apuntat al *Sí, però*: «Cada persona no solament té la llibertat, sinó l'obligació de dir el que pensa per recolzar el bé comú (...) Però sense ofendre».

En la conversa pública després dels atemptats de París, hi ha una idea majoritària (vivim un xoc de civilitzacions entre l'islam i l'Europa il·lustrada) i tres arguments que podríem anomenar políticament correctes: la llibertat d'expressió és intocable; qualsevol assassinat és injustificable; no s'ha de culpar l'islam com a conjunt pel que facin uns extremistes. Però que aquests arguments siguin els políticament correctes (i per saber que ho són, és tan senzill com buscar-los en el discurs de les autoritats, allà els trobaran, des de **François Hollande** fins a **Angela Merkel**) no significa que siguin els majoritaris en la conversa. Es fan servir, però immediatament es matisen amb el *sí, però*: la llibertat d'expressió sí que té límits en el respecte a les religions (adeptes de totes les creences coincideixen en aquest punt, per exemple); els assassinats no tenen justificació però sí que tenen causes i raons; tots els musulmans no en són cul-

pables però l'islam sí que té un problema amb les llibertats.

Els *Sí, però* poden ser defensius, poden aportar idees noves a la conversa i poden ser ofensius (el famós «Jo no sóc racista, però...» previ a un discurs que és racista i que sol presentar-se com «sense complexos»). També poden ser significatius de quina és la pressió social, com aquelles introduccions en què es condemna el terrorisme i la violència abans de poder entrar a debatre sobre els límits de la llibertat d'expressió, aquells circumloquis inicials en què és imprescindible donar compte d'una sèrie d'obvietats (o que haurien de ser obvietats, com declarar-se demòcrata i defensor dels drets humans, renegar dels fanatismes i abominar del racisme) per defensar a continuació arguments com el fet que s'ha d'obrir un debat sobre la relació entre religió i llibertat d'expressió, que hi ha causes polítiques,

En la conversa després de 'Charlie Hebdo' molts contextualitzen abans d'emetre les opinions

Com a forma de violència, el terrorisme aniquila els matisos de la discussió pública

econòmiques i socials del gihadisme, que és necessari millorar els mecanismes d'integració de la immigració.

En una introducció d'aquest tipus es posa de manifest el mal que fan els atemptats terroristes, com a forma de violència que són, en la conversa pública: a més a més de vides, les bombes i els trets destrueixen la conversa, aniquilen els matisos, la converteixen en un pur assumpte d'irreconciliables *ells i nosaltres*. Per això, davant atemptats com el de *Charlie Hebdo*, la idea del xoc de civilitzacions funciona tan bé: la reconeixen perquè, a diferència dels que volen introduir matisos grisos o ensenyar com es veu l'assumpte amb altres ulls, amb prou feines necessita usar el *Sí, però* més enllà que aquell que serveix per negar la islamofòbia. ≡

@jcbayle

WWW.

www.elperiodico.cat/es/temes/radar





# Iglesias acusa Díaz de vetar-lo a Canal Sur

*El líder de Podem desafia la presidenta andalusa a un debat*

**ADOLFO S. RUIZ**

Sevilla

Pablo Iglesias va acusar ahir públicament la presidenta d'Andalusia, Susana Díaz, d'haver vetat una entrevista que tenia acordada a Canal Sur, i la va desafiar a fer un debat amb ell, "si s'atreveix", perquè "mana més que Pedro Sánchez". La direcció de la Ràdio Televisió d'Andalusia (RTVA) va intervenir en l'acusació i va negar rotundament que hagués concertat cap entrevista amb Iglesias.

"Us donaré un primer titular de la meva intervenció: Canal Sur torna a donar la campanada", va dir el líder de Podem ahir a Sevilla. Iglesias va recordar que quan va anar a Barcelona TV3 li va fer una entrevista. "Ara que sóc a Sevilla, havíem acordat que Canal Sur també me'n fes una. Però m'han comentat alguns treballadors de Canal Sur que Susana Díaz va trucar divendres a la nit a la direcció de l'emissora per dir que 'a la meva televisió no s'hi entrevista el cuetes'", va assegurar Iglesias.

El líder de Podem va protagonitzar al Palau d'Exposicions de Sevilla un míting multitudinari al qual van anar prop de 4.000 persones. Les entrades per a l'acte, adquirides per internet, es van esgotar en només quatre hores. La secretària general a Sevilla, Begoña Gutiérrez, a la picota per les seves declaracions sobre la Setmana Santa, va ser l'encarregada de presentar un acte en què també va intervenir l'eurodiputada Teresa Rodríguez, que aspira a liderar la formació a Andalusia després d'haver arribat a un pacte amb el sector d'Iglesias.



JULIO MUÑOZ / EFE

**Pablo Iglesias, després de la intervenció d'ahir a Sevilla**

Al marge d'algunes dades que demostraven, segons l'opinió d'Iglesias, el retrocés econòmic i social d'Espanya des del 2007 fins ara sota els governs de PP i PSOE, tant la seva intervenció com la de Teresa Rodríguez van estar molt centrades a criticar la pre-

**Iglesias es burla de Sánchez, que veu "perdut" perquè no sap "on va" i a les ordres de Díaz**

sidenta d'Andalusia, Susana Díaz, i el secretari general del PSOE, Pedro Sánchez, del qual va dir que "habitualment està perdut, com li va passar l'altre dia a Washington. A Podem, al contrari, sabem perfectament on volem anar i on no", va assenyalar.

"Mariano Rajoy ha estat a Grècia en suport del líder conservador Samaràs, nosaltres donem suport a Syriza, però a qui dona suport el PSOE i Pedro Sánchez a les pròximes eleccions?", es va preguntar Pablo Iglesias, que no va fer cap esment de temes d'actualitat com el procés sobiranista català o els recents atemptats gihadistes a Europa.

Davant un auditori totalment entregat, malgrat el retard del començament de l'acte de més de mitja hora, Pablo Iglesias va recordar que ahir feia un any del naixement de Podem. El líder de la nova formació va animar la gent a fer cap a la manifestació del dia 31 "perquè Madrid necessita comptar amb l'encís de Sevilla en una concentració en què no protestarem gens. Ja hem protestat molt. Ara direm als de la casta que el seu temps s'acaba, que aquest país necessita un govern decent".●





## EL DEFENSOR DEL LECTOR



**Josep Rovirosa**

# Pàgina amb luxe i fam

**D**es d'una mirada particular sobre les pàgines del diari, el lector Antonio Bertran Cañas proposa una reflexió interessant: "En l'edició d'ahir -escriu- hi ha un anunci que incita al gran luxe de gaudir d'un *wellness* d'un hotel de 5 estrelles i a sota mateix n'hi ha un altre d'Intermón Oxfam demanant ajuda per pal·liar la fam al món". (28 de desembre, pàg. 59). El lector qüestiona si no hauríem de mostrar una major sensibilitat social a l'hora de fer coincidir uns anuncis amb dos missatges tan xocants i pregunta si ningú no té en compte aquesta visible contradicció.

Sense cap mena de dubte, vista amb els ulls del lector Antonio Bertran, la pàgina genera certa angoixa. Però els fulls d'un diari no són més contradictoris que la mateixa realitat ni mostren cap altre desequilibri dels que ja bateguen en la nostra societat. Dit això, val la pena explicar per què es va produir la coincidència, com s'insereix la publicitat en un diari i quins són els condicionants en aquest procés.

El llibre d'estil de *La Vanguardia* deixa explícitament aclarir que "la publicitat ha de quedar separada de la informació amb claredat, tant visualment com quant als continguts" i preveu, també, possibles incompatibilitats entre els textos periodístics i els publicitaris. Així, adverteix que "un anunci no pot aparèixer a la mateixa pàgina" en la qual "es publica una informació sobre allò que s'anuncia" i ho explica amb un exemple: "No ha de coincidir la crítica d'una pel·lícula amb l'anunci d'aquesta". Però no diu res sobre la coincidència entre anuncis.

La col·locació de la publicitat al diari va a càrrec de la secció de Producció i ho fa amb criteris derivats de la contractació de cada original. La pràctica diària segueix la lògica de no inserir en espais propers anuncis de marques del mateix sector i, de

vegades, a canviar-ne la ubicació perquè, en revisar el diari, la informació entra en conflicte amb la publicitat. La casuística és enorme. Fa poc, per exemple, coincidien en una mateixa pàgina una informació sobre un cas de pederàstia amb la publicitat d'un tractament contra la disfunció erèctil

### Un lector adverteix de la desafortunada coincidència de dos anuncis en els quals es publiciten l'abundància i la misèria

amb el reclam "sexe és vida". No es va arribar a publicar perquè l'anunci va saltar a una altra pàgina per evitar el que podria haver semblat un acudit fàcil o una broma de mal gust.

Però tornem als dos anuncis on el luxe xocava amb la fam. Per diverses raons, hi ha pàgines en les quals queden espais en blanc i això és el que va passar aquell dia. L'Agenda té reservat un espai amb una alçària fixa per a publicitat. L'anunci contractat era més petit i el buit es va cobrir amb un "recurs" que, en argot periodístic, no és altra cosa que una publicitat gratuïta. Els "recursos" solen aprofitar-se per promocionar productes de la casa, però també per anunciar campanyes d'organitzacions humanitàries. El diari posa a la seva disposició aquests espais en blanc i les oenagés publiciten les seves activitats.

El diari té l'obligació de vigilar que el contingut dels anuncis s'ajusti a l'ètica publicitària i "comprovar l'autoria i l'origen del client", tal com explicita el llibre d'estil. El contrast entre els dos missatges no va semblar problemàtic perquè, encara que contradictoris, els anuncis no tenien res objectable. Però és bo que la sensibilitat dels lectors ens posi alerta, per disposar, així, de més riquesa de punts de vista.●

Els lectors poden escriure al Defensor del Lector (defensor@lavanguardia.es) o trucar al 93-481-22-99





## EL OYENTE

LUIS OZ

*El límite de la libertad*

¿Aprueba o desaprueba la portada de esta semana de *Charlie Hebdo*? ¿Y el resto de las viñetas del semanario que millones de musulmanes consideran ofensivas? ¿Habría emitido usted la imagen del terrorista rematando en el suelo, en París, al policía? ¿Cuál es el límite de la libertad de expresión? ¿Quién, cómo y cuándo puede establecerlo?

Son sólo algunas de las cuestiones que, tras la matanza del día 7 en *Charlie Hebdo*, han vuelto a la palestra. Ayer, en la tertulia de humoristas gráficos de la Ser, Jose M<sup>a</sup> Pérez, Peridis, criticó la última portada de los colegas franceses.

«Me duele mucho lo que está pasando», dijo. «Ya ha habido cuatro muertos, iglesias quemadas... Hemos hecho sacrosanta la libertad de expresión y no entendemos la cultura de los musulmanes, que es una cultura anicónica, todo lo contrario de la nuestra. No es sólo una cuestión religiosa. Es un problema cultural y, cuando no se respetan sus sentimientos, les ofendemos profundamente».

«Suscribo lo que dices», respondió Julio Rey, «pero... siempre defenderé el derecho a publicar». Aleix Salgó: «La libertad de expresión para nosotros es sagrada». Mauro Entrialgo: «La globalización ha multiplicado el impacto de lo que hacemos y hay que tenerlo en cuenta». Rey: «El problema está en definir el límite del límite».

En su introducción al debate, José Martí recogía el testimonio de un superviviente de *Charlie Hebdo* -«me gustaría ver la reacción de la gente a medida que pase el tiempo»- y concluía: «La emoción siempre tuvo fecha de caducidad».

En un conflicto tan complejo no ha habido que esperar demasiado. «Cuando hago una viñeta, tengo que pensar en las consecuencias», insistió Peridis. «Entonces no la haces», respondió Rey.

Anteanoche en la Cope, el profesor Rogelio Alonso, director del Master sobre Terrorismo de la Universidad Juan Carlos I, subrayaba la necesidad de un cuidado máximo en el tratamiento de imágenes que pueden reforzar a los terroristas.

«No se debía haber publicado la imagen del terrorista disparando contra el policía en el suelo a la entrada de la revista», insistió. «No lo tengo tan claro, pues muestra el verdadero rostro del terrorismo y une a una nación», explicó Angel Collado. «La ética puede estar en contradicción con el valor de la noticia», comentó Manuel Marín.

«Estoy de acuerdo con Rogelio», dijo Javier Fernández Arribas: «Cuando hablo con psicólogos, guardias civiles, policías... Todos lamentan el daño que hacen estas imágenes y cuánto ayudan a los terroristas en su objetivo prioritario, que no es otro que el de aterrorizar».



### CERRARIA TV3

## Dolors Monserrat propone celebrar catalanas y generales el 27-S

ABC BARCELONA

La vicepresidenta tercera del Congreso y dirigente del PPC, Dolors Monserrat, sería partidaria, a título personal, de que las elecciones generales se convocasen el próximo 27 de septiembre, coincidiendo con las autonómicas catalanas. En declaraciones a la cadena COPE en Cataluña, Dolors Monserrat cree que «la gente está harta y no quiere más elecciones», por lo que ha opinado que sería una buena oportunidad realizar ambos comicios en un mismo día, ya que técnicamente es posible hacerlo.

La dirigente del PPC afirmó que el presidente de la Generalitat, Artur Mas, y el líder de ERC, Oriol Junqueras, han convocado elecciones anticipadas «para salvarse». A su juicio, Mas ha «fracasado» en su gestión de gobierno, mientras que ERC ha demostrado que sólo le importa la independencia y no que suba o baje el gasto social o la corrupción, como demuestra al vetar que comparezca el presidente catalán en la comisión del «caso Pujol».

Como ciudadana, sería partidaria de «cerrar» la televisión pública catalana si continúa con su «falta de pluralidad» y que esta opinión la extendería a cualquier televisión pública que incurriera en falta de pluralidad. Precisó que sus críticas se dirigen exclusivamente a la dirección de la televisión catalana y, en ningún caso, cuestiona la profesionalidad de sus trabajadores.





## Evolución económica de las teles autonómicas

	APORTACIÓN PÚBLICA (MILLONES DE EUROS)					VARIACIÓN		INGRESOS POR PUBLICIDAD Y OTRAS VENTAS (MILLONES DE EUROS)					
	2011	2012	2013	2014	2015	2011-2015 (%)	2014-2015 (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2011
Corporación Catalana de Medios Audiovisuales	309,61	275,53	246,78	245,38	247,93	↓ -19,92	↑ 1,04	115,95	105,21	73,90	70,68	73,52	-9,48
Radio Televisión de Madrid	78,86	78,86	70,98	69,88	68,78	↓ -12,78	↓ -1,56	25,03	15,90	9,31	10,51	11,52	-34,30
Radio Televisión de Andalucía	155,80	122,00	118,00	113,62	112,00	↓ -28,11	↓ -1,43	62,70	40,94	23,48	27,40	22,22	-10,80
Radiodifusión y Televisión Extremeña*	30,00	24,46	30,36	23,60	23,75	↓ -20,83	↑ 0,62	0,77	0,56	0,65	0,39	0,51	-
Radiotelevisión Vasca**	134,10	123,90	105,13	107,63	109,87	↓ -18,07	↑ 2,08	18,50	16,20	13,80	12,56	-	-6,77
Ente Público de Radiotelevisión de las Islas Baleares	43,20	30,00	29,30	32,10	32,60	↓ -24,54	↑ 1,56	-	0,45	-	0,50	1,50	-
Radiotelevisión de Galicia (CRTVG)***	102,34	100,34	94,07	90,32	95,88	↓ -6,31	↑ 6,16	13,85	13,85	7,85	7,79	8,33	-
Radiotelevisión de Castilla La Mancha	55,70	40,30	38,30	36,60	36,60	↓ -34,29	↑ 0,00	8,54	6,85	5,18	3,62	4,89	-
Radio Televisión del Principado de Asturias	32,27	32,27	23,07	20,40	20,00	↓ -38,02	↓ -1,96	-	-	-	-	-	-
Corporación Aragonesa de Radio y Televisión	55,35	45,00	42,40	43,00	44,90	↓ -18,88	↑ 4,42	8,45	8,70	3,90	3,60	3,67	-
Radiotelevisión Valenciana (en liquidación)	122,72	97,08	75,80	181,00	90,00	↓ -26,66	↓ -50,28	53,08	51,10	7,11	0,00	0,00	-
Radiotelevisión de Canarias****	38,66	37,02	33,37	33,90	38,18	↓ -1,23	↑ 12,64	-	3,13	3,13	4,24	4,63	-
Radiotelevisión de Murcia****	35,11	26,40	7,50	7,09	5,51	↓ -84,31	↓ -22,26	-	2,50	0,35	0,40	0,30	-
<b>TOTAL</b>	<b>1.193,72</b>	<b>1.033,16</b>	<b>915,07</b>	<b>1.004,52</b>	<b>926,01</b>	<b>↓ -22,43</b>	<b>↓ -7,82</b>	<b>306,87</b>	<b>265,39</b>	<b>148,66</b>	<b>141,69</b>	<b>131,09</b>	<b>-</b>

(\*) En 2013 la aportación pública fue de 30.363 millones de euros y los ingresos de publi. (\*\*\*) A la televisión van 87,63 millones (85,9 millones en 2014), a la radio, 17,127 millones y a Radio Vitoria se destina una subvención de 3,11 millones de euros. (\*\*\*\*) Pese a lo presupuesto en 2014, la televisión canaria en realidad ha recibido de la región en 2014 37,5 millones de euros frente a los 33,9 millones previstos. (\*\*\*\*\*). El presupuesto de 2014 de la televisión murciana se ha revisado hasta tres veces hasta llegar a los 7,838 millones de euros en diciembre.

Fuentes: presupuestos generales de cada comunidad autónoma, Barlovento Comunicación, Infoadex

# Las teles autonómicas mantienen las subvenciones en pleno año electoral

### Los Gobiernos regionales, sin Valencia, suben un 1,5% la aportación pública hasta los 836 millones

África Semprún MADRID.

Las Comunidades Autónomas *aparracan* los ajustes en sus televisiones en pleno año electoral, pese a las pérdidas que arrojan. Las doce radiotelevisiónes regionales que siguen abiertas —Canal Nou (Valencia) está en proceso de liquidación— se llevarán, al menos, 836 millones de euros de las arcas públicas en 2015, un 1,5 por ciento más que en 2014. El leve alza de las subvenciones contrasta con la política de austeridad puesta en marcha desde 2011, que se ha llevado por delante unos 2.850 puestos de trabajo y ha obligado a las autonomías a reducir su aportación conjunta por debajo de los 1.000 millones de euros.

Si se incluye la Radiotelevisión de Valencia (RTVV) en el agregado, los trece entes autonómicos costarán este año 926 millones a las arcas públicas, un 7,8 por ciento menos que en 2014, cuando la Generalidad que preside Alberto Fabra se vio obligada a inyectar 181 millones para hacer frente al ERE y la deuda de la cadena. Este año destinará 90 millones al cierre. A su vez, la aportación directa prevista por los Gobiernos regionales apenas supone una rebaja del 22,4 por ciento con respecto a 2011, cuando destinaron 1.193,7 millones.

Desde que el Ejecutivo que preside Mariano Rajoy instó a meter

**146**  
MILLONES DE EUROS

La Generalitat de Cataluña ha presupuestado 146 millones para pagar a la plantilla de su radio y televisión, un 5,1 por ciento más que lo previsto en 2014. Ha elevado en 2,5 millones la aportación pública.

**-5,93**  
MILLONES DE EUROS

Corporación Catalana de Mitjans Audiovisuales prevé unas pérdidas de 5,93 millones de euros para el año 2014 ante la caída de los ingresos publicitarios.

**-28,75**  
MILLONES DE EUROS

Radio Televisión de Andalucía (RTVA) prevé cerrar 2015 con un déficit de 28,75 millones de euros. La cadena, que tiene una plantilla de 1468 trabajadores, recibirá de la Junta una subvención de 112 millones.

la *tijera* en los entes autonómicos y abrió la puerta a su cierre, privatización o venta en 2012, muy pocas autonomías se han puesto manos a la obra en serio para poner coto a las altas plantillas, el déficit y la deuda. Y ahora, con los comicios a la vuelta de la esquina, no sólo han decidido mantener los presupuestos sino que en algunos casos los han elevado y han abierto la puerta a eliminar las bajadas salariales aprobadas en 2012, como en el caso de Andalucía o el País Vasco.

La Generalitat de Cataluña, que este año recibirá otros 8.000 millones del Fondo de Liquezión Autonómica (FLA) ante sus problemas financieros, prevé gastar al menos 247,9 millones de los contribuyentes en mantener su televisión autonómica, lo que supone el 30 por ciento del total de las subvenciones que van a recibir las autonómicas sin contar con Valencia. La Corporación Catalana de Mitjans Audiovisuales (CCMA), que es la televisión autonómica más cara de España y uno de los principales medios de propaganda del Gobierno formado por CiU y Esquerra Republicana (ERC), recibirá así 2,55 millones de euros más de la Generalitat que en 2014 ante el alza de los gastos de personal que suman 146 millones frente a los 138,9 millones de 2014.

A estos fondos hay que sumar los, al menos, 100 millones de euros que

el Ejecutivo de Artur Mas ha presupuestado para subvencionar a los medios privados catalanes en año electoral —Mas anunció la semana pasada que adelantaba las elecciones a septiembre de 2015—.

Desde 2011, la matriz de TV3 ha tenido que apretarse el cinturón ya que los ingresos por publicidad han descendido más de 36 por ciento hasta los 73,5 millones previstos para 2015 y la aportación regional se ha reducido un 19,9 por ciento desde los 309 millones de 2011.

El ajuste aprobado por el ente, que ha supuesto la destrucción de 249 puestos de trabajo (tiene una plantilla de 2.358 personas), no ha permitido a la Corporación salir de *números rojos* y prevé cerrar 2014 con un déficit de seis millones de euros, que se suman a los más de 23 millones perdidos en el ejercicio 2013. Así, a los fondos presupuestados hay que sumarle la deuda que contraen las corporaciones regionales para hacer frente a sus pérdidas que finalmente son pagadas por los Gobiernos.

#### Levantar el ajuste salarial

La Junta que ahora preside Susana Díaz, que ha amenazado con adelantar las elecciones a este año, alejó desde el primer momento el fantasma de los ajustes drásticos de la Radiotelevisión de Andalucía (RTVA) y de cara a la 2015 ha ele-

vado levemente el presupuesto de gastos pese a la caída de los ingresos publicitarios prevista. Para cuadrar los presupuestos, la Junta ha aprobado un déficit de 28,7 millones para 2015, unos seis millones de pérdidas más que las previstas para 2014.

Así, los *números rojos* que arrojan para este año las cuentas de la radiotelevisión andaluza se deben a que el presupuesto de gastos asciende a los 164 millones de euros mientras que los ingresos, entre publicidad (22,2 millones) y contrato programa (112 millones) apenas suman los 134 millones. Ante estos desequilibrios, la dueña de Canal Sur, lejos de apostar por la austeridad, ha abierto la posibilidad de desbloquear este año la reducción de un cinco por ciento del salario de los empleados. Así, la partida de gastos de personal, que asciende a los 83,9 millones de euros, incluye un incremento de 2,7 millones en previsión de un levantamiento del recorte del 5 por ciento de la masa salarial del personal. A su vez, hay que destacar que la Junta blindó los sueldos de los altos cargos de la radiotelevisión.

Desde que empezó la crisis, el Ejecutivo andaluz es uno de los que menos ha tocado su televisión. La Junta firmó un contrato programa

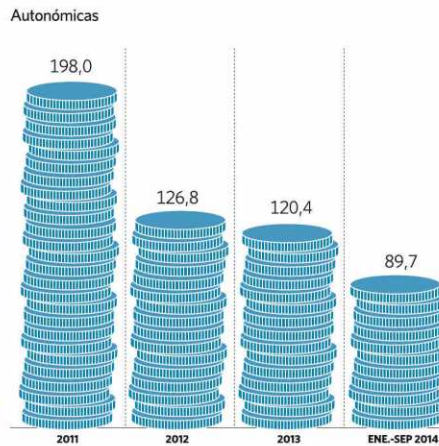




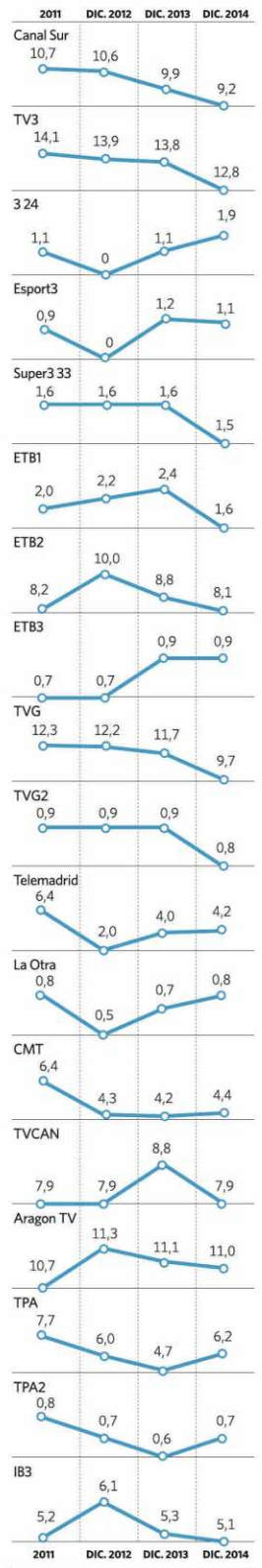


RESULTADO PREVISTO (MILLONES DE EUROS)				PLANTILLA			VARIACIÓN 2011-2015 (%)	
2012	2013	2014	2015	2012	2015			
-	-22,96	-5,93	0,00	2.607	2.358			-9,55
-38,54	-5,98	6,58	-3,19	1.165	360			-69,10
-30,56	-26,00	-22,01	-28,75	1.580	1.468			-7,09
-	-	-	-	130	184			41,54
-7,17	-7,40	-7,19	-4,93	987	979			-0,81
-	-	0,67	0,03	49	108			120,41
-	-	0,00	0,00	1.089	933			-14,33
-	-	0,00	0,00	441	444			0,68
-	-	-	-	100	-			-
-	-	-	-	-	-			-
-	-	-	-	1.608	80			-95,02
-	-	-	-	129	87			-32,56
-	-	-	-	86	64			-25,58

Evolución inversión publicitaria en las autonómicas (millones de euros)



Audiencia en porcentaje



para tres años de unos 113 millones anuales tras llevar a cabo unos pequeños ajustes que incluían el cierre de Canal Sur 2 y la amortización de puestos de trabajo. En 2012, la plantilla del ente era de 1.580 personas y ha empezado el año 2015 con 1.468 trabajadores. La reducción se debe a jubilaciones y contratos temporales no renovados, aunque ha habido algunas salidas voluntarias, que los sindicatos califican "de despidos encubiertos".

Pese a los leves recortes puestos en marcha ante la caída del 65 por ciento de los ingresos publicitarios

en los últimos cuatro años y la reducción de unos 43 millones del contrato programa con respecto a 2011, cuando alcanzó los 155,8 millones de euros, RTVA se ha convertido en una máquina de perder dinero. La Corporación andaluza registró unos números rojos de 26,4 millones en 2013, 4,4 millones más de lo previsto, que se suman a los 22 millones de pérdidas presupuestadas para 2014 y el déficit de 28,75 millones estimado para este año.

La Radiotelevisión del País Vasco (EiTB) también prevé cerrar el ejercicio 2015 con unos números rojos de cinco millones de euros, en línea con los últimos tres años, y un leve aumento de la aportación pública con respecto a 2014. EiTB va a recibir este año 109,87 millones de eu-

ros de las arcas públicas, un 2 por ciento más que el año pasado y un 18 por ciento menos que hace cuatro años cuando se llevó 134 millones de euros. A un año de que se celebren los comicios en el País Vasco, el Ejecutivo que preside Iñigo Urkullu ha elevado un dos por ciento la subvención a su televisión que se llevará 87,63 millones de euros.

En estos años de crisis, la radiotelevisión apenas ha metido tijera en la plantilla: los gastos de perso-

### Cataluña eleva en 2,5 millones la aportación a su tele y Andalucía prevé subir los sueldos

nal se mantienen en los 55 millones con una plantilla media de 979 trabajadores y este año se va a devolver parte de la segunda paga extra suprimida en 2012.

El ente gallego es el cuarto que más fondos recibe de las arcas públicas. En 2015 se llevará 95 millones de euros, un 6,16 por ciento más que en 2014 para hacer frente a los mayores gastos en contenidos y tributos. Con respecto a 2011, la Radiotelevisión de Galicia (CRTVG) ha visto como la aportación regional descendía un 6,3 por ciento desde 102 millones de euros y su plantilla se ajustaba un 14,3 por ciento, pasando de los 1089 empleados a los 933 trabajadores actuales.

En esta línea,

la Radiotelevisión Canaria (RTVC) recibirá más dinero en 2015. El Gobierno regional ha consignado en los presupuestos 38,2 millones para el ente, cerca de 4,3 millones más que en 2014. Una partida a la que hay que sumar otros 1,6 millones de la partida de I+D+i, que se usan para afrontar gastos de la televisión. El alza de la subvención responde a que ya en 2014 el Gobierno de Paulino Rivero se vio obligado a inyectar fondos extra.

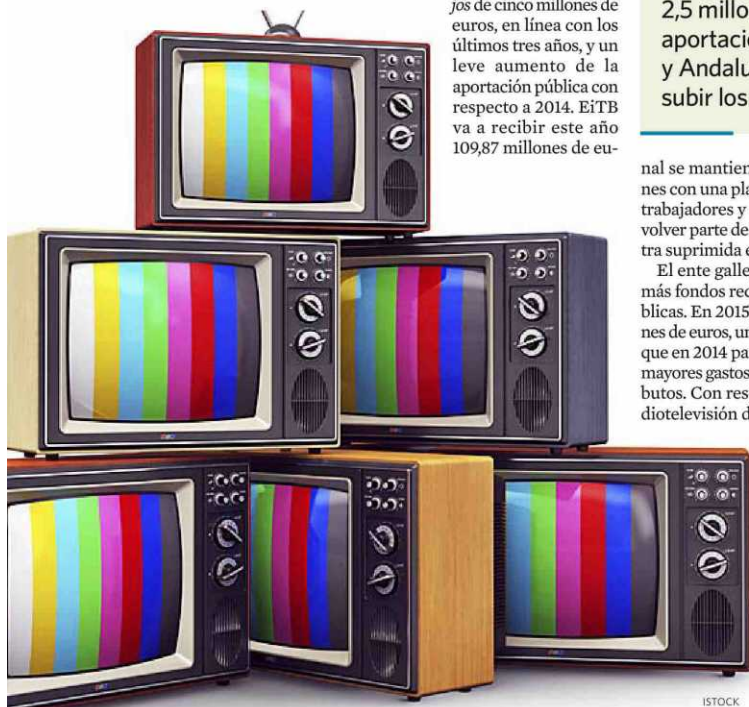
La otra cara de la moneda de las autonómicas son Madrid, Murcia y Valencia. El ente madrileño, dueña de Telemadrid, llevó a cabo un ERE de 860 personas para cortar de raíz sus elevados gastos personal. Aunque el contrato programa apenas se ha reducido en 10 millones de euros entre 2011 y 2015 hasta los 68,78 millones, el ente ha puesto coto a las pérdidas y a la elevada deuda que le obligaba a pedir rescates a la Comunidad de Madrid y le llevó a tener un pasivo de más de 240 millones de euros y pérdidas por encima de los 100 millones.

Tras los ajustes la situación ha cambiado y de cara a 2015 se prevén unos gastos de 97 millones (una parte esta provisionada de años anteriores para pagar el ERE) y unas pérdidas de 3,19 millones debido al alza de las indemnizaciones y la readmisión de personal tras la sentencia del Supremo que declaró nulo el ERE.

Valencia es la única que ha echado el cierre a su televisión después de que el juez declarara ilegal su ajuste que afectaba a un millar de trabajadores y Murcia es la única que ha abierto un concurso para privatizar su gestión.

#### Con información de:

Carlos Pizá (Sevilla) y Javier Alfonso (Valencia)



ISTOCK





# TVE i la purga catalana

**TERTÚLIES** Acomiaden Cristina Puig, presentadora d'El debat de La 1' per motius ideològics, ja que s'havia queixat de falta de pluralitat • **RÀDIO 4** Van acomiadar Xantal Llavina després de demanar-li continguts d'entreteniment i menys entrevistes polítiques • **RELLEUS** El nou director de RTVE a Catalunya és l'excap de comunicació del PP català

Gemma Busquets  
BARCELONA

**P**assat el 9-N però amb la vista posada al 27 de setembre. El procés continua i l'ofensiva del govern espanyol del PP contra els mitjans catalans i contra RTVE a Catalunya, també. L'acomiadament, dimecres, de la periodista Cristina Puig perquè s'havia queixat de falta de pluralitat en *El debat de La 1*, programa del qual n'era la presentadora, ha posat en evidència l'estratègia de silenciament veus crítiques en les tertúlies i programes polítics de la cadena pública estatal. "Ja se m'havia avisat que seria un any complicat i que no emprenyés", va destacar Cristina Puig l'endemà del seu comiat fulminant, afegint que el "dret a la discrepància" l'havia exercit sempre que ho havia cregut oportú en determinats debats. Sobre la tria de continguts i tertulians del programa, Cristina Puig va destacar que es decidien en els despatxos entre el director, el cap d'informatius i tot passava pel filtre de la direcció del centre. "Des que es diu *El debat de La 1* i no el dirigeix Francesc Cruanyes [el van rellevar el 2012] mai s'ha fet reunió de redacció", va relatar la periodista. També va voler incidir, però, que mai per l'orella li havien manat que no fes determinada pregunta. Fonts de TVE, per la seva part, van defensar l'acomiadament: "El director havia anat observant pràctiques irregulars, constitutives d'una falta molt greu i continuada, la qual cosa ha provocat un acomiadament disciplinari." El portaveu del PSOE a la comissió mixta de control parlamentari a RTVE, Germán Rodríguez, ja ha sol·licitat a la corporació conèixer els "motius concrets" del cas.

A Cristina Puig se l'ha despatxada tres mesos després de l'arribada d'un nou director a TVE a Catalunya, Eladio Jareño, que era, fins al seu nomenament, coordinador de presidència i comunicació del PP de Catalunya i home de confiança d'Alicia Sánchez-Camacho. Segons recordava divendres en un comunicat el Grup de Periodistes Ramon Barnils, "l'entrada de Jareño a la direcció de la cadena pública ha comportat un enduriment en el control



Cristina Puig en un debat el 2012 amb Albert Rivera i Alfons López Tena. A baix, el director de TVE a Catalunya, Eladio Jareño, i Xantal Llavina. ■ RTVE

i la censura als professionals de TVE a l'hora de desenvolupar les seves tasques". També el consell d'informatius de TVE va mostrar el seu rebuig contra el que ha considerat un acomiadament que "afecta directament al dret dels professionals de RTVE d'oferir una informació plural i independent". L'òrgan

**TVE** defensa que s'ha fet fora Cristina Puig per una falta molt greu i continuada d'"ingerències i indisciplina"

representatiu dels treballadors de TVE ha denunciat els últims mesos la manipulació i l'ús partidista de la tele pública recollint 1.500 signatures o fent plantades als passadissos de Torrespaña com a protesta pels nomenaments a l'àrea d'informatius. A l'octubre, José Antonio Álvarez Gundín, exresponsable d'opinió de *La Razón*, va ocupar el càrrec de nou cap d'informatius de TVE.

El cas de Cristina Puig no és, però, el primer. L'estiu passat, la direcció de Ràdio 4 va decidir prescindir després de tres temporades del magazín de tarda *Directe 4.0.* amb Xantal Llavina al capdavant argumentant "canvi d'aires" en la programació. L'espai havia rebut diversos reconeixements com ara el Premi Ràdio Associació de Catalunya i havia fet augmentar l'audiència d'una ràdio que tot i ser pionera en català s'havia mantingut en els últims 30 anys amb un perfil residual. En el seu comiat en antena, Xantal Llavina va explicar que des de la segona temporada se'ls havia demanat que deixessin de fer "entrevistes polítiques per fer un programa més d'entreteniment". "Ho vàrem entendre i respectar", va dir Llavina, que va seguir també amb les tertúlies d'actualitat, "en què hi han estat tots els pensaments polítics". Així, el setembre del 2013 Xantal Llavina va entrevistar la medallista de natació sincronitzada Ona Carbonell, que va

**Llaç taronja** és el símbol de la lluita dels treballadors de TVE contra la manipulació informativa. L'actriu Loles León el va lluir en la tertúlia 'Amigas y conocidas' l'11 de desembre i ja no ha tornada a col·laborar-hi més.

**5,5%** és la quota de pantalla mitjana de 'L'informatiu migdia' (14h) el 2014. La major audiència l'obté l'edició del cap de setmana (7,4%). "Vespre a La 2" té el mínim (1,7%). La 1 va tenir el 2014 una quota mitjana del 7,3%, mentre que La 2 en va tenir un 2,4%.

defensar les seleccions catalanes. Les declaracions van provocar crítiques a les xarxes socials i van obligar la nedadora a matisar-les. De la polèmica se'n van fer ressò tots els mitjans menys RTVE. En el seu comiat, Xantal Llavina va destacar que s'havia "defensat sempre la catalanitat de Ràdio 4".

Poca cosa queda, però, a TVE a Catalunya de l'esperit fundacional dels antics estudis de Miramar. El 2006, el govern de Zapatero va voler tancar Ràdio 4 i eliminar els informatius en català de TVE a Catalunya; un acord amb la Generalitat ho va evitar. Des d'aleshores, però, han desaparegut programes i s'ha substituït l'informatiu de La 2 per un magazín. La pèrdua de pes específic de TVE a Catalunya la certifiquen les audiències però també el fet que programes com *El debat de La 1*—que ara amb la polèmica s'ha fet visible— s'emeti a mitjanit, o el d'informació parlamentària *Aquí parlem* pel Canal 24 Horas, els dissabtes i diumenges al vespre. ■





Quatre de les fotografies que es poden trobar a la fotogaleria dels 1.500 Mirades a l'Ara.cat. CÈLIA ATSET / YASUYOSHI CHIBA / TYLER HICKS / XAVIER MISERACHS

# L'ARA celebra 1.500 números amb un concurs del Mirades

L'Ara.cat, líder del 2014 amb 1.953.493 navegadors mensuals de mitjana

ARA  
BARCELONA

L'exemplar que té el lector a les mans –o a la punta dels dits si el lleigeix al mòbil o la tauleta– és el que fa el número 1500 de l'ARA. El diari, nascut el 28 de novembre del 2010, ha anat consolidant-se al llarg d'aquests quatre anys i escaig i ara ja és part indestriable del panorama comunicatiu català, amb una comunitat de lectors forta i participativa, fruit del seu lideratge digital, aconseguit ja des del primer mes de vida.

Així, el diari va aconseguir una mitjana d'1.953.493 navegadors

únics mensuals al llarg del 2014, la qual cosa el situa al capdavant del rànquing anual, davant de Nació Digital, que, en segona posició, va assolir una mitjana mensual d'1.787.939 navegadors. L'ARA és també el diari líder a les xarxes socials. El seu compte principal de Twitter ja té gairebé 210.000 seguidors, als quals cal sumar els més de 250.000 *followers* més que aporten la trentena de canals temàtics del diari. Pel que fa a Facebook, és també el mitjà imprès més seguit en aquesta xarxa, amb més de 165.000 usuaris que segueixen la pàgina principal. I l'Ara.cat continua augmentant la seva comunitat i ja suma 234.000 persones registrades.



**Èxit**  
El diari és líder a internet i té en les xarxes socials una de les seves forces

L'edició en paper també ha anat creixent al llarg d'aquests quatre anys. L'ARA té 132.000 lectors diaris, segons l'últim EGM-Baròmetre publicat, la qual cosa vol dir 26.000 més que fa un any. I és el diari que més ha crescut en aquest període a tot Espanya, amb un 24,5% de pujada. El Centre d'Estudis d'Opinió (CEO) de la Generalitat també avala la bona marxa de l'ARA. L'enquesta pública el situa com el tercer diari més llegit a Catalunya, darrere de *La Vanguardia* i *El Periódico*.

## Compartint Mirades

Per celebrar aquest número 1500, l'Ara.cat proposa un concurs a partir del Mirades (el pòster fotogràfic

de les pàgines centrals i una de les seccions distintives del diari). A la web de l'Ara.cat s'ha creat una galeria especial amb les 40 imatges més compartides pels lectors a les xarxes socials de les 1.500 que han format part del diari. Els lectors tenen de temps fins avui al vespre per piular la seva preferida, amb l'etiqueta #ARAMirades. Entre tots els usuaris que retuïegin la seva foto favorita se sortejaran tres impressions ampliades de la foto escollida, una per a cadascun dels guanyadors. Es tracta d'un plòter muntat sobre *foam* en gran format (100x70 cm), sobre un suport rígid i lleuger.

A més, el Mirades d'avui és una foto especial, firmada per Paco Elvira, mestre de fotoperiodistes i amic del diari.

Els lectors amants del fotoperiodisme poden seguir el compte específic a Twitter @ARA\_fotografia i també al compte @diariara d'Instagram, en les últimes setmanes ha intensificat la seva activitat per convertir-se en lloc virtual de reunió d'aficionats, curiosos i professionals. —





# La retirada, a l'objectiu dels corresponsals estrangers

■ El Museu de l'Exili exposa les imatges de la derrota i l'èxode republicans que van fer la volta al món ■ El fons pertanyia a l'oficina perpinyanesa de l'agència Photo NYT

Eva Vázquez  
LA JONQUERA

D'imatges fotogràfiques de guerra, els diaris internacionals se n'havien fet un fart amb la de 1914, encara que fossin imatges supervisades i la major part encarregades pels mateixos estats en conflicte. Amb la Guerra Civil espanyola, el control governamental sobre la representació i la difusió de la batalla es debilita amb la irrupció de la figura dels corresponsals, que propiciaran una cobertura informativa sobre el terreny sense precedents i la construcció d'un nou imaginari que influirà enormement en l'enquadrament visual de les guerres del futur. Així va ser com es va documentar en temps real la batalla de l'Ebre o la caiguda de Tarragona i Barcelona, el principi de la fi. Però per al que ningú estava preparat era per a la visió, el febrer de 1939, del primer gran èxode massiu de civils a l'Europa del segle XX. La retirada repu-

blicana, quan la majoria de reporters estaven també abandonant el país enmig dels bombardejos de l'aviació feixista, engolits ells mateixos per la història, com Agustí Centelles o Robert Capa, va obligar la premsa internacional a dirigir una última mirada a la guerra d'Espanya, potser la més intensa i compungida.

La magnitud del drama que representava aquella insòlita marea humana va atraure més de 135 periodistes al Rosselló entre el 27 de gener, l'endemà de la caiguda de Barcelona, i el 10 de febrer de 1939, molts dels quals treballaven per a agències internacionals com ara la nord-americana Wild World Photo for The New York Times (Photo NYT). Els clixés que els corresponsals enviaven a les redaccions de revistes i diaris de tot el món van contribuir a fixar un imaginari de la derrota en què el destí de la gent corrent emergia en primer pla i es revestia d'una càrrega simbòlica

tan potent, que la capitulació militar efectiva de les forces republicanes, a diferència del ceremonial de l'armistici de la Gran Guerra al vagó de Compiègne, quedarà per a la història com una simple formalitat, un episodi cec.

"En la formació d'aquesta consciència col·lectiva, el paper del fotoperiodisme és primordial", assegura l'historiador Eric Forcada, comisari de l'exposició *De la caiguda de Barcelona a la retirada*, que dissabte que ve, dia 24, inaugura el Museu Memorial de l'Exili de la Jonquera (Mume) després de passar per la Casa de la Generalitat a Perpinyà. La proposta parteix de 42 tiratges fotogràfics originals procedents de l'oficina de l'agència Photo NYT a Perpinyà, establerta a l'estudi d'Augustin Chauvin, des d'on puntualment enviaven els seus clixés a París la desena de fotoperiodistes desplaçats a Cervera de la Marenda, Portvendres, el Pertús, Sant Llorenç de



L'exèrcit republicà arriba al Pertús enmig de la multitud, el 7 de febrer de 1939, i a sota, els refugiats esperen sota la pluja, el 31 de gener, a ser transferits a algun camp ■ PHOTO NYT

Cerdans o la Guingueta d'Ix. Entre ells hi havia Robert Capa i David Seymour, *Chim*, que fotografien el caos de l'espera al Pertús de milers de fugitius sota el fred i pluja, o la primera assistència sanitària als infants en uns banyes del Voló. Molts dels autors, però, han restat en l'anonimat. La majoria de les imatges que s'exposaran al Mume van ser produïdes a les portades

dels grans diaris i revistes europeus i americans, però algunes altres han quedat inèdites fins ara. Encara conserven la descripció mecanografiada amb presses al peu del clixé: "Els refugiats espanyols arriben en massa a França" o "Vista del camp de concentració d'Argelers", descrivint una multitud rere el filat espinós que el fotògraf, a diferència d'una certa historiografia

posterior, no confon pas amb un "camp d'internament". El conjunt il·luminat episodis poc documentats visualment, com ara la retirada també per mar a través de Portvendres (que va fotografiar Charles Sánchez), el pas de la frontera a través de Puigcerdà i Llívia, o la mateixa caiguda de Barcelona, amb les tropes de Franco entrant a pas de càrrega en uns carrers buits. ■





## TELEVISIÓN

# La decadencia de Al Yazira

- ▶ La cadena catari ha ido perdiendo el prestigio y la influencia que tenía
- ▶ Las críticas por su politización han crecido a lo largo de los últimos años

RICARD GONZÁLEZ  
El Cairo

Al rebufo de la guerra de Irak de 2003, la emisora de televisión por satélite Al Yazira alcanzó su mayor cuota de popularidad e influencia. La cadena catari se propuso ofrecer otro punto de vista al presentado por los medios estadounidenses. La irrupción de la emisora supuso una ráfaga de aire fresco en el fosilizado panorama mediático árabe, plagado de aduladores a los autócratas de la región. Sin embargo, atrapada en la maraña de la *primavera árabe* y acosada por nuevos competidores, su prestigio e influencia se han ido marchitando. "Al Yazira ha perdido la condición de medio de referencia en el mundo árabe que poseía hace unos años. Ya no es capaz de determinar la narrativa de los acontecimientos. Su mayor sesgo y la comisión de numerosos errores factuales han dañado su credibilidad", sostiene Rasha Abdulá, profesora de Periodismo y Comunicación en la Universidad Americana de El Cairo. Si bien no hay datos oficiales de audiencia, la percepción mayoritaria es que su popularidad ha menguado.

En principio, el estallido de las revueltas árabes fue una bendición para el conglomerado catari, pues disparó sus telespectadores. Nadie como Al Yazira tenía una red de corresponsales tan tupida en la región. Su cobertura favorable a las tesis de los revolucionarios coincidía con la posición mayoritaria de la opinión pública árabe. Pero el tránsito hacia la democracia y la libertad acabó siendo un camino de espinas a medida que la lucha por el poder resucitaba viejas rencillas políticas y sectarias y creaba otras nuevas.

Desde su nacimiento en 1996, la cadena fue acusada de seguir



Periodistas de la redacción de Al Yazira en Nueva York aplauden cuando la cadena de noticias catari comenzó a emitir desde Estados Unidos, en agosto de 2013. /BRENDAN MCDERMID (REUTERS)

## El estallido de la 'primavera árabe' disparó su número de telespectadores

los intereses de la política exterior catari. Sin embargo, no ha sido hasta los últimos años cuando estas críticas se han ampliado. "La pérdida de independencia y de profesionalidad de la emisora han sido enormes. Ahora, simplemente difunde las tesis de los Hermanos Musulmanes, un aliado de Qatar. Pero al principio, revolucionó los medios árabes de forma muy positiva", comenta Abdulá.

Osama Saeed, portavoz de la emisora, rechaza estas críticas: "Damos voz a todas las partes, incluidas las figuras de oposi-

ción. En la región, la norma es solo cubrir a los Gobiernos; por eso se nos ataca".

El investigador Georges Fahmi ofrece un juicio más matizado: "Es cierto que su cobertura es sesgada, pero todas las televisiones lo son. Al Yazira se ha visto atrapada por la polarización entre islamistas y laicos en el mundo árabe. Ellos apoyan a los islamistas, y por eso han perdido parte de su audiencia". Y no solo han cedido telespectadores. Desde 2011, decenas de profesionales han abandonado el medio, alegando su marcado sesgo y pérdida de unos estándares mínimos de profesionalidad.

En ningún escenario es tan evidente esa politización como en Egipto. El emir de Qatar selló una alianza con el líder islamista Mohamed Morsi, primer presidente elegido libremente en

las urnas. Tras el golpe de Estado que le derrocó, Al Yazira se convirtió en el azote de las nuevas autoridades militares, que clausuraron todas las emisoras del país. El Cairo llegó a arrestar a tres de sus reporteros y a condenarles a largas penas de cárcel por "colaborar" con los Hermanos Musulmanes, considerado un grupo terrorista.

La cadena ha modulado en las últimas semanas sus feroces críticas al presidente egipcio, Abdelfatá al Sisi. Además, ha suspendido la programación de su emisora dedicada exclusivamente a Egipto. "Que este cambio haya tenido lugar justo después de la reconciliación entre los Gobiernos de Egipto y Qatar demuestra la nula independencia de la cadena. Es simplemente una herramienta de la política exterior catari", destaca Fahmi.





# Planificar con datos en tiempo real



**GERARDO MARIÑAS**  
CEO DE MEDIACOM

La planificación publicitaria se ha complicado tremendamente. El proceso de compra ahora es circular, los medios sociales han entrado en escena, la televisión también se vuelve social, el móvil ha adquirido mayor relevancia; unos influyen a los otros. El contenido es clave. ¿Realmente es posible ser eficaces en comunicación comercial? La respuesta es sí, aunque debemos tener en cuenta que, como dice sir Martin Sorrell, "omnicanal significa el omnicooste". Algo descabellado en la era del *real-time*, regida por el espíritu de la optimización constante.

La planificación también se ha contagiado de ella con su núcleo centrado en tres factores: marketing de resultados, *big data* y compra programática, y las redes y plataformas sociales.

Es lógica la tendencia hacia el *performance marketing* si tenemos en cuenta que estamos en una coyuntura en la que el mercado tiende hacia los resultados. Los anunciantes se centran en una reasignación constante de su presupuesto de marketing en aquellos canales o soportes de donde obtiene mejores conversiones. En el medio online ya se está llevando a cabo y pro-

gresivamente en España aumentará también en *offline*. Dejamos de optimizar en base a clics para hacerlo en base a resultados. Y eso solo se consigue extrayendo la inteligencia de los datos. Nuestra misión es tratarlos, analizarlos y cuidarlos. Lo que de verdad importa es la calidad que encierra la esencia de cada dato. Es lo que nos habla sobre qué les gusta a los usuarios, sus hábitos de navegación, su tipo de conexión... Abre la puerta a plantearnos un nuevo modelo de negocio. El motor del cambio, si sabemos extraer la inteligencia que guarda (*data intelligence*) y aplicarla a las campañas que planificamos gracias a la compra programática, supone tener información relevante en tiempo real para optimizar en base a objetivos de campaña, llegando a los usuarios de manera eficaz.

Y es que la progresiva y creciente fragmentación de las audiencias plantea como reto conseguir una auténtica presencia controlada, relación entre ellas y el consumidor de todos los canales y dispositivos que manejan los usuarios. Por poner un ejemplo, cerca de la mitad de los usuarios de internet por ordenador también lo serán de tabletas en 2015, según eMarketer. Por

eso, será tan importante el desarrollo y normalización de la compra programática. Porque supone comprar audiencia en tiempo real, no emplazamientos, aumentando la productividad de la inversión. Y porque desperdicia menos impactos, consigue mayor afinidad, reduce el coste efectivo y refuerza una mejora de los resultados de negocio del cliente.

Algunos anunciantes y agencias se están dando cuenta de su funcionalidad y poco a poco va cuajando entre los presupuestos de marketing. Lo reflejan los datos de la IAB, según los cuales en 2013 la publicidad programática en nuestro país alcanzó el 15,7% del total del presupuesto dedicado a digital y se espera que durante este año llegue hasta el 20%. Allí donde la planificación tradicional se vuelve ineficiente actúa la compra programática. Lo hacen las redes y plataformas sociales -imprescindibles si tratamos el tiempo real- a la hora de amplificar el mensaje de la marca. Ya no hay duda de que Twitter ha cambiado la manera en la que consumimos otros medios, especialmente la televisión. Ahora también nos permite planificar en base a los contenidos televisivos que más

comentarios generan en la plataforma. Incluso hay anunciantes que hacen una especie de *test previo* a una campaña y la lanzan en redes y plataformas sociales esperando la reacción de sus miembros. Si tiene éxito, se planean emitirla en otros medios.

Es inevitable, pues, la relación entre medios, ya que lo digital por sí solo no funciona. No podemos olvidar la gran capacidad de influencia de los contenidos, que provocan una clara reacción en comunicación a lo que va sucediendo mientras se emite un programa. Si tuviéramos que traducirlo a una operación matemática sería la siguiente: audiencias+entretenimiento+opinión, que dan lugar a una campaña eficaz y coherente con los mensajes de la marca.

En definitiva, la era del *real-time* ha marcado la hoja de ruta a seguir. Las planificaciones de medios han salido de una hoja de Excel y han adquirido una nueva dimensión. Para las agencias de medios supone la diferencia entre gestionar la inversión del anunciante y crear valor para él. Mayor eficiencia y valor en la planificación, ejecución, compra de medios y medición de planes de comunicación

“Es inevitable, pues, la relación entre medios, ya que lo digital por sí solo no funciona”





TAL DIA FARÀ UN ANY



Pepa Masó

## Un estúpid acte reflex

El dimecres 7 de gener una imatge es repetia una vegada i una altra als webs dels mitjans de comunicació d'arreu del món i obria tots els telenotícies. Era el vídeo que mostrava com un dels germans Kourachi assassinava a sang freda, d'un tret al cap, Ahmed Merbatet, l'agent de policia que feia tasques de vigilància a la redacció de *Charlie Hebdo*. Les imatges havien estat penjades al Facebook per un veí de la zona, Jordi Mir, que dies després mostrava el seu penediment per haver-ho fet. L'home explicava que era sol a casa i necessitava compartir allò que havia vist amb algú i, sense parar-se a pensar la repercussió que podia tenir aquella seqüència terrorífica d'imatges, ho va penjar al Facebook, com fa habitualment amb altres instantànies de la seva vida quotidiana. Passats uns quinze minuts va esborrar el vídeo del seu perfil, però ja era massa tard: els seus amics ja l'havien fet circular per la xarxa, i al cap de pocs minuts ja va estar disponible a Youtube.

Mir no va pensar ni un moment en l'impacte que tindria la seva decisió de clicar "enviar" aquell matí del 7 de gener. L'emissió del vídeo ha tornat a obrir el debat –antic en les redaccions periodístiques– sobre la conveniència o no

**L'horror dels atemptats hauria estat menys gran si no se n'haguessin difós les imatges?**



d'emetre imatges tan violentes. D'arguments a favor i en contra, n'hi ha un munt. Una part de la professió defensa que si aporta informació ha de publicar-se, sota la clàssica afirmació que una imatge val més que mil paraules. D'altres, amb l'argument de ferir la sensibilitat de l'audiència i del respecte a les víctimes i les seves famílies, sosté que hi ha imatges que és millor estalviar-les a l'audiència perquè no aporten res que no es pugui explicar amb paraules. Quina informació addicional dona veure com algú disparà un tret al cap a un home ferit a terra? Hi hauria d'haver un camí intermedi. Hi ha qui va optar per editar les imatges o emboirar el moment del tret fatal.

La immediatesa de la xarxa va possibilitar la difusió exponencial de les imatges. Tant les xarxes socials com els mitjans de comunicació les van repetir fins a la sacietat. És d'esperar que la seva difusió respongués a la necessitat de donar informació i no a la morbositat o a les ganes de guanyar audiència. Mir deia, dies després de l'atemptat, que es penedia del que havia fet i demanava perdó a la família de l'agent de policia. La pregunta és: l'horror dels atemptats, hauria estat menys gran si no s'haguessin difós les imatges? De ben segur que no.

**L'horror del 7 de gener** es va viure pràcticament en directe a la xarxa

■ AFP





## MIEDO A LA LIBERTAD

# Tiempos de horror

**ANTONIO NAVALÓN**

Camille Desmoulins, el abogado y periodista que el 12 de julio de 1789 arengó a las masas desde los jardines del Palais Royal para que tomaran la Bastilla, algo que ocurrió dos días después, acabó guillotinado por la Revolución que ayudó a engendrar, precisamente por reírse y denunciar desde su semanario satírico la violencia posterior.

Si ahora en nuestros días, la tragedia de *Charlie Hebdo* refleja que la prensa sigue siendo el espejo del mundo en que vivimos, es inevitable volver los reflectores hacia América. Por ejemplo, México fue en 2014, según el Comité de Protección de los Periodistas (CPJ), el país más peligroso para ejercer el periodismo en el subcontinente y está en el séptimo puesto mundial. La Comisión Nacional de Dere-

chos Humanos (CNDH) anunció que, de los 102 periodistas asesinados entre 2000 y 2014, sólo en el 10% de los casos ha habido sentencia y 89 crímenes siguen impunes. Es muy peligroso opinar sobre un político corrupto o al servicio de los cárteles.

En Argentina, el pulso es enorme y lo entiendo. Llegó un momento en el que el cuarto poder se convirtió en el primero. La lucha entre la presidenta Cristina Kirchner y el grupo Clarín exige una puntualización fundamental, con independencia de las razones de cada uno. A Kirchner, para bien o para mal, la eligen los argentinos; a los del Clarín, sólo los elige el Clarín. El principio de soberanía del Estado radica en quién es elegido y no en quién puede elegir. Los medios se convirtieron en el principal elector hasta que, como decía Stendhal, "todo lo exagerado se vuelve insignificante". Así, su poder llegó a ser tan desmesurado que se convirtió —por supervivencia— en insignificante.

En Ecuador, el presidente Correa, que se sintió ofendido, cambió la Constitución y aprobó en 2013 la controvertida Ley Mordaza por la que, si se considera que un medio ha faltado a la verdad, se le sanciona económicamente de forma tan salvaje que equivale al cierre. Un ejemplo es el diario *El Universo*, cuyos tres directores y uno de sus periodistas fueron condenados a tres años de cárcel y a pagar una exorbitante multa de 40 millones de dóla-

res. En Colombia, el director de *El Espectador*, Guillermo Cano, ha recibido a sus compañeros de *Charlie Hebdo* en los cielos. Ellos murieron por las balas de un Kaláshnikov y él en 1986 por las de Pablo Escobar, pero al final, la causa de la muerte fue la misma. En Brasil, frente a la riada de inteligencia, simpatía y cambio social encarnada en el expresidente Lula, sólo la actuación vigilante de algunos medios como *Folha* han sacado a la luz el

## Hay todo un continente que habla español y tiene el rostro desencajado desde hace mucho tiempo

escándalo de corrupción de Petrobras, desafiando al Gobierno de Dilma Rousseff a explicar los contratos otorgados por la paraestatal. Además de las numerosas detenciones, se ha ordenado el bloqueo de bienes que ascienden a cerca de 300 millones de dólares.

Los tiempos en los que solamente los medios de comunicación eran la conciencia de los pueblos han pasado, entre otras cosas por la emergencia de las redes sociales. Hoy deben encontrar su propio lugar en el juego del poder.

No sólo porque los fanáticos, los dictadores y los poderosos tengan poco sentido el humor, sino porque intuyen —con razón— que detrás del humor suele venir el sentido crítico y éste puede espolear lo único que, junto al temor, es el motor de los seres humanos: la esperanza. Cuando la esperanza es mucha y de muchos, se llama revolución, por eso, hay que cegarla en el origen.

El mapa de la libertad de expresión está en peligro. Hay una pregunta elemental: ¿Quién manda al final: los medios o los Gobiernos? Son mejores los Gobiernos, a fin de cuentas los elegimos en las urnas. Sin embargo, también es verdad que mientras China ocupa América Latina (y no es un buen referente para la libertad de expresión) o Cuba se convierte en el factor clave para el diálogo entre las Américas, la falta de atención de Estados Unidos, junto con la prepotencia de los Gobiernos de la zona, han colocado en una grave y definitiva crisis de identidad a los medios de comunicación latinoamericanos.

El terror no es exclusivo de nadie; es de todas las religiones, todos los colores, todos los dioses, todas las banderas. Es bueno que en este momento en el que Europa mira al terror cara a cara, los medios de comunicación sepamos que hay todo un continente que habla español, cuyo rostro desencajado refleja, desde hace ya mucho tiempo, un estado de terror.





## FUTBOL TORNEIG SOLIDARI

ÒSCAR MIRÓN



### Polítics, periodistes i empresaris, amb els Centres Oberts

LLEIDA | El Municipal de Gardeny va acollir ahir un Torneig de Futbol 7 Solidari, en el qual polítics, empresaris i periodistes de Lleida van participar en un matx

l'objectiu del qual era recaptar fons i material escolar per a la xarxa de Centres Oberts i Ciberaules, els joves de les quals també van jugar. Entre els partici-

pants va ser-hi l'olímpic lleidatà Jackson Quiñónez. El guanyador va ser l'equip format per polítics i esportistes, seguit dels empresaris.





Cristina Puig presentava tant *Gent de paraula* com *El debat de La 1*. RTVE

## CCOO creu que el comiat de Cristina Puig és una "purga ideològica"

À.G.  
BARCELONA

El sindicat Comissions Obreres (CCOO) ha criticat l'acomiadament fulminant per part de TVE de Cristina Puig, presentadora d'*El debat de La 1* i *Gent de paraula*. Malgrat que la cadena, comandada a Catalunya per Eladio Jareño, ho ha justificat a partir de qüestions disciplinàries, CCOO creu que es tracta d'una "purga ideològica", segons reflectia en un comunicat emès ahir. El sindicat explicava que, a la concentració convocada pel comitè d'empresa el dia 15 per informar la plantilla de Sant Cugat sobre aquest acomiadament, "el director i la sotsdirectora del programa van reconèixer que hi havia frecs amb la Cristina Puig, però que no s'esperaven aquest desenllaç". CCOO creu que s'ha imposat així "una mesura que serveixi d'exemple per a la resta

dels treballadors de RTVE Catalunya". El comiat de Puig ha merescut també una pregunta parlamentària del grup del PSOE, a la qual haurà de respondre al Congrés el president de l'ens, José Luis Sánchez.

"La direcció ha actuat amb una clara intenció repressiva. No ha volgut buscar solucions que no fossin contundents, dràstiques i que serveixin d'exemple", denuncia el sindicat. "Cristina Puig, a més d'*El debat de La 1*, estava presentant també *Gent de paraula*. Per què no li han deixat que continués treballant en aquest segon programa?... Només hi veiem una resposta: no és de la seva corda i la volien fora de TVE". Segons va explicar la periodista a l'ARA, ella havia ofert deixar de presentar el programa de debat per centrar-se en el de les entrevistes, però des de la casa s'havia rebutjat aquesta opció. El consell d'informatius també s'ha posicionat en contra d'aquest acomiadament. ■





## La revista 'Saó' arriba als 400 números

**SALVADOR ENGUIX**

*Saó*, la revista degana de la premsa en valencià des de l'inici de la democràcia, ha publicat el seu número 400 des que el juliol del 1976 va llançar la seva primera edició. Durant aquests 39 anys, la revista ha apostat pel valencianisme cultural, la normalització lingüística i social de la llengua, les premisses renovadores del concili Vaticà II i el diàleg entre la fe i la cultura. *Saó* és també un cas insòlit en el periodisme valencià en haver incorporat a la revista el catolicisme progressista i el valencianisme agnòstic d'esquerres.

El seu director, Vicent Boscà, subratlla l'èxit d'aquesta efemèride en els complexos temps per a la premsa escrita. "*Saó* no només és el primer producte d'informació íntegrament en valencià aparegut després de la mort de Francisco Franco, sinó que també és la publicació periòdica de més llarga durada en la història del País Valencià". Per aquesta raó, el número 400, que correspon al mes de gener del 2015, inclou un *Quadern* commemoratiu que analitza com ha canviat la societat valenciana des del 1976 fins avui. Al *Quadern* hi ha les col·laboracions del professor de periodisme de la Universitat de València, Francesc Martínez Gallego; el primer president preautonòmic del Consell valencià, Josep Lluís Albinyana; el sacerdot Julio Ciges, del Grup de Rectors del Dissabte; la periodista Rosa Solbes i també del filòleg Miquel Nicolás de la Universitat de València.●





## La tauleta, el millor suport audiovisual

**Redacció**  
BARCELONA

La Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) lidera un projecte europeu que investiga quina és la millor manera d'oferir subtítols, llenguatge de signes i audiodescripcions en continguts audiovisuals. La recerca es fa per trobar solucions per a televisió, ordinadors, telèfons mòbils i

tauletes. El projecte, de tres anys de durada, ha posat de manifest que la tauleta és el millor suport tecnològic on veure un contingut audiovisual. El grup de recerca, d'altra banda, està desenvolupant una normativa per emetre llenguatges de signes. En el projecte participen mitjans de comunicació com ara TV3, RTVE, BBC i France TV. ■



## Twitter expandirá sus anuncios fuera de su sitio web

El equipo anunciante de Twitter se ha concentrado en tuits patrocinados y variantes que aparecen en Twitter.com y en las aplicaciones móviles para vender su publicidad. Pero como el *Wall Street Journal* explica, Twitter busca otros lugares para colocar sus anuncios; otros sitios web. El *Journal* comenta que Twitter planea “vender anuncios dentro del flujo de tuits en las aplicaciones y páginas web de otros editores”. La idea, de acuerdo con el diario, es “generar dinero de los millones de usuarios que ven tuits alrededor del mundo, pero que no utilizan Twitter”. Twitter, que anunció sus planes durante una presentación en el CES la semana pasada, comentó que compartiría una porción de las ganancias generadas de los anuncios con los sitios participantes, de acuerdo con el diario.





## Així busca becària una revista de Murdoch

*The Sunday Style*, una revista de moda propietat de Rupert Murdoch, ha hagut de disculpar-se després de publicar una imatge a Instagram on anunciava una plaça de becari, que acompanyava amb la fotografia d'una noia en roba interior a sobre d'un llit. "Ha sigut un error de judici", va dir la revista per justificar-se.





# INTERNET

SELECCIÓN DE LAS NOTICIAS DE SU INTERÉS



Col·legi  
de Periodistes  
de Catalunya



## Col·legi de Periodistes de Catalunya

Fecha	Titular/Medio	Pág.	Docs.
17/01/15	Vicenç Villatoro, Montserrat Carulla i Pere-Joan Cardona protagonitzen una nova edició dels "Pessics de vida" / ElSetmanari.cat	73	1
17/01/15	La fotografia tindrà el seu museu a Montjuïc Les estratègies per fer visible el patrimoni Esperances i pors / Ara Cat	74	1

## Periodisme i Mitjans de comunicació

Fecha	Titular/Medio	Pág.	Docs.
17/01/15	El periodismo después del atentado a Charlie Hebdo / Periodistas en Español	76	3
17/01/15	Arnau Nadeu, nou director editorial de la xarxa de periòdics Línia / Comunicació 21	79	1
17/01/15	Macedonia: dos años de prisión por identificar un testigo judicial / Periodistas en Español	80	1
18/01/15	Campaña itinerante en un autobús para informar sobre anticonceptivos / Top Comunicación	81	1
18/01/15	Els periodistes catalans no avalen la autocensura en temes religiosos / Comunicació Pública	82	1
19/01/15	Cinco asesores de Comunicación y Relaciones Públicas que cambiaron el curso de la Historia / PRNoticias	83	3



# Col·legi de Periodistes de Catalunya

---

SELECCIÓN DE LAS NOTICIAS DE SU INTERÉS





## Vicenç Villatoro, Montserrat Carulla i Pere-Joan Cardona protagonitzen una nova edició dels "Pessics de vida"

**Sábado, 17 de enero de 2015**

L'Ajuntament de Manresa i la Demarcació Catalunya Central del Col·legi de Periodistes de Catalunya organitzen conjuntament el nou cicle "Pessics de vida", un espai de conversa amb personalitats destacades del nostre país. Vicenç Villatoro, Montserrat Carulla i Pere-Joan Cardona són els tres personatges convidats del primer trimestre de l'any. Tots ells mantindran una conversa íntima sobre la seva trajectòria personal i professional amb comunicadors de casa nostra. El fet diferencial de "Pessics de vida" és el seu format innovador, ja que no es tracta d'una xerrada ni d'una conferència, sinó d'un diàleg. Vicenç Villatoro parlarà amb Genís Sinca, periodista i escriptor. Dia: dijous, 22 de gener. Hora: 8 del vespre. Lloc: Sala d'actes del Centre Cultural el Casino. Villatoro és llicenciat en Ciències de la Informació, escriptor, periodista i actualment és el director general del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, CCCB. Villatoro aprofitarà per presentar, a Manresa, el seu darrer llibre *Un home que se'n va*. Posteriorment, Villatoro participarà en un sopar a l'espai Rubiralta, de Manresa. Aquest acte és organitzat amb el suport de la llibreria Parcir. Montserrat Carulla parlarà amb Pilar Goñi, periodista i directora del Grup Taelus. Dia: dimecres, 24 de febrer. Hora: 8 del vespre. Lloc: Sala d'actes del Centre Cultural el Casino. Montserrat Carulla és actriu. Ha participat en nombroses obres de teatre, pel·lícules i sèries de televisió. L'any 2013 va rebre el Premi Gaudí d'Honor a la seva trajectòria artística. Pere-Joan Cardona parlarà amb Joan Piqué, periodista. Dia: dimecres, 25 de març. Hora: 8 del vespre. Lloc: Sala d'actes del Centre Cultural el Casino. Cardona és fill de Manresa i és investigador biomèdic especialitzat en l'estudi de la tuberculosi. Ha explorat el món de la transferència tecnològica i n'ha esdevingut pioner.

## La fotografia tindrà el seu museu a Montjuïc Les estratègies per fer visible el patrimoni Esperances i pors

Sábado, 17 de enero de 2015

POLÍTICA CULTURAL Cultura presenta un pla per fer visible i divulgar un patrimoni de 35 milions de fotografies repartides en més de 323 arxius SÍLVIA MARIMON Barcelona | Actualitzada el 17/01/2015 00:00  
El 23 de juny del 2011, al Col·legi de Periodistes i davant un nombrós públic -la majoria fotògrafs veterans-, el conseller de Cultura, Ferran Mascarell, anunciava la intenció de crear un Centre Nacional de Fotografia. Es va atrevir a posar una data per presentar el projecte: loctubre daquell any. Al final, el procés ha sigut una mica més llarg. El Pla Nacional de Fotografia es va presentar finalment ahir. Més continguts de Cultura





# Periodisme i Mitjans de comunicació

---

SELECCIÓN DE LAS NOTICIAS DE SU INTERÉS



## El periodismo después del atentado a Charlie Hebdo

### Sábado, 17 de enero de 2015

A raíz del atentado contra el semanario francés Charlie Hebdo el 7 de enero, que dejó a 12 personas muertas, Francia y otros países libran una encendida batalla en el campo de la opinión sobre la libertad de expresión y los derechos de los medios de comunicación y de la población, analiza A. D. McKenzie (IPS) desde París. Por un lado están quienes dicen que la libertad de expresión es un derecho humano intrínseco y un pilar de la democracia, y por el otro los representantes de toda una gama de puntos de vista, que incluye la opinión de que la libertad implica responsabilidades para todos los sectores de la sociedad. Me preocupa cuando se habla de que estamos en un estado de guerra, expresó el canadiense John Ralston Saul, presidente del grupo de escritores PEN Internacional, quien participó de la conferencia El periodismo después de Charlie que se celebró en París el miércoles 14, promovida por la Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura (Unesco). La guerra contra los fundamentalistas no va a funcionar, aseguró el ensayista y novelista, y argumentó que la educación sobre la libertad de expresión debe comenzar a una edad temprana para que la gente sepa que hay que tener una piel gruesa para vivir en democracia. PEN Internacional, que promueve la literatura, la libertad de expresión y defiende a los escritores silenciados en sus propios países, condenó enérgicamente el ataque contra Charlie Hebdo, pero a la organización también le preocupa la reacción política ante este hecho violento. El grupo apeló a los gobiernos para que cumplan sus compromisos con la libre expresión y se abstengan de limitar aún más la libertad mediante la expansión de la vigilancia. En el ataque del 7 de enero, dos hombres armados y encapuchados accedieron a las oficinas de Charlie Hebdo durante una reunión editorial y mataron a dibujantes, otros empleados del semanario, un visitante y dos policías. Dos días después, los asesinos murieron en un enfrentamiento con la policía, tras una intensa persecución. El 8 y 9 de enero se sucedieron dos hechos más de violencia. Un hombre armado mató a una agente de policía municipal y luego tomó varios rehenes en un supermercado kosher, donde la policía dijo que asesinó a cuatro personas antes de que lo abatieran las fuerzas de seguridad. Charlie Hebdo recibió varias amenazas desde que reprodujo las polémicas caricaturas sobre el profeta Mahoma, que publicó originalmente el diario danés Jyllands-Posten en 2005, y en 2011 sus oficinas fueron atacadas con bombas incendiarias tras una edición que algunos grupos consideraron ofensiva y provocadora. Varios de sus detractores acusaron a la revista de islamofobia y racismo, mientras que los dibujantes defendieron su derecho a satirizar a sus personajes, entre ellos líderes religiosos y políticos. Antes del atentado de este mes, la circulación de la revista estaba en descenso, pero ahora la publicación recibió un fuerte apoyo moral y financiero. Más de tres millones de personas de diferentes etnias y religiones marcharon en París y otras ciudades el domingo 11 en apoyo de la libertad de expresión, entre los que se encontraban unos 40 mandatarios de todo el mundo que se unieron a los representantes del gobierno francés. Pero en la marcha también



había funcionarios de muchos países que limitan la libertad de expresión, según PEN Internacional y otros grupos. Entre esos límites se incluyen asesinatos, violencia y escritores encarcelados, según la organización. Cuando estos líderes están en su país, integran administraciones que son graves infractoras en ese sentido, añadió. En los últimos 14 años, PEN Internacional observó una reducción de la libertad de expresión en los países occidentales, no solo de los escritores y periodistas, sino de los ciudadanos en general, aseguró Saul. El problema principal es la impunidad, subrayó. Aunque todos condenaron el ataque a Charlie Hebdo, algunos de los participantes en la conferencia de la Unesco argumentaron que los medios de comunicación deben actuar de manera más responsable, sobre todo en cuanto a la representación de las minorías o comunidades marginadas. Mientras los participantes debatían, el miércoles 14 salía a la calle la última edición del semanario satírico, con la imagen de un Mahoma lloroso en la tapa, esta vez sosteniendo un cartel que dice Je Suis Charlie y con la leyenda Todo está perdonado. Los medios de comunicación deben mediar y abstenerse de la promoción de estereotipos, opinó la senadora francesa Bariza Khiari, en un segmento de la conferencia llamado Diálogo intercultural y sociedades fragmentadas. Khiari dijo a IPS que la mayoría de los seguidores del Islam son musulmanes discretos, que se reservan la religión para sí mismos y respetan los valores de laicidad de los países donde viven. Pero tenemos que reconocer la existencia y la importancia de la religión, siempre y cuando la religión no dicte la ley, argumentó. Añadió que la radicalización de algunos jóvenes franceses se explica por las dificultades y la humillación que padecen a diario en Francia, como la islamofobia, la falta de trabajo y las detenciones policiales. La senadora espera que los jóvenes y los medios de comunicación reflexionen sobre lo sucedido y extraigan algunas lecciones que permitan avances positivos en el futuro. Annick Girardin, la secretaria de Estado para el Desarrollo y la Francofonía, dijo que la democracia implica que todos los periódicos, más allá de su creencia o inclinación política, puedan publicar en Francia, y que la gente tenga acceso a las vías legales. Pero reconoció que se fracasó en la integración de todos los habitantes a la sociedad francesa. En entrevista con IPS, la directora general de la Unesco, Irina Bokova, se refirió a la protección de los periodistas: Ahora es el momento de que las Naciones Unidas y en particular la Unesco no solo reafirmen nuestro compromiso con la libertad de expresión sino de tener en cuenta otras iniciativas, exhortó. Algo que probablemente no sea muy conocido por el público en general es que estamos constantemente en contacto con los gobiernos en estos casos de ataques a periodistas para recordarles sus responsabilidades y pedirles información sobre las medidas de seguimiento, explicó. Hemos visto que cada vez más gobiernos toman esto en serio, sostuvo Bokova. Junto a periodistas y caricaturistas, la conferencia de la Unesco incluyó a representantes judíos, musulmanes y cristianos que pidieron al Estado que haga más para educar a los jóvenes acerca de la coexistencia de los valores laicos y religiosos y de las formas de convivencia en sociedades cada vez más diversas. La ignorancia es la mayor arma de destrucción masiva, y si la ignorancia es el problema, entonces la educación es la respuesta, opinó Nasser David Khalili, un erudito y filántropo de origen iraní que vive en Londres. Editado por Phil Harris / Traducido por Álvaro Queiruga \*\*\* Enlaces Relacionados + Conmoción en Francia por ataque a la revista Charlie Hebdo (<http://www.ipsnoticias.net/2015/01/conmocion-en-francia-por-ataque-a-la-revista-charlie-hebdo/>) + Los asesinatos de París: una

**Audiencia:** 12.570

**Ranking:** 5

**VPE:** 68

**Página:** 3

**Tipología:** online

trampa mortal (<http://www.ipsnoticias.net/2015/01/los-asesinatos-de-paris-una-trampa-mortal/>) + El antídoto contra el terrorismo está en la reforma del Islam (<http://www.ipsnoticias.net/2015/01/el-antidoto-contra-el-terrorismo-esta-en-la-reforma-del-islam/>) + La guerra contra los fundamentalistas no va a funcionar, opinó el ensayista canadiense John Ralston Saul, en la conferencia El periodismo después de Charlie celebrada en París. Crédito: Jillian Kestler-DAmours/IPS. ([http://farm9.staticflickr.com/8228/8434207887\\_1eb86f546e\\_o.jpg](http://farm9.staticflickr.com/8228/8434207887_1eb86f546e_o.jpg)) Visite esta noticia en <http://ipsnoticias.net/2015/01/el-periodismo-despues-del-atentado-a-charlie-hebdo>



## Arnau Nadeu, nou director editorial de la xarxa de periòdics Línia

**Sábado, 17 de enero de 2015**

Redacció | Actualitzat el 22/12/2014 a les 18:30h El consell d'administració del Grup Comunicació 21 ha nomenat Arnau Nadeu director editorial de la xarxa de periòdics Línia. El fins ara cap de redacció assumirà les noves funcions a partir de l'1 de gener de 2015. Nadeu liderarà editorialment la nova etapa del grup amb les seves 21 edicions territorials, que sumen 362.000 exemplars certificats per OJD distribuïts per tota l'àrea metropolitana, i disposarà de tres caps de redacció: Albert Ribas, per a les edicions de Barcelona ciutat i Badalona; Francisco Javier Rodríguez, per a les de l'Hospitalet i el Baix Llobregat, i Pamela Martínez, per a les edicions vallesanes. Arnau Nadeu, de 26 anys, és llicenciat en Periodisme i en Ciències Polítiques i de l'Administració per les universitats Pompeu Fabra i Autònoma de Barcelona, respectivament, i es va incorporar al grup fa dos anys. La plaça de director editorial del Grup Comunicació 21 estava vacant des de l'any 2008, quan va cessar Àlex Gutiérrez, actualment cap de la secció de Mèdia del diari Ara i expresident de la Fundació ESCACC. [Escriure un comentari](#)

## Macedonia: dos años de prisión por identificar un testigo judicial

**Sábado, 17 de enero de 2015**

La Federación Europea de Periodistas (FEP) ha publicado un comunicado en el que expresa su profunda preocupación por la condena, este 15 de enero de 2015, del periodista macedonio Tomislav Kezarovski a dos años de prisión por el Tribunal de Apelación de Skopje. Tomislav Kezarovski in court ©Nova Makedonija Kezarovski, periodista de investigación del diario Nova Makedonija, está bajo arresto domiciliario desde el 28 de mayo de 2013 por un artículo que escribió en 2008 para la revista Reportero 92 en las que supuestamente reveló la identidad de un testigo en un caso de asesinato. El Tribunal de Apelación redujo este 15 de enero la sentencia de la Corte Primaria de 4,5 a 2 años de prisión. La FEP, en apoyo de la Asociación de Periodistas de Macedonia (AJM) y el Sindicato de Periodistas de Macedonia y Trabajadores de los Medios (SSNM), insta a las autoridades macedonias a liberar inmediatamente a Tomislav Kezarovski. Sólo hizo su trabajo. Nunca debería haber sido encarcelado por estos cargos en su contra. Esta decisión es una verdadera vergüenza para el país, ha señalado el presidente de la FEP, Mogens Blicher Bjerregård: El veredicto excesivo de hoy envía un mensaje de censura a otros periodistas en el país. En otras partes de Europa, los periodistas se les permite llevar a cabo reportajes de investigación de cuestiones de interés público libre de la amenaza de encarcelamiento.



## Campaña itinerante en un autobús para informar sobre anticonceptivos

### Domingo, 18 de enero de 2015

CAMPAÑA DE MEDIALUNA COMUNICACIÓN PARA MSD Medialuna puso, entre abril y mayo de 2014, una campaña para dar a conocer la web [anticonceptivos hoy.com](http://anticonceptivos hoy.com) y las opciones anticonceptivas que existen, animando a las mujeres a que acudan al ginecólogo para decidir conjuntamente la opción más adecuada para cada una.

**POR MEDIALUNA.** domingo 18 de enero de 2015

**ESTRATEGIAS:** Medialuna desarrolló una campaña de comunicación y streetmarketing dirigida, principalmente, a jóvenes universitarios de entre 18 y 25 años: Un autobús con el eslogan de la campaña *Elige tu estilo de vida. Tú decides* recorrió varias ciudades españolas informando sobre las opciones que existen en materia de contracepción e invitando a visitar la web [anticonceptivos hoy.com](http://anticonceptivos hoy.com) y a realizar el Anticipatest, un cuestionario elaborado por un ginecólogo donde cada mujer puede descubrir las mejores opciones teniendo en cuenta sus características personales.

**ACCIONES PUESTAS EN MARCHA:**

**Acciones de relaciones públicas :**

- Diseño el autobús de la campaña, creación de la ruta y el calendario para la gira.
- Gestión de permisos de aparcamiento.
- Diseño de los mensajes y el recorrido a seguir por los visitantes.
- Atención a los visitantes del Autobús.
- Presencia en radios juveniles y Facebook.

**Gabinete de prensa :**

- Creación de materiales informativos: dossier de prensa, comunicados
- Convocatorias a medios en cada ciudad
- Gestión de entrevistas.

**RESULTADOS:** Amplia cobertura mediática en medios como TVE, ETB, Canal Sur, Televisión de Galicia, Telemadrid, RNE, Onda Cero, Onda Madrid, así como entrevistas y reportajes en ABC, La Vanguardia, El Norte de Castilla, Granada Hoy, Ideal Granada, Cosmopolitan o Diez Minutos, entre otros.

**QUÉ PUEDEN APRENDER NUESTROS LECTORES DE ESTA CAMPAÑA:** La necesidad de buscar puntos de encuentro con las audiencias clave (como los medios de comunicación regionales) a la hora de realizar campañas de sensibilización .

Audiència: 105

Ranking: 3

VPE: -

Página: 1

Tipología: online

## Els periodistes catalans no avalen autocensura en temes religiosos

**Domingo, 18 de enero de 2015**

Escrit per Comunicació Pública | Actualitat | diumenge 18 gener 2015 12:41 pm El Diari ARA publicava aquest diumenge un article sobre la predisposició dels periodistes catalans a l'hora d'assumir autocensura en temes religiosos. El diari prenia com a punt de partida un estudi de 2010 de la col·lecció Lexicon i coordinat per Salvador Alsius. El recent atac contra la revista Charlie Hebdo ha fet que es revifi el debat sobre si els mitjans haurien d'imposar-se límits per no ofendre les sensibilitats religioses. L'enquesta, feta a 1.198 professionals de la informació, constata que només un 14,2% aplicaria autocensura per no ofendre les creences religioses. Un 31,8% dels professionals sí que consideraven que autocensura és justificable en nom del bon gust. En aquesta pregunta, el dret a la vida era el més respectat: un 86,3% dels informadors afirmaven que cal aplicar autocensura si es pot posar algú en perill. Omissió de fonts i les caricatures de Mahoma L'enquesta també preguntava específicament per les caricatures de Mahoma, que només un 19,1% dels professionals deixarien de publicar. El percentatge era molt similar si es preguntava pel cas d'unes possibles caricatures de Jesús, que el 18,7% deien que optarien per retirar. En tots dos casos respostes amb molt poca adhesió, comparades, per exemple, amb les imatges escatològiques, rebutjades per un 88,3% dels enquestats. El treball també demanava quines fonts se silenciarien. Mentre que un 50,9% ometrien una font d'ideologia nazi en una informació, només un 13,4% ho farien si es tractés d'algú que fos irrespectuós amb les religions no catòliques. Comentaris (0) Deixa un comentari Nom (necessari) Adreça electrònica (no es farà pública) (necessari) Website



## Cinco asesores de Comunicación y Relaciones Públicas que cambiaron el curso de la Historia

**Lunes, 19 de enero de 2015**

Sin ellos esta disciplina no hubiera llegado hasta nuestros días tal y como la conocemos. Son sus padres, aquellos que aprovecharon los nuevos avances tecnológicos para desarrollarla o los que la utilizaron para engañar y favorecer a sus fines. Este es un retrato de cinco de los hombres que cambiaron el curso de la Historia gracias a la Comunicación y las Relaciones Públicas, aquellos que sentaron las bases de un sector que hoy se presenta como uno de los más valorados en el terreno político, institucional y empresarial de todo el mundo.

1.- Ivy Lee (1877-1934). El considerado padre práctico de las Relaciones Públicas concibió esta disciplina como método para desarrollar acciones ofensivas (y no defensivas) que naturalizaran sucesos institucionales y empresariales. El objetivo era el de conectar el interés de la propia empresa con el de su público, ya que hasta entonces era habitual relacionar al agente de prensa con la falta de transparencia de las compañías. Pero Ivy Lee cambió esta concepción promoviendo la figura del consultor de Comunicación y Relaciones Públicas como necesaria para transmitir una imagen positiva a la población. Lee creó el primer despacho de RRPP en Nueva York en 1904. También fue consultor de la industria americana del carbón, desde donde inició la era de la libre información como conducto para mejorar las relaciones entre las empresas de este sector con sus empleados y la sociedad. Y es que para aceptar el puesto puso como condición negociar directamente con la directiva y obtener total libertad para comentar con la prensa lo que acontecía. Además, liberalizó el acceso de los periodistas a sucesos como el accidente ocurrido en 1906 en la compañía ferroviaria de Transilvania. Ivy Lee trasladó a estos profesionales hacia el lugar del hecho y les ofreció todas las facilidades necesarias para que pudieran desempeñar su trabajo de forma efectiva. No hay que olvidar la creación de la consultora pionera de Relaciones Públicas Parker & Lee junto a George Parker o su labor como consejero personal del magnate John D. Rockefeller, cuya imagen y la de su imperio estaban muy deterioradas. Asimismo apostó por la fundación y la obra social, creando el mecenazgo.

2.- Edward Bernays (1891-1995). Por supuesto, no podía faltar el padre teórico de las Relaciones Públicas. Edward Bernays, sobrino y seguidor de Sigmund Freud, como elementos fundamentales para conseguir el éxito en instituciones y empresas. Fue él quien puso nombre a la disciplina, publicó el primer libro sobre la materia en 1923, Cristalizando la opinión pública, e impartió una clase sobre ella en la universidad de Nueva York. Creyó en la eficacia de crear corrientes de opinión a través de los líderes, ya que aseguraba que su credibilidad era el mejor canal para la transmisión de los mensajes. Además, estableció la ética y deontología profesional como parte integral de las RRPP y certificó que éstas constituían un mecanismo social que ayudaría a mejorar la sociedad y las organizaciones. En 1928 publica otra de sus obras clave, Propaganda, en la que defiende la propaganda como un instrumento para la manipulación democrática y social de la población, un controvertido pensamiento que llevó a Felix

**Audiencia:** 121.510**Ranking:** 6**VPE:** 2.333**Página:** 2**Tipología:** online

Frankfurter, miembro de la Corte Suprema de los Estados Unidos, a calificarlo de envenenador profesional de la opinión pública y explotador del fanatismo. Aunque lo cierto es que Bernays rechazó trabajar para dictadores como Franco, Hitler o Somoza. Sí fue asesor de Relaciones Públicas de diversos Presidentes estadounidenses, Gobiernos, personalidades y de algunas de las empresas más importantes del planeta: Woodrow Wilson, Calvin Coolidge, Herbert Hoover, Franklin D. Roosevelt, Dwight Eisenhower, Ronald Reagan o George Bush; Edison, Caruso o Nijinsky y de Cartier, Dodge o CBS, entre otras muchas.

3.- Joseph Goebbels (1897-1945) Utilizó la propaganda para llevar al partido Nazi a ganar las elecciones en Alemania. Mediante ella, Joseph Goebbels divinizó a Hitler y promovió el odio en la sociedad alemana hacia todo lo extranjero, capitalista, comunista o judío. Uno de sus libros de cabecera fue precisamente *Cristalizando la opinión pública* de Bernays, cuyos principios adaptó a sus fines cuando fue nombrado Ministro de propaganda del führer. En este cargo creó la mayoría de los discursos de Hitler, ideó la propaganda radiofónica y fue el portavoz del nazismo. Además, controló de manera férrea a la prensa y a la radio, al tiempo que promovía todo tipo de actos de masas creando en ellos una escenografía grandiosa que mostraba el poder del régimen. Es considerado un genio de la Comunicación política, aunque pronunciar su nombre tambalee los cimientos de la propia Historia. Fue el artífice del liderazgo de Hitler gracias a sus once principios de Comunicación, que hoy todavía son aplicados como estrategia comunicativa por casi todos los partidos políticos y empresas del mundo. En ellos utiliza el marketing social y la Comunicación política, de los que fue precursor, para ensalzar los sentimientos de orgullo, promover odios y convencer a las masas de cosas que se alejaban de la realidad. Todo su programa se resume en una frase que él mismo acuñó: Una mentira repetida mil veces se convierte en una verdad.

4.- Theodore Sorensen (1928-2010) Fue el creador de los discursos de John F. Kennedy bajo cuatro premisas: brevity, levity, charity and clarity. Autor de la frase pronunciada por el presidente: No pienses en lo que tu país puede hacer por ti, sino en lo que tú puedes hacer por tu país, lo asesoró en momentos tan vitales de su presidencia como la publicación del Acta de los Derechos Civiles, la carrera espacial o la crisis de los misiles de Cuba. Theodore Sorensen fue el que consiguió llevarlo a la Casa Blanca gracias a sus palabras y su asesoramiento en el primer debate político televisado de la historia, allá por septiembre de 1960. Aquél que Kennedy ganó por goleada a un desmejorado Nixon y que supuso un antes y un después en la Comunicación política. Kennedy lo preparó a consciencia con su equipo: revisó el plató un día antes, así como las luces, la distribución y el color. Iba impecablemente vestido y bronceado. Nixon llegó al debate enfermo, con una rodilla dañada, traje grande y del mismo gris que las paredes y varios kilos de menos. El primero miraba a las cámaras y hablaba a los ciudadanos; el segundo, sudoroso, contestaba a los periodistas. Y es que, aunque Nixon se ganó a los que le escucharon por la radio, fueron más de 70 millones de estadounidenses los que vieron el debate ese día por televisión, y quedaron prendados del que sería el presidente número 35 de los EE.UU. Aquel que supo controlar los códigos de la TV para lograr la empatía y confianza de los electores, y que después empleó para construir su imagen y la de su familia como parte de su estrategia de Comunicación. Fueron los inicios del storytelling aplicado a la política.

5.- Chris Hughes (1983) De entre todos los asesores que participaron en la campaña que permitió a Barack Obama llegar a



**Audiencia:** 121.510

**Ranking:** 6

**VPE:** 2.333

**Página:** 3

**Tipología:** online

la presidencia de EE.UU en 2008 hay que destacar a uno en concreto, Chris Hughes, su director de Nuevos Medios de Comunicación y artífice de una nueva forma de comunicar que pocos años después se ha convertido en esencial en Comunicación política. Hughes es, además, de experto en Comunicación online y cofundador de Facebook. Hughes, creador de My.BarackObama.com, pieza clave de esta estrategia, vio que ya no bastaba con crear el mensaje y venderlo, sino que éste tenía que ser tan bueno e inspirador que hiciera que la gente quisiera difundirlo. Por eso se valió de las redes sociales para captar votantes y darles las herramientas necesarias para organizarse y conseguir lo que querían. Y lo lograron al alzar a Obama como el primer Presidente de la era del Social Media, aquel que logró utilizar la Comunicación bidireccional, directa y participativa, liderada por aquel archiconocido Yes, we can, para cambiar la Comunicación política moderna. Seguir a @rociodelmarr